

314 DE EMEND: STRVCT:
THOMAE LINACRI
DE EMENDATA STRVCTV.
ctura, siue de constructionis figuris,
Liber sextus.

Tque ita quidem ad sensum animi prodendū, iusta se habet partium inter se constructio. Cuius uitū generali uocabulo Solōcismus dicitur. Id in tribus ad summum generibus spectatur, Numero, ordine, & immutatione. Quorū tamen certae rationes sunt, quæ quod publice, ab illustribus autoribus, uel necessitate, uel singulari cōmoditate, frequentantur, figure, prout ijs sunt appellatae. De his Grammatico non minus certe q̄ de recto genere agendū. Ad numerum igitur referantur, quæ in defectu atq; excessu consistunt. Prioris generis sunt Eclipsis, Aposiopsis, Zeugma, Syllepsis, prolepsis, et Anapodoton. Posterioris Pleonasmos, & sub eo Parelon, & Epanelepsis. Ad ordinem spectant Hyperbaton, & quæ sub eo sunt, Anastrophe & Synchisis, immutatio ipsa est Enallage. De his ordine deinceps agemus, non in uniuersum tantū & strictim, sicuti Grammatici hactenus fecerunt, solis definitionibus cū exēplo contēti, sed particulatim & diffusè, quo simul confusionē omnē discussiam, simul discētantes ex. reca, qui his preceptis, reliqua similis generis

neris quæcūq; in lectiōe occurrēt, facile (arbitror) deprehendent. In quo tamen nō dubito fore, qui hāc meam diligentiam, ut nimiam reprehendant. Sed iſ potis simum erunt, qui cum ea quæ trademus ipſi ſint conſecuti, aliorum conditionis immemores, aut ſuperflua putabunt, quibus ipſi non egent, aut minuta & indig- na precepta, que legere, ut noua non poſſunt. Ego ſa- nē minuta ea & tenuia fateor, ſi cum maioribus & grauioribus conſerantur, ſicuti totam artem ſi cū po- tioribus ſtudijs. Ceterum tanta eſſe ea contendedim, ut ſine ijs omnis ſermo rudis & puerilis plane ſit, ne dum parum latinus. A quibus incommodis, quod ad hanc artem pertinet, horum tantum ope vindicatur, que omnem planè sermonē ad eundem perpetuo mo- dum ſe aliis habentem, non ſolū aliqua nouitatis gra- tia excitatā commendant, ſed etiam, mea quidem ſen- tentia, uelut coloribus ornant, & ut ſic dicam lumini- bus quibusdam nō ſecus ac Rhetorū figuræ illuſtrant, ſicuti in ſuis locis fortassis admonebimus. Qua fiducia ipſe contra iſtorum censuram ſecurus, iſtitutum meā quod diſcentium cauſa uſcepſi, prosequar.

Secantur igitur quæ in defectu conſiſtunt in du- ple genus. Alibi enim foris petendum eſt, quod deſit, ut in Eclipsi, & Aposiopesi. Alibi ex proximo mutuandum, ut in reliquis. Eſt enim eclipsis dictionis ad legitimam constructionem necessariæ in ſenſu de- fectus, ſed quæ cum foris ſit petenda, uel conſuetudine authorum ſubaudiri ſolet, uel quia ex ceteris uerbis eſt

est certa. Qua maxime ratione Quint. (ut mihi videatur) Synechdochē appellat, quū alioqui Eclipsin proutio habeat. Sed quū sit alias syncedoche maiore sui parte tropus, nobis hanc eius partē cum grammaticis Eclipsin, si nō tam apposita, at certe recepta iam uoce potius appellare liceat, quam figuram simul et tropum (qui ad grammaticum omnino non spectat) uno nomine cōfundere. Est ergo Eclipsis omnium orationis partium communis, ut per singulas indicabimus. Quippe nomina nec generis unius, nec uno modo ad constructionis numeros requirūtur, ut in subiectis patebit exemplis. Nam et appellatiua desyderata uideas.

Templū uel ædes, ut in illis, Ad Veste, ad Opis, ad Diane, ad Veneris. Cicero Philip. Vbi est septet milles seftertium, quod in tabulis que sunt ad Opis patebat. Terent. Vbi ad Dianæ ueneris, ito ad dexteram. Horat. Ventum erat ad Veste.

Nauis, ut in illis. Cic. Tu si ita expedit, uelim bona et certa tempestate concendas, ad meq; uenias. Idem, Epheso concendentes hanc epistolam dedimus. Idem, Hec ego cōscendens è Pompeiano, tribui actuariolis.

Via, ut in talibus, Ter. Cur nō recta introisti? Idem Postridic ad anū recta pergit: Cic. Recta uenit ad me. Aliquando apponitur, ut Cicero, Si mihi inimico, ut predicas tuo conflare uis inuidiam, recta uia perge in exilium.

Literæ, ut in illo Ciceronis ad Att, Acceperam aut satis celeriter Iconij per publicanorum tabellarios à Lentuli

Nauis:

Via:

Literæ:

Lentuli triumpho datas. In his illud confirmas &c cet.

Iter, ut in talibus. Cicer. Nos in castra properabat Iter: mus, que aberant bidui, pro biduum itinere.

Voluntas uel propositum. Cicero ad uxorem, Cum Voluntas: uel propo in animo haberet nauigandi. situm;

Frondes uel simili aliquid. Ouidius, Immoderata Frondes pati tā frigora iamq; calores, Sternere uel nuda posse super silice,

Tentoria, uel pelles. Cæsar, Vsq; eo ut qui sub ualle Tentoria, tenderent, mercatores recipiendi sui facultatem non uel pelles: haberent, Verg. Hic saeuus tendebat Achilles.

Prædium in talibus, Suburbanum, Tusculanū, Ocri Prædūm: culanum Cæcil. Plin. Quantum copiarum in Oricula lano, in Narniensi, in Carsulano, in Perusino tuo.

Partes, ut in talibus. Quintil. Quamuis ei secundas fere Grammaticorum consensus deferat. Idem, Secundas confessione plurimorum Philetas occupauit. Tarent. Non posteriores feram,

Caro ut in illis, cum ab solutē usurpantur, Suilla, bu Caro: bulla, ouilla, caprina, ferina. Celsus, Inter domesticas uero quadrupedes leuiſima suilla est, grauiſima bu- bulla. Ver. Impletur ueteris Bacchi, pinguisq; ferine. Rariſime additur his uocabulū carnis, ut Sal. Getulis cibus erat caro ferina. Idem, Numidæ plerunq; lacte & ferina carne uescabantur.

Febris, ut in illis, Tertiana, quartana, quotidiana, Febris: cum absolute usurpantur. Suetonius in Cæsare, Quan quam morbo quartanae agrauante.

Taberna

318 DE EMEND STRVCT.

Taberna

Taberna, ut in illis, Sutrina, Pistrina, etiam medicina, quæ (ut Donatus ait) ad tabernam referebant ueteres, ut Plau. Amphitri. In medicinis, in tonstrinis, apud omnes aedes sacras. Nunc pro appellatiis accipi uidentur. Cæterum adiectua fuisse confirmat illud Plinij, Vnum laudibus eius dicauit uolumen Hippocrates clarissimus medicinæ scientiæ. Legitur medicina & pro medela.

Pecunia

Pecunia, quo nomine (ut Laure. uult) omnia quibus diuitiae constant, continentur ut post participium repetundarum. Suetonius, Dolabellam consularem & triumphalem uirum repetundarum postulauit. Declarat eius appellatiui defectum, quod aliquando adhibetur, ut Caluus ex Quin. Non ergo magis pecuniarum repetundarum, quam maiestatis, neq; maiestatis magis, quam Plautiæ legis.

Numus

Numus, ut in illo Varronis, Denarius, quod Denos eris ualebit.

Sestertiis
Verbu uel
Sermo.

Sestertiis quoq; ut paulò infra dicetur.

Verbum uel sermo, ut in talibus, Quid multis morore? Quid multa? Paucis te uolo. Cicero, Paucis complectar, differam pluribus.

Seruus uel
Minister

Seruus uel minister, ut in illis circutionibus, A pedibus, circum pedes, à manu, ad manum, à secretis, à lìbellis. Ut sit seruus uel minister à pedibus, à manu, uel ad manum.

Recorda-
tus:

Recordatio, ut in illo cum similibus, Vbi eius aduenit uenit in mentem

passus

LATINI SERMOLIB.V

315

Passus, ut Cæsar de Britannia, huius est longitudo Passus:
 lateris, ut illorum fert opinio septingentorum milliū:
 pro milliū passū. Mar. Te tamen ut uideam, duo mil
 lia nō ire piget: Vt te non uideam, qua: uor ire piget

Homo, in talibus elocutionibus, quales sunt, Ferūt
 dicunt, aiunt. Ter. Ita aiunt. Idem, Ita ^{Homo} predican. Cice.
 Et Xenophontis uoce musas quasi locutas ferūt. Oui.
 Quem dixere chaos. Etiam ante prouocabulū. Qui,
 in illo loquendi genere, quale est Iustini, Sternūtq; om
 nia, ut qui sciant se pugnare nō spe uictoriae, sed ultio
 nis. Te. Ita tum discedo, ut qui se filiam neget daturū:
 pro eo quod est ab homine qui, uel, ut Prisciano pla
 cet, ab illo qui. Item post adiectuorum quæ etiam de
 dominibus dicūtur, masculina, ubi sine appellatiuo le
 guntur, ut Græcus, Italus, Britannus grammaticus, di
 alecticus, iustus, amicus, familiaris, liber, necessarius,
 & quis. Quorum passim sunt exempla.

Homines uel populi, ut post nomina pàtria, sicut Pà
 risij, Morini, Catij, Brutij. Plin. quarto nat. hist. Dein= ^{Homines}
 de Manapij, Morini, Oromansaci iucti pago, qui Cer
 tiacus uocatur. Britanni, Ambiani &c.

Sunt qui adiectua hæc, quæ per Eclipsin unius
 alteriusue appellatiui absolute pronunciare dicimus,
 appellatiua dici malint: quibus nihil præscribimus,
 sed sine ulla, ut spero, artis Grammaticæ fraude libe
 ram opinionem permittimus, dum ne ignorant;
 quam adiectuorum natura deponent Enalligen sal
 tem esse: quam alioqui pro ambiguis, id est, que me

68

320 DE E M E N D . S T R V C T .
do appellatiua, modo adiectiuia sunt, à Grammaticis
non notentur.

Domeſti-
cus uel mi-
nister.

Domeſticus, familiaris, uel minister, uel famulus, post
poſſeſſiuia pronomia, cū ſine appellatiuiis uel proprijs
uirili genere leguntur. Cæcilius Plin . ad Pompeium
Celerem, Hoc tamen diſſert, quod ſollicitius & inten-
tius tui me quam mei recipiunt. Cicero Valerio, Nā
illō ſi ueneris, tanquam Ulyſſes, cognosces tuorum
neminem.

Officiū: Et officiū poſt eadem pronomina, cū in neutro le-
guntur ſola. Tere. Tuum eſt, ſi quid p̄tēr ſpēm eue-
nit mihi ignoscere. Aliquando adiungitur, ut Nunc
tuum eſt officium, has bene ut aſſimiles nuptias,

Tempus.

Tempus ut in talibus, Ex quo, ex eo, ex illo. Vergil.
Impius ex quo Tytides. Idem, Ex illo fluere, ac retro
ſublapsa reſerri. Sueto. Domit. Neq; ceſſauit ex eo
infidias ſtruere fratri: pro ex quo, illo, & eo tempore
Et in illo Vergilij, Hosti ante expectatum poſtit ſtat
in agmine caſtris, pro ante expectatum tempus, Sic di-
ci poſt ea, & poſt illa uidentur. Terentius, Tute poſt
ſcis illa, quam intimum habeam te.

Menſis:

Menſis, ut poſt adiectiuia illa Ianuarius, Februarius,
Quintilis, September: ut Calendis Ianuarij: pro men-
ſis Ianuarij. Nam quod adiectiuia hec ſint, declarat
quod intransitiuē cum appellatiuiis iunguntur, ut cū
dicimus Nonas, Calendas, uel Idus Ianuarias, Quinti-
les, uel Septembres.

Dies uel
lux:

Dies, ut apud Ouidium, Bruma noui prima eſt uete-
ris

risq; nouissima solis. Vergilius, Meus est natalis Iola.
Dies uel lux, ut cum dicimus, illuxit.

Factum quoq; in illo Ciceronis simul audiendum Factum
Laurentius censet. Obsuit plurimum eo tempore con-
sulum, siue stultitiam, siue malitiam dicere oportet. ut
sit, Obsuit consulū factum, siue illud stultitiam, &c.

Appellatiū aliquod cognatæ significationis cū uer-
bo, u in illis, Ad uesperas cit, dies cit: nisi quis nomina-
tum, deus, subaudiri mauult, sicut ante illa, pluit,
grandinat, ningit, tonat, quæ uulgus Grammaticorum
Grædorum ac Latinorum ad deum referunt, ut sit,
Deus pluit, ningit, grandinat: quanquam leguntur
hec apud ueteres & sub alijs nominatiuis. Statius
Theb. Saxapluunt. Verg. Georg. Tantum pluit ilice
glandis. Tibullus, Multus ut in terris deplueritq; la-
pis. plinius, Effigies quæ pluerat, spongarium ferē
similis fuerat. Mihi certe cum his quoq; si per gram-
maticos, qui iam occuparunt, integrum sit, aliquid
eiusdem significationis subaudiri non displiceat, ut
Grando, pluuiā, tonitrus, nix. Cum præsertim diuer-
sarum nationum idiomata, ipsa rei natura, ut uidetur
impellente, tālia subaudiant.

Appellatiū aliquod eiusdem significationis, &
cū absolorum cæterorūq; neutrorū passiuis ijs, quæ
nos genus uocamus tertium passiorum, subaudiri,
Apollonio ac Prisciano placere uideo: ut cum sedea-
tur, sessio: cum curritur, cursus. Huius enim ex S uer-
ba sunt, Sed si quis & hæc omnia impersonalia uelit

Appellatiū
uim cogni-
tae signifi-
cationis cū
uerbo:

Item appelle-
latiū eius-
dem signifi-
cationis cū
uerbo:

322 DE EMEND STRVCT

penitus inspicere, ad ipsas res uerborū referuntur, et
sunt tertie personæ, etiā si prima et secunda deficiantur. Illius uerba paulò infra Priscianus ipse subiecit.
Mihi certe religio est, ob delicias ne dicam iniquitatem corū qui Græce nesciūt, Græcorum uerborū nisi
res impense exigat, quod non breuissimū sit inferere. Sed si quem tantorū uirorum authoritas mouet, non
video cur is uerba huiusmodi impersonalia statuat;
potius quam personalia per defectum nominatiui, qui
uidelicet certus est. ritu aliorū, de quibus modo egimus, semper prolata. Nam qui ab hoc eiusdem significationis nominatiuo diuersus est, is utpote incertus,
plane proferendus est, ut Ouid. Iā tertia uiuitur etas.
Et, Tota mihi dormitur hyems. Quod si hæc probabilia uidentur (ut mihi plane uidetur) non video quo modo hoc uerborū genus, à quoq; etiā uerbo declinetur, transire in accusatiū posse, ne si principale quidē in duplice transeat, alterū personæ, alterum
rei ut Doceo, oro. Non enim oratur te, uel oratur regē, nec oratur pacē dixeris, si uidelicet oratio proximatiuo intelligitur, nisi quis tā demens sit, ut oratio oratur regē, uel pacē dici posse putet. Ad eundē modū, nec docetur te uel Grammatiā, nisi etiam doctio docetur te uel Grammaticā, dici possit, quod absurdissimū sit. Quare si quæ apud autores huius figure legi
tur, uel suspecta sūt, uel alia quapiā ratiōe curāda. Eiusdem significationis appellatio & post absolu-
ta per o, finita subauditur, ijsdem authoribus: Post
terro

Item appellatio ciuidē significati-
onis cum terbo.

curro, cursus. Post uiuo, uita. Itaq; nec profertur cum certum sit. Quod diuersum ab hoc est, proferatur, ne cesse est, utpote incertum. Curro stadium, uixi æta tem. Adeo ipsa que eiusdem significationis sunt, si quando ea definiri aliquo adiectuo uelis, necesse est adhibeantur. Viuo uitam miserā. Cucurri cursum longissimum. Terent. Nam ego uitam duram, quam uixi usq; huc, prope iam excuso spatio, omitto. Quintilianus, Qui uitam beatam uiuere uoleat.

Ante genitium qui sequitur uerbum Sum, uidetur subaudire appellatiuum aliquid, quod magis sit com mune, quam id quod idem uerbum precedit, ut, **Quin** tus Cicero erat breuis staturæ, pro eo quod est, homo breuis staturæ. Ouidius de Ponto, Crede mihi, ueri si sum tibi cognitus oris. Alibi res, ut Plinius, Fœlicitas cui præcipua fuerit homini, non est humani iudicij. Vergililus, Grates persoluere dignas, Non opis est nostra, pro, res humani iudicij, et res opis nostræ. Et in talibus, antiqui moris est, et moris est. Plinius, Omnia ea non statim moris est in sua locari, sed prius nutrici dari. Quintilianus, Pythagoricis certe moris fuit, et cum euigilassent, animos ad lyram extare. Que etiam per nominatiuum interpretari licet, ut Antiquis mos est, et mos est. Eadem et per ablatiuum interpretantur autores, ut Plin. Ludos inueni, semper assurgi etiam ab senatu in more est.

Appelleti-
uu aliquo
Post uerba
Sum:

Sicuti autem in quibus subauditur uocabulum rei, ea per nominatiuum interpretari licet, ita alibi nomi-

374 DE EMEND STRVCT

natiuum per genitiuum cum uocabulo rei posito, uel
subauditio interpreteris, ut uestri consilij est non solum
mei. Et, res uestri consilij est. Frequens tamen est per
nominatiuum sermo, ut in illis Cicer. ad Att. Sed tu id
quanti aestimes, tuum iudicium est. Et ad uxorem &
filiam. Vestrum iam consilium est, non solum meum,
quid sit uobis faciendum. Et iterum, Romæ ne sitis, an
mecum aliquo tuto loco, id non solum meu consilium
est, sed etiam uestrum.

Nomen cu
præpositi-
one:

Nomē cu præpositione, ut ante tales genitiuos, Ani-
maliū, qbus sanguis est craſior, fortiora. Subauditur
enim de numero, uel ex numero. Et Quintil. Veteres,
quorum fuerunt Aristotle & Theodoches.

ADIECTIVORVM ECLIPSIS:

ADiectua quoq; constructionis integratit no raro
desunt, ut cum ijs quæ distribuiua dicūtur, ubi plus
raliter usurpantur, singuli, quisq; uel unusquisq; Pli.
de canibus, viuunt Laconici annis denis. Idem Fœmia-
nae duodenis: pro singuli Laconici, singulæ fœminæ
Verg. Bina Boum nobis Troia generatus Aceſtes Dat
numero capita in naues, pro in singulas naues, Cicer.
Is se ternis nummis in pedem tecum transegisse dice-
bat: pro in quenq; uel in unumquenq; pedem. Simili
subauditio utitur Priscianus & in illis, in dies, in ho-
ras: ubi tamen nullum est distributiū pro in dies sin-
gulos, in horas singulas accipienda esse dicēs. Sic etiā
interpretanda esse uidetur in libras, in modios, ut Pli-
nius, Cinamo preciæ quandā fuere in libras denarium
mille

RVCT
LATINI SERM. LIB VI 329

mille. Idem, Præcium huic annona media in modios fa-
rine 40 asses. Quanquā in his de numerali ambigas-
sit ne cardinale scribendum, an distributuum.

Centena millia, in illis nummarijs summis, Sester-
tium centies, Sestertium decies, Sucto. Etiam circa se-
stertium uicies prosecutus est. Etiā præter centena mil-
lia ipse genitiuus sestertium. Martialis, habet Africa
nus millies, & tamen captat: pro millies centena mil-
lia Sestertium.

Solus, ut apud Ouidium Fast. At ruber hortorum Solum-
deus, & tutela Priapus, Omnibus ex illis Lotide ca-
ptus erat: pro sola Lotide.

Vnus, ut Plin. nat. hist. Primus autem hominū leonē Vnus:
manu tractare ausus, & ostendere mansuetū Han-
no ē clarissimis Pœnorum traditur.

Item nullus, præsertim ante nisi, ut in talibus, Si nisi
qua facie, poterit te digna uideri, nulla futura tua est
Est enim integrū, Si nulla poterit te digna uideri, nisi
qua facie est te digna, nulla futura est tua.

Alius, ut in illo Cæc. Plinij. de quo genere alibi locu-
ti sumus, quod deforme arbitrabor, cui assurgere, cui Alius
loco cedere omnes oportet, hunc omnibus sedentibus
stare. Vult enim omnibus alijs sedentibus dicere. Plin.
de obeliscis, Omnibus quecunq; in mari sunt uisa, mi-
rabiliorem: pro omnibus alijs. Huius uel similis nomi-
nis ablatiuus & post comparatiua, ubi uel nullum,
uel solum ablatiuum excessus secum habent, simul au-
diendus est. Teren. Si qua est habitior paulo, pugilem-

326 DE E M E N D . S T R V C T .

esse aiunt: pro cæteris habitior, uel quam decet habitior. Alibi aliud quippam, quod comparationē perficiat, ut Ventriculi hyeme & uere calidiores natura sunt, pro quam alijs temporibus calidiores. Sic suppleri posse uidetur & illud Terentij cū similibus, Is post quam excessit ex ephebis Sosia, liberius uiuendi fuit potestas, pro liberius quam ante. Nec ignoro. Donatū subaudire aliquanto. Sed sic quoq; expectat animus plenius absolui comparationem.

Talis uelis

Aliquis

Talis quoq; uel is, ut in illa figura, Homo illiteratus, sed cui paucos anteponas. Homo illiteratus quidē, quem tamen multis non postponas: pro talis uel is, cui uel quem autore Luarcntio.

Aliquis, ut in illis locutionibus, Sunt quos curriculo puluerem olympicum. Et, Est qui nec ueteris pocula Maſici. Non defuerunt qui interpretarentur insomnium. Item in talibus, Miſi, qui ei diceret, Non habeo, quem sequar.

P R N O M I N V M E C L I P S I S .

D E sunt orationi nonnunquam & pronomina, fere omnis generis: nam ante uerba prima & secunda personæ adeō omitti solent demonstrativa pronomina, ut nisi certis de causis in publica dicendi consuetudine rarō adhibeantur, ut Arma uirumq; cano. Et. Paulo maiora canamus. Et, Incute uim uenit. Et, Naturate fugam.

Adhibentur uero aut discretionis causa, ut, si uales bene est, ego quidem ualco: & nos patriam fugimus

tu

tu Tityre latus in umbra. Aut quum serium aliquid orationi promittitur, ut ego postquam te emi à parulo. Aliquando in discretione omittuntur, sed planè durissime, ut apud Horat. Quod si me lyricis uatibus inseris, ubi desideratur tu.

Priuatim uero nominatiuus tu(nisi adhibitiū sit) post omnem uocatium, cui subiicitur uerbū secunda personē desideratur, ut Verg. Sed tamen iste deus quis sit da Tityre nobis. Idem, Non me pascente capellæ, Florentem cythism, & salices carpetis amaras, protu da, & uos carpetis. Etiam post ipsius uocatium, ut si in illo sermone: O tu accede, accipiatur tu uocatiuē, nihilominus subaudiendus est eiusdem nominatiuus, ne desit uominatiuus uerbo.

In prima quoq; appositiua sepiissimè omittuntur de monstratiua primæ & secundæ personæ, ut Ouidius, Demonstra-
tiva primæ & secundæ
Hanc tibi Priamides mitto Leda salutē. Verg. Troes personæ:
te miseri oramus. Terent. Omnes deteriores sumus li-
centia. Plin. Magna pars studiorum amcenitates que-
rimus. Horat. Non semel dicemus Io triumpho, ciui-
tas omnis. Iuuenal. His emitur, quicquid graciles hu-
mittitis Indi.

Præterea ante infinita uerborum, que uim habeant sensus ubi deest accusatiuus, sepe ad constructionis debitū sufficiendus est accusatiuus pronominalis eiusdē personæ, cuius est nominatiuus uerbi finiti, ut memini uidere, p me uidere, credis latere, p te latere, credit scire, pro se scire. Vbi uero datiuus præcedit, accusati-

Accusati-
us ante in-
finitiuum:

28 DEEMEND. STRVCT.
tiuus ipsius, ut qui (quod satis ex eo intelligitur) merito omittatur, ut Permitto tibi dicere, pro Permitto tibi te dicere, Permitto illi dicere, pro Permitto illi illum, uel ipsum dicere.

Item accusatiuus post uerbū transituū et solutuū prolatuū:

Sēpe etiam post uerba, quae quum sint transituā absolute tamen proferuntur ut Terentius, Facile ut pro Eunicho probes. Idem, Hęc hinc faceſſat, pro te probes, & ſe faceſſat, ut uult Donatus & Verg. Dixit, & auertens roſea ceruice refuſit. Idem 4 Aen. = Ingeminant cura, rurſusq; resurgens ſexit amor. Idem, Tum prora auertit, pro ſe auertens. & ſe auertit ut inquit Seruius. Sic dici uidentur. Bene habet, Bene uortat, Male uortat. Sic cui in posterioribus duobus non placet Enallagen eſſe actiuū pro paſſiuo.

Demonstra-
tiva tertiae
personæ

Etiā tertiae persone demonstrativa, ut, Idē, quod compositū eſt, ante prouocabulū, Qui, ut Plin. Tarando magnitudo, quae leoni. Idē, Equo fere, qui homini, morbi. Idē, Vis bituminis, quae ſulfuris, diſcutit, attrahit, glutinat: pro eadē quae, et ijdē qui. Ille uel, is. Curtius, Hęc uociferantē, quibus erat imperatū, iugulant. Cic. Initium dicendi, quae uelle. Verg. Quā quibus in partia uētosa per equora uectis, Pontius & oſtriferi faciuntur Abydi. Integra enim horum ſunt, illi quibus, & ea quae.

Pronomi-
na cū præ-
positione
repetita;

Item ſimilia pronomina unā cū præpositione repetita. Cic. ad Att. Quare ad illud redeo, cura ut hu- ius rei cauſa dedita opera mittat aliquem Balbus, ad quos uidebitur: pro ad eos, ad quos uidebitur.

In

In illo uero, Scio quem timeas, cum similibus, nihil
opus est tali pronomine, cū sit ibi quem, nomine infini-
tu, non prouocabulū, et ī, quis non ī, qui declinatum.

Sēpe pronomen ille, cum alijs quibusdam additis, ^{Quantum}
ut sit, quantum ad illud, sicut in quibus subaudiri ^{ad illud} si-
detur uerbo respondeo, ut Cic. in epistola, Quod scri-
biste uelle scire, qui sit reipublicæ status, summa dis-
sentio est, sed contentio dispar, pro eo quod est, quan-
tum ad illum pertinet, quod scribis te uelle scire. Pre-
terea ante relatiuum, cum sequitur præt, uel præ.
Tere. in Eunuch, Præt huius rabies quæ dabit. Et
Plau: in Persa, Omnes res relictas habeo, præ quod tu
uelis. Hic enim, eo, uel illo, illic, illa, subintelligendum.

Rursus relatiua, ut Plinius, Imposito raphano scor-
pionibus, moriuntur, Item in illa Græca figura, ubi re-
lutiū dundare uidetur participiū, de qua alibi dicemus, ut
Verg. Et diuū amplexæ simulachra tenebant. Aut
enim uerbo, aut participio addendus est accusatiuus
relatiui pronominis, ut sit uel amplexæ simulachra
tenebant illa, uel tenebant simulachra ampliæ illa.

Rursus possessiua omnia pro materiæ circumstan-
tiaſ frequentiſſime. Terentius, Non tu ibi gnatum? ubi
deest, tuum. Idem, Gnatam ut det oro, ubi deest, suam.
Ouidius in epistolis, Frigidius glacie pectus amantis
erat, pro meum amautis.

Sēpe uideas omissum, uel prouocabulum ^{Qui, uel} in
certe relatiuum is, ut Verg. Vrbs antiqua fuit, Tirij
tenuere coloni. Est enim integræ locutio aut quam Ty-

330 DE EMEND. STRVCT.

vij, aut eam Tirij, ut sit Parenthesis. Seruus tamen priorem rationem probat, uocatq; rationem hanc & cum Eclipsi pronominis, & citra hanc Epexegeſin, ut, Est locus, Italiam Graij cognomine dicunt.

VERBORVM ECLIPSIS:

Verba quoq; non pauca ad legitimam constructio-
nem nonnunquā requiri solent, prēcipue uerbum.
Sum, quod etiā in omnibus desideratum legas, Indicati-
o ut Vergilius, Sed uos qui tandem, quibus aut ueni-
stis ab oris? Quid mihi cum Lesbo? Sicelis esse.
uolo. Item Ver. Nec requies, quim aut pomis exuberet
arbos. Idem, Hinc mihi prima mali labes. Idē, Et qua-
uetus Abas: pro labes erat, et uetus erat. Item in il-
la locutione cū similibus, Immensum quantū, Mirum
quantum. Liu. Mirū quantum illi uero nuncianti hæc
fides fuerit: pro mirum est quantum. Imperatiuo, ut
Vergil. Fas mihi Graiorū secreta resoluere iura, Fas
odisse uiros: pro fas esto uel sit, autore Seruio. In Op-
tatiuo, ut Vtinā nō omnia uana, Vtinā hæc uera, pro-
sint uana, sint uera. In potentiali uel subiunctiuo? Ter.
Et uultu Sosia adeo uenusto, adeo modesto, ut nihil su-
pra, ubi deest esset. Et Verg. Nunc quales Diomedis
equi, nunc quantus Achilles. Desunt enim essent, &
esset. In modo infinito sepiissime, ut Verg. Promisi ul-
torē, ubi deest fore uel futurū esse. Et in futurorū mo-
di huius periphrasi, ut dixi futurū, dixi tibi cauendū.

Præterea Fac, uel uide, ante subiunctiua præsertim
cum imperatiuorum locum, sed mitius implent, ut

Mittas

Fac uel
uide.

LATINI SERM. LIB VI 33¹

Mittas, pro fac mittas, Ouidius, Nil mihi rescribas, at
tamen ipse ueni.

Et dico uerbum, uel aliquid cognatum illi, Alias
in talibus transitionibus, Sed de his pluribus, Sed de
his hactenus. Sed haec & multa alia coram, Quid
multa? Ne multa: in quibus supplendum dicam, uel di-
ctum sit, prout sensus poscit. Item in illis cum simili-
bus. Egomet continuo mecum, Et haec secum, deside-
rantur enim ibi dixi, hic dixit. Alias ante infinita uer-
boru, ut in ea dicendi figura, quam Quintilianus obli-
qua allocutionem uocat, qualis est illa Ciceronis, Ha-
bendas esse quam laxissimas amicitiae habenas. Caput
enim esse ad bene uiuendum: ubi dicunt, subaudiendū,
Et Vergilius, Nā si uestra manus uiolasset dona Mi-
nerue, Tum magnum exitium (quod dij prius omen
in ipsum Conuertat) Priami imperio Phrygibusq; fu-
turum, ubi dicebat uel dixit adiiciendum.

Dico uel
aliquid co-
gnatum:

In hac uero figura, tum hoc uerbum uarijs modis,
tum alia requiri obseruo. Et hoc uerbum simpliciter
ut in iam positis exemplis. Modo cum coniunctione,
enim. Cæsar de bello Gallico, Cōiurbationem nobilitas
fecit, et ciuitati persuasit ut de finibus suis cum om-
nibus copijs exirent: perfacile esse, cum uirtute om-
nibus præstarent, totius Gallie imperio potiri, pro di-
xit enim perfacile esse. Modo in participio præsentis.
Cæsar eodem libro, Diuiciacus multis cum lachrimis
Cæsarē cōplexus, obsecrare cœpit, nequid grauius in
fratre statueret, scire se illa esse uera, nec quenquam ex-

co.

332 DE EMEND. STRVCT,

eo plus quam se doloris capere, pro dicens se scire
Idem, Bello Heluetiorum confecto, totius fere Gallie
legati, principes ciuitatum ad Cæsarem gratulatum
cœncerunt. Intelligere sese tametsi pro ueteribus Hel
uetiorū iniurijs populus Romanus ab his pœnas bel
lo repetisset, tamen eam rem non minus ex usu terra
Gallie, quam populi Romani accidisse: pro dicentes
uel affirmantes sese intelligere. Modo eius participium
futurum, uel uerbum cum relatio Qui. Idem, Hedui
cum se suaq; ab his defendere non possent, legatos ad
Cæsarem mittunt rogatum auxilium. Ita se omni tem
pore de populo Romano meritos esse, ut pené in con
spectu exercitus nostri agri uastari, liberi corū in ser
uitutem abduci, oppida expugnari nō debuerint, pro
dicturos, uel qui dicarent, ita se omni tempore de pop
Romano meritos. Tale est & Liuij illud, Tum ex con
silio patrū Romolus legatos circa uicinas gentes mi
sit, qui cum finitimis conubia peterent, urbes quoq;
ut cætera ex infimo nasci, deinde, qua sua uirtus ac di
uiuent, magnas opes, magnūq; nomē sibi facere, pro
inde ne grauentur homines cū hominibus sanguinem
& genus miscere, ubi ante illud, Vrbes simul audiens
dum, qui dicarent, quod Cæsar quodam loco apponit.
Modo in eadē eius generis allocutione, alibi, dico ali
bi, moneo: ut in illa, Is ita cum Cæsare egit. Si pacem
populus Romanus cum Heluetijs faceret in eam Par
tem ituros, atq; ibi eos Cæsar constituisset, atq; esse
uoluisset. Si bello persequi perseveraret, reminisce
tur &

et ueteris incōmodi pop. Romani, et pristinæ uirtutis Heluetiorum. Vbi priore loco ante, ituros, subaudien dū uidetur, dicens uel ut diceret. Secundo loco uel hor tabatur, uel monuit reminisceretur. Et paulo post in ecclē, Se ita à patribus, maioribusq; suis dedicisse, ut magis uirtute, quam dolo contenderent. Vbi iterū dixit, adiiciendum Est statim post, Quare monuit ne conmitteret, ut is locus ubi cōstitiſſent, ex clamitate popū li Romani, et internetiōe exercitus nomē caperet. Vbi iterū, monuit subdendū. Alibi rogat, uel rogauit, ibi= dem Cesaris allocutione ad oīm ordinū centuriones, Omniumq; ordinum ad id consilium adhibitis centu= rionibus, uehementer eos incusauit. Primum quod aut quām in partem, aut quo consilio ducerētur, sibi quā rendum aut cogitandum putarent. Arioūistum se con sulē cupidiſſime Pop. Ro. amicitiā appetiſſe, cur hunc tam temere quisquam ab officio discessurum iudica= ret. Vbi ante appetiſſe dicit ante, Cur hunc rogat sub audiendū, uidetur. Et mox, Quod si furore, atq; amen= tia impulsus bellum intulisset quid tandem uererētur aut cur de sua uirtute, aut de ipsius diligentia dispera= rent? Vbi iterum, rogat, ante quid. subdendum.

Alias cum pronomine, ut ante quasi, in tali figura Hoc dico: qualis est illa Terentij, Ridiculum caput, quasi necesse sit, si illi non dat, te illā uxorem ducere. Idem, Mo= do introij. Quasi ego quam dudum rogēm. Postulat enim plenus sensus subaudiiri, hoc dicis. Et cum relati= uo, Qui, ut in talibus. Quint. Instit. Ideoq; apud Celiū legimus

334 DE E MEND. STR VCT.

legimus. Pelia Cincinnatus, et apud Mæcenatem bene fecit Enthia. Et apud Cicer. Hermogora, ne miremur quod ab antiquorum plœrisq; Aenea et Anchisa sit dictus. Plin. nat. hist. Admouitq; sibi gula sapores piscibus satis, et nouum incolam mari dedit, ne quis peregrinas aues Romæ parere miretur, Pro, quod dicō ne miremur, et quod dico ne quis miretur. Idem, Succisiis temporibus ista curamus, id est, nocturnis, ne quid nostris putas cessatum horis.

Hoc dico
uel quod
dico:

Simili modo ante ut, uel ne, ad hunc modum, ut Cicerō, Satiari delectatione non possum, ut meæ senectutis requiem oblectationemq; noscatis, ubi, hoc dico, uel, quod dico, subintelligitur.

Dico puto
uel censeo:

Dico, puto, uel censeo, prout sensui melius quadrabit, ut in illis interrogationibus, quæ per Quo, uel Vnde, figurantur: Horatius, Quo mihi fortunam si nō permititis uti? Id est, ad quem usum, uel finem dicatis mihi esse fortunā? Rursus Idem, Vnde mihi lapidem, quorūsum est opus, unde sagittas? pro putas, uel dicatis mihi esse. Simile supplemento egent et hec Cice. ad Fab. Martis uero signum, quo mihi pacis autoris? Et Quint. Quo per fidem diuitias cæco? Idem, Vnde tantū uiriu cæco, ut uno statim iictu mors tot peragatur? Iuu. Vnde tibi frontē libertatemq; parētis? Est tandem ubi uerbū est, subauditur, ut Quin. Vnde misero tunc unde somnus? pro eo quod est, erat somnus.

Dico uel
facio

Dico, uel etiam facio, prout dictum factum ue probatur in illis, Bene Ennius, Preclare Anaxagoras, Prudenter

denter Fabius: Dixit enim uel fecit pro conditione rē ad orationis perfectionem addendum.

Dico uel annuntio, ut Cicero Att. Pyliæ paratum Dico uel est hospitium, sed uellem Atticam: uerum tibi ignosco annuntio quarū utriq; salutē. Idem proxima epistola, Pyliæ & Atticæ salutem, pro dices, uel annunciabis salutem

Volo, ut in illis, Ita facere certum est. Et Stat casus Volo renouare omnes, pro uelle facere, & uelle renouare de quibus in uerborum constructione.

Facio, ut in illo Cæciliij Plin. cum similibus, Studes? an piscaris? an uenariis? an simul omnia? Plin. Atque Facio pulmentarij uicem quod non alia præter cotonea & struthaea, pro an omnia facis? et nō alia faciūt, Et Mar Nil aliud bulbis, quam satur esse uolo, pro fieri bulbis. Item in illo loquendi genere, Aequauit summos uitios, idq; in adolescentia, deest enim fecit, Viuo in secessu, neq; hoc, uel neq; id sine consilio uirorum prudenter. Supplendum enim facio.

Facio, uel uolo, in illis. Dij melius, Dij meliora, pro Facio uel uolo; faciant, uel certe uelint.

Respondeo subinde in oratione desyderatur, ut in subiectis exemplis. Cicer. Att. Quod epistolam meam Respondeo: Ad Brutum poscis, non habeo eius exemplum.

Respondeo uel certe confiteor, ut Quintil. Sed si confessiōnem culpæ mee exigis, ego fui pater durus, ex patrimonij, quod iam melius ab his administrari poterat, tenax custos.

Decet uel oportet, ut in talibus, Virgil. Mene incepto Decet uel oportet;

336 DE EMEND STRVCT.

cepto desistere uictam? Terentius, Ah tantamne rem
tam negligenter agere? Idem, Siccine me atq; illa tua
opera solicitarier? Idem, Scruon fortunas meas com-
misisse futuli? Plenae enim constructiones sicut perde-
cet, uel oportuit

Verum ne-
est uel Verene ita est: ut Iustin. Tantā famae uelocita-
re ne ita
est:
tem fuisse, ut cum matutino tempore praelium in Boeo-
tia commissum, sit meridianis horis in Asiam per tot-
maria et tantum spatijs, tam breui horarum momento
de uictoria nuntiatum sit: pro uerumne est fuisse? Plin.
ad Adri. Hominemne Romanum tam Graecē loquie-
Vergil, Me ne Iliacis occubere campis Non potuisse
Idem in Geor. Sic omnia uatis In peius ruere, ac retro
sublapsa referri, pro uerum est, uel certum est.

Fuerit uel
Fecerit:
Est ubi fuerit uel fecerit, uel simile aliquid pro im-
plenda constructione sit addendum, ut Suetonius in
Caesare, Siue diuinitus siue conjectura uincerent ac si-
bi haberent, dummodo scirent eum, &cet. Vergilius,
Primusq; Thimetes Duci intra muros hortatur & ar-
ce locari, siue dolo, seu iam Troiae sic fata ferebant,
pro siue dolo id fecerit.

In Eperotesi quoq; eiusdem uerbi, ubi scilicet muta-
Rogas uel
simile:
tur modus, ut rogas, uel quid simile. Teren. in Adelp.
Quis idfecit? Quid ille fecerit? pro rogas qd ille fe-
cerit? Et in Eunicho, Nō uides? Videā? Obsecro quem
pro rogas nū uideā? Et in Phorm, Quid ergo narras?
Quid ego narrem? pro, rogas quid ego narrem?

Debet

Debet quoq; ut Corn. Tacitus, Quibus operiri autem Debet
 auxilia & trahere bellum videbatur, Germanicarum
 legionum uim famamq; extollebant, pro eo quod est
 operiri, & trahere debere. Plinius, In hunc spectare
 oiueta Cato iussit, pro spectare debere. Columell. Iu-
 re ititur quantum mea fert opinio, M. Portius talem
 pestem uitare censuit. Idem, Censem propter hanc sa-
 pius diligenter ouium terga perspicere. Terentius,
 Aliquot me audierunt, ex te auditum qui diebant, ho-
 die filiam meam nubere gnato tuo. Cic. Att. Cato ta-
 men affirmat se uiuo illum non triumphare, pro de-
 bere triumphare. Nisi quis in aliquibus talem Enalla
 gen dicat praesentis actiui pro futuro passiuo, ut in il-
 lo Catonis, Talem pestem uitare censuit, pro uitandam
 esse. Et in illo Taciti, Operiri auxilia, pro operienda
 esse. Et trahere bellum, pro trahendum esse.

Aliquando parum integra locutio videbitur, nisi Natum uel
 Natum est, uel Ortum est, uel aliquid synonymum ortum esse
 subaudias, ut Verg. Genus unde Latinū, Albaniq; pa-
 tres, atq; altæ moenia Romæ. Idem, Vnde imber & ig-
 nes. Nam eas uoces aduerbia ferè subjiciunt.

Sunt & alia, que omittuntur, quòd ea ex alijs ferè Loquac
 intelligentur, ut Plinius ad Pontium, Quos latinè hu-
 ius libelli amor docuit. Simul enim auditur, loqui. Sie
 dicitur fidibus scire, per defectum eius, quod est sona-
 re, uel canere.

Desyderatur interim et integer ex nomine & abo
 sensu, ut in Ethopœijs, siue persona iactis, ut Quinti= Dixit, dies
 brianus bat quis

339 DE EMEND. STRVCT.

lianus notat. Vergil. Hic Dolopum manus, hic scutus
tendebat Achilles. Deest enim, dicebat quis.

Ire uel si-
miles:

In talibus quoq; quale est illud Ciceronis ad Atticum, Ire uel aliquid simile, Inde ad taurum cogitabam, ut cum Morphagone signis collatis si possem. In priore ire, in posteriore configurarem uel tale quippiam subauditur. Idem ad eundem, Rhodum uolo puerorum causa: inde quam primum Athenas. Idem Mario, Cum Libone tuo, uel potius nostro in Pompeianum statim cogito.

Audire uel intelligere, ut in illo Ciceronis ad Att. Horribile est, que loquantur, quæ minitentur: cum similibus, uidetur enim integrum, horribile est audire.

PARTICIPIORVM ECLIPSIS:

Participia rarius orationi desunt, nonnunquā tamē ad legitimā constructionē suppeditanda sunt. In ea Ens. enim appositiua, quam primam diximus, si Ens participiū absit, ubiq; Prisciano autore, subaudiendum est, ut Homerus poeta. Nos tamē appositiuam hanc inter legitimas constructiones ideo adscriptimus, quod participiū id minime uel à paucis receptū, pro nullo habeatur. Declarant autem huiusmodi participiū inteligi, maxime ablatiui illi consequentiæ, Me duce, me autore, Cæsare & Bibulo consulibus, & alijs consimiles, ut qui nisi participio subauditio, consistere non possent. Aliud uero participiū sensui non quadrat. In hoc tamen genere figuratu usu recipi necesse est, quū participium quo suppleatur, receptum in usum publi

cum

cum non sit, tametsi à Cæsare probatum, atq; ut scribit Acron, Philosopho qui eo sit usus, etiam laudem attulerit. Idem participium, & ubi aduersatiua coniunctio dictioni p̄eponitur, non sententiae, ut Affui tibi quanquam inimico, pro inimico enti.

In illo quoq; & Tu soluendo non eras Ciceronis: & Qui oneri ferendo essent Liuij, cum similibus, subaudiendum uidetur uel sufficiens, uel potens, uel simile aliquid, quod sensui quadret. In priori uero, & appellatiuum debito, uel æri alieno, uel simile aliud. Declarat hoc Celsus, qui constructionem implet, eius uerba sunt, Si cetera desunt, imponi debent. Primum non pingue emplastrum ut id reprimat: deinde si non repressit, quodlibet pueri mouendo accommodatum. Ceterum hac ratione huiusmodi uoces gerundi modi non erunt, sed potius participia. Illud tamen Apulei omnino gerundi uidetur, Cum Charite nubendomaturisset. Similis loquendi figura & per nomina prolata legitur, ut Macrobi: Sunt de agricultura scriptores qui nuces & mala sic diuidunt, ut nuces dicant omne pomum, quod foris duro tegatur, & intus habeat, quod esui est. Malum uero, quod foris habeat, quod est esui, & durum intus includat.

In talibus quoq; requiri uidetur participium, quale est Cic. ad Att. Occupationum mearum uel hoc signum erit, quod epistola librarij manu est. Vbi scripta, sub audiendum uidetur. Idem ad eundem, Venio ad epistolas tuas, quas ego sexcentas uno tempore accepi,

Sufficiens
uel potens.

Scripturas

340 DE E MEND. STRVCT.

aliam alia iucudiorem, quæ quidem erant manu tua.

Sciturus: Etiam in illa figura, qualis est Vergilij, Equidem per littora certos Dimitta, & Lybiæ lustrare extrema iubebo, Si quibus electus syluis aut mortibus erret. Scitura enim uel scituros supplendum, uel quod certe idem fuerit, ut sciam, uel sciant, Sic enim uidetur Ser uio illud eiusdem supplendum, Et omnem Prospectum late pelago petit, Antea si quem Iactatum uento uideat. Est, inquit, ordo: Concendit scopulum requisitus Antea. Quanquam mihi magis placet, requisitus si quem uideat, ut subiiciatur pro Epexegesi Antea, Capyn, aut arma Caici. Cicero ad Att. Delatus est ad me fasciculus: solus solui, si quid ad me literarū nihil erat. In quibus tamen omnibus, si, pro an posita uidetur, ut alibi est dictum.

Diciturus. Simili ratione supplendum uidetur & illud Vergilij in septimo, Pandite nunc Helicona deæ, cantusq; mouete, Qui bello exciti reges, quæ quenque secutæ Complerint campos, acies: pro dicturi, uel ut dicatis, uel referatis.

Maceratum, emollitum uel madidum: In illo quoq; Terentij in Eunicho, Quo pacto ex iure hesterno panem atrū uorent. Intelligit Donatus uel maceratum, uel emollitum, uel madidum. Cuiusmodi eclipsis & in alijs similibus est, quæ sunt apud Celsum & Plinium plurima. Ut spongia ex aceto, of fa ex uino uel posca.

Hærentia uel spectantia: Itē in illo Teren. cum similibus, signa video omnia ad salutem, ubi deest hærentia, uel spectantia.

Præposz

P *Repositiones quoq; non poetis modò, uerum etiam oratoribus frequentissimè orationi deesse quis non animaduertat? Veluti Ab & ad ante urbium nomina, quoties ad questionem Quò & unde redduntur, ut, Eo Romam. Venio Roma. In primo enim desideratur ad, in secundo ab. Cum nàmq; ad questionē Vbi redundunt in genitivo, in urbe, uel oppido, subaudiēdum uidetur, quæ etiam aliquando adhibita uidentur. Cæterū usitator est figurata, quam integrā locutio pro Varronis sententia ex quadam Ciceronis epistola, & non minus Quintiliani, qui si quis, Veni de Susis, dicit, Soloccissimum censem. Sed adhibitis, ut dixi, præpositionibus ipsis, subinde magnos autores locutos inuenias, etiā Ciceronem ipsum, si codices deprauati non sunt, ut in Verrem, Ea die Verres ad Messanam uenit. Et ad Terentiam in calce cuiusdam epistole, De Venutio. Et alterius, De Brundusio. Salustius in Cat. Nam Brutus ab Roma aberat. Liu. Ab Lauinio uenerant antiqua auxilia. Cæsar uero Augustus aliter loqui non solebat, autore Suetonio. Poetæ uero & ante prouinciarum uel regionum nomina huiusmodi præpositionum defectum licenter abutuntur, ut Italianam fam to profugus, Lauinaq; uenit Littora.*

Præterea ante accusatiuo, Calendas, Nonas, Idus, Ante ferè subauditur præpositio ante, ut Tertio Calendas, Nonas, uel Idus, pro tertio ante Calendas, Nonas, Idus. Idem dici potest & de Pridie, quoties accusatiuos

342 DE EMEND. STRUCT.

præcedit, ut Cicero, Pridie Calendas Maias de Brundusio: quum proprius eius casus genitius potius sit, cuius alibi sunt posita exempla. In illo quoq; Annos natus decem. cum similibus, Ante subaudit Priscian. ut sit, ante annos decem.

Post At ubi postridie eiusmodi accusatiuos præcedit, sub audienda est præpositio post. Cice. Att. Itaq; sese scripturum aiebat, ut uenationem etiam, quæ postridie ludos Apollinares futura est, proscriberent. Donatus quoq; in illo. Quod te per hanc dextram oro, post, de siderari ait, ut sit, post quod. Vt euq; sit, non incommodè (ut mihi uidetur) in talibus, quod, per quare, interpretare.

Propter.

Idem Donatus etiam præpositionem Propter in talibus adiicit. Ter. Magis id adeò mihi ut incommodet Idem, Nunc id prodeo, ut conueniā Parmenonem. In quibus id, pro ob id, uel propter id accipit.

A, cum, de, e, pro Verum ex præpositionibus, quæ ablatiuo debentur frequentissimè constructioni deficiunt hæ, A, cum, de, e, pro, cum synonymis.

Ab, uel in: Ab, uel in, ut Ver. Cum Iupiter æthere summo Dea spiciens mare ueliuolum. Idem, Scridens aquilone pro cella Velū aduersa ferit. Idem, Atq; imo Nereus ciet æquora ponto. Ouid. Fast. Iuppiter arce sua totū cum spectet in orbem.

In. In, ut Plin. Vt dubium sit, togāne an bello præstantior fuerit, pro in bello, in toga. Colum. Nec densa nascitur humo. Idem, Nō ut pinguisima uel macerrima iacitur

iacitur humo, pro in humo. Cic. pro domo sua, Domo
me cōtineo. Ouid. Sustinet inuidia tristia signa domo
Verg. Saxum antiquū, in gens, campo quod fortē iace-
bat, Limes agro positus. Idem Georg. Hunc quoq; ubi
aut morbo grauis, aut īā segnior annis Deficit, abde-
domo. Suet. in Dom. Natus est regione urbis sexta pro
in regione. Hanc & in citandis autorum operibus de-
siderare solent veteres Greco more, ut Plautus Me-
nechmis, Terentius Phormione.

Cum comitantie non instrumenti. Verg. Et magnis Cum
quatiunt clangoribus alas. Et Plin. qui plurimū huius
præpositionis eclipsi utitur, ut de Elaterio, Cuius cau-
sa, nisi maturius incidatur semen exilit oculorū etiam
periculo, Talia sunt apud eundem, Miro compendio,
Magna mortalium utilitate, & publico bono. Et Ci.
Ne dici quidem potest, quanta diminutione ciuium,
Cesar, Scribit Labieno, si Reipublicæ commodo face-
re posset, cum legione ad fines Neruiorum ueniat.
Vergilius in nono, Tum demum præceps saltu sese.
omnibus armis In fluum dedit. Varro, Ac cum Lu-
culli & Metelli uillis pessimo publico ædificatis cer-
tant. Instrumenti enim ratio solius ablatiui uis est, si-
cuti græce datui, ne quis deesse præpositionem hanc
putet, que tamen ferè in publicis gentium idiomatis
bodie adhibetur.

A uel è, ut Verg. Projice tela manu, pro è, uel à ma- A, uel è,
nu. Item post natus & synonyma sæpiissimè, de quibus
alibi diximus. Liu. Ioue nate Hercules salue. Vergil.

344 DE EMEND. STRVCT.

Quo sanguine cretus. Et alibi, Sate sanguine diuum.

De. De, ut Verg. Et afflictis melius confidere rebus,
pro, De afflictis rebus, ut Seruius interpretatur.

Pro: Pro, ut Horatius, Diruit, ædificat, mutat quadrata
rotundis.

AD VERBIORVM ECLIPSIS.

Auerbia uix desiderantur, siue quia certa non sunt, siue quia id quo in nomine & uerbo incertum est, definiunt. Duæ tamen prepositiones cum aduerbijs sunt, ad plenam aliquando constructionem requiruntur: Hæ sunt, Ante & post. Hæc ante, quam electiuam, cum numeralia ordinalia sequitur. Liuus, Quadrin gentesimo anno, quam urbs Roma condita erat. Idem, Anno tricesimo altero, quam Roma condita erat, iterum mutatur forma ciuitatis à consulis ad decem viros: pro, postquam Roma condita erat. Et post, alter, Idem de bello Maced. Altera die, quam à Brundusio soluit. Item præcedente protinus, uel, statim: ut Plinius, Protinus intereunt, quam litatum est illi deo, id est, postquam litatum est. Marcellus Iureconsul. Omnes proconsules statim quam urbem egressi fuerint habent iurisdictionem. Vlpianus, Iudici eorum statim atque iudex factus est, omnium rerum officium incumbit, subauditur enim post, utroque, ut sit postquam, & post atque. Requiruntur cædem præpositiones & post pridie, & postridie, quum eis subiicitur quam. Cicero ad Terentiam, Quid causæ autem fuerit, postridie intellexi, quam à uobis

Ante &
post.

à uobis discessi, pro postridie postquā à uobis discessi.

Deesse uidetur et, Non solum, interdum non sine Non solā
quadam uarietatis gratia, ut Quintil. Cum Ciceroni
dormitare interim Demosthenis oratio, uerum etiam
Homerus ipse uideatur. Cicero, Vrget ille quidem,
et Philotimus et Cincius, sed etiam ipse crebro in=
teruiso. Nisi in his, uerum etiam, et, sed etiam, pro
imo etiam accipias.

Desyderatur et aduerbiū ita, similitudinī ante, Ita.
ut in Horatio sēpiissime, ut in primo sermonū, Quan=
quam ridentem dicere uerum Quid uetat? ut pueris
olim dant crustula blandi Doctores, elementa uelint
ut discere prima. Idem, Ut si Reticulum panis uena=
les inter onusto Forte uehas humero, nihil plus ac=
cipes, quam Qui nil portarit. Iterum in eodem, Ut
tibi si sit opus liquidi non amplius urna Vel cyatho,
et dicas, ex magno flumine mallem, Quām ex hoc
fonticulo tantundem sumere. Hanc Horati figuram
amator eius Quintilianus sēpe imitatur, ut in proce=
mio, seu quod proximum uero, nullam ingenij spe=
rantes gratiam circa res et si nece ssarias, procul ta=men ab ostentatione positas, ut operum fastigia spe=
stantur, latent fundamenta. Idem, Non subest uera
uis, nec penitus immis̄is radicibus nititur, ut quae sum
mo solo sparsa sunt semina, celerius se effundunt, et
imitatae spicas herbulae in anib⁹ aridis ante messenę
flauescunt. In quibus omnibus exemplis, ita, ante ut
est audiendum, ut sit, ita ut.

Vt quoquis similitudinis aducrbium ante exempla honeste sepe desiderant erudit*i*, ut Quintilianus et passim, et in 8, de Enthymemate loquens, De hoc in argumentis satis dictum est. Non semper autem ad probationem adhibetur, sed aliquando ad ornatum, Quorum igitur impunitas Cesar tua clementia laus est, eorum ipsorum ad crudelitatem te acuit oratio. Et paulo post, Est enim Epiphonema, rei narrat*a*, uel probat*a* summa acclamatio, Tant*a* molis erat Roma nam condere gentem.

Vsque, ut Horatius, Ad unguem factus homo. Vergilius, Iupiter omnipotens, si non exosus ad unum Trojanos, Liuius, Romanos in algido cōsecutus ad unum omnes occidit.

Non. Etiam negatiua, non. Alias post huiusmodi uerba, Vercor, metuo, caueo, sequente, ne. Cicero ad Quintum fratrem, Quod ante abfuisti, uerecor ne satis diligenter in senatu actum sit de literis meis, pro ne non satis. Idem ad Att. Si manet, uerecor ne exercitum firmū habere pos*it*, etiam pro ne non pos*it*. Alias post, non modo, sicut Græce post οὐχ ὅπως, ut uarijs locis diligenter notauit doctissimus Budeus. Cicero pro Sextio, Cum illi soli essent præter illum flagitosum tribunum plebis duo recipub. turbines, qui non modo præcipitanti patriae subuenirent, sed etiam nimis tarde concidisse mœrerent. Idem de perfecto oratore, Nam sic in epularum apparatu à magnificentia recedens, non se parcum solum, sed etiam elegantem dici uulet.

uet. Columella, Nam uile ne captare quidem, nedū
alere conductit, pro, non modo non subuenirent, & nō
solum non parcum, & nōdum non alere. In hoc gene-
re est, ubi negatiua non, necessario deest, nempe ubi in
priore sensu nullum est uerbū in quod cadat, ut in tam
li elocutione, Non modo stellæ, sed ne luna quidem ad
solē suū seruat splendorem. Si enim addita ea negatio
ne, nō stellæ dixeris, uidebitur de alio, quam stellis uer
bum inferri. At composita negatio præponi in tali fi-
gura posset, sic, Nō modo nullæ stellæ, sed ne luna qui
dem ad solem suum seruat splendorem. Quod autem
in primo exēplo negatio deſit, facile appareat, si quis
Zeugma ipsum suppleat hoc pacto, Non modo stellæ
ad solem suum splendorem nō seruant sed ne luna qui
dem ad solem suū seruat splendorem. Laurentius hoc
ubi cōtraria sunt, tantū cōtemplatur. Deest negatiua
particula, et post, nedū, ubi ad præcedens uerbū nō re
fertur, sed suū habet, et semper in potētiali modo. Ho
rat. Mortalia facta peribunt, Nedum uerborū stet ho
nos & gratia uiuax, pro non stet. Salustius, Quippe
secundæ res sapientium animos fatigant, nedū illi cor
ruptissimis moribus uictoriae temperarent, id est, nō tē
perarent. Liui. Attonitus repentino malo, uix quid ob
ijceretur, intelligere potui, nedum satis sciam, quomo
do me tucar. Cic. pro Cluent. Nec Metellus nec Pom-
pilius clarissimi uiri uī tribunitiā sustinere ualuerūt,
nedum his temporibus, his moribus, sine uestra sapien-
tia, ac sine iudiciorū remedijs salui esse pōſsimus.

Coniu-

DEsyderantur & coniunctiones latinæ orationi uel maxime, sed clausularum connexioni, & sermons continuationi, potius quā iustis constructionis numeris. Itaq; nec huius loci propriè sunt, si quis exacti ordinis ius ad unguem exigat: Sed nec alibi tamen commodius tractentur, cū frustra, mea sententia huic uni rei sua quæpiam tractatio dicaretur. Itaq; ad tantilla connuentes securi, quod cœpimus, peragamus. Desyderātur copulatiuæ maximè, ubi celeritati stude tur, ut Verg. Alij naualibus ite Ferte citi ferrum, date uela, impellite remos. Tere. Viderem, audirem, essem unā cū qua cupiebam Antipho. Idem, Ad sepulchrum uenimus, in igne posita est, fletur. Sed Eclipsin ubi copulatiuæ desunt, A syndeton uel Dialyton uocant. Alter quoq; honeste inter duo commata, uel quasi dictio nes desyderantur, ut in talibus. Aequi, boni consulere Et Martial. Excipere hos, illos, et tota surgere cœna. Idē, Atq; inter mensas ire, redire suas. Plin. At abunde orbe terrarū extra, intra indicato. Sic dicuntur ultro citro, hic illuc, huc illuc. Cic. ad Att. Ne forte aut ab sim cum ueniet, aut cursum hoc illuc uia deterrima.

Copulatiuæ.

In numeris uero septissimè desunt copulatiuæ, ut Vixit uiginti unum annos, ubi non minus subi cienda copulatiua est, tametsi apposita, ordo sit mutandus, ut supra docuimus. Neque enim compositio esse possit, cum plurali iungitur, Quod autē de uiginti uno diximus,

LATINI SERM. LIB. VI. 349
diximus, idem de alijs similis formæ numeris dicendū.

In omni prætere a distributiōe omitti copulatiua ui detur uix apponi, ut Vergilius, At nos hinc alij sitientes ibimus A fros, Pars Scythiam, & rapidum Cre teueniemus Oaxem. Nisi discretiuas, quidem & au tem, subaudire mauis. Itē in illa figura qualis est Ver gili, Haud mora festinant iussi, pro haud mora est & festinant. Declarat, quod etiam in eadem figura adhi betur. Vergil. Nec longum tempus, et in gens Exiit ad cœlum ramis felicibus arbos.

Deest aliquando post non modo, uel non solum, in altera ἀντιδιαστέφοντος parte, etiam, uel, &, ut, Etia uel & Quint. Quod quidem seuere usi ueteres Grammatici ut nō uersus modo censoria quadam uirgula notare, & libros, qui falso uiderentur inscripti, tāquam sub ditios submouere familia permiserint sibi, sed auto res alios in ordinē redegerit alios omnino exemerint numero. Et mox, Nō propter historicos modo, sed uerba, quæ frequēter ius ab autoribus sumūt. In illo enim Cicero. ad Atticum, Ne uiuam, mi Attice, si mihi non modo Tusculanum, sed μακάρων νῦσαι tanti sunt, ut sine te sim totos dies. Videtur uel illud, Modo, uaca re, uel post Sed subaudiri Ne. Deest & totum ἀντι διάστοφον, idq; honestissima figura, ut in illo Colu melle, Neque hæc tantum remedia salubritatem faciunt, multi largo sale miscent paluba.

Sæpe Discretiuæ, ut Terentius, Traditus sum mulie Discretiuæ ti, illa illico ubi me accepit, pro illa uero. Sed preci put

350 DE EMEND STRVCT.

pua cū gratia omittitur in ea figura, in qua idē uerbum repetitur, sed tamen cum aliqua contrarietate ut Cicero, Tu cum principem senatorem auunculū domi habeas, ad eum non referes, ad alios refers, qui suā domum non habent, tuam exhaustiunt? Quint. Pro patre mori possum, coram patre non possum. In utroq; exemplo desyderatur, autem uel uerò, sed aptus certe quam apponitur etiam ubi non repetitur idem uerbum, ut post negatiuam, non. Cicero, Tantum cibi & potionis adhibendum, ut reficiantur uires, non op̄ primantur. Idē, Hæc morū uitia sunt, nō senectutis. Sæpe etiam in excursu poetico, quem Seruius præcipit, nō ultra treis uersus extendendū, Cōfliȝt Zephyrus que, Notusq; et latus Eois Eurū equis, stridunt, sylue sœuitq; tridēti Spumeus, atq; imo Nereus ciet æqua fundo pro stridunt autem. Et in Geor. Omnia uentorū concurere prælia uidi, Quæ grauidam latè segetem ab radicibus imis Sublime expulsam eruerent, ita turbine nigro Fert hyemes, culmumq; leuem stipulasq; uolantes, pro ita uerò.

Dissūctiure Ex disiunctiuis quoq; modo, seu, uel siue, ut Martialis, Tuoq; tristis filius, uelis nolis, cum cuncubimo nocte dormiet tota. Seneca de stud. lib. Scias, nescias, fient. Modo uel, aut ue. Plinius, Continetur hispido calice per genera plus minus. Quod Martialis declarat, cū ait, Speranti plures, nam stare, aut crescere debent Munera, uenerunt plus ue minus ue due, Significatur autem circiter due.

Sed

LATINI SERM. LIB. VI. 35

Sed disiunctiua uel, aliter desyderatur, ut Cicero, Vels
Quando enim frequentissimo senatu quatuor, ad sum
mum quinq; sunt inuenti, qui Milonis causam nō pro
barent. Deest enim uel, siue aut.

Desunt orationis contextui & causales diuerso Causales.
rum generum. Enim uel alia similis significationis, ut
in illo Terentij autore Donato, Obseruabam mane il
lorum seruulos uenientes, aut abeuntes, pro obserua-
bam enim. Et in Adel. Hęc cūm illi Mitio dico, tibi di-
co, Tu illū corrumpi sinis. Vbi deesse, nam inquit Do-
natus, ac feruentius asyndetos dici. Vergil. Nunquam
imprudentibus imber Obfuit, aut illum surgente ual-
libus imis Aeriae fugere grues, pro aut enim illū. Idē,
At si uirgineum suffuderit ore ruborem, Ventus erit,
uento semper rubet aurea Phoebe, pro uento enim.

Vt finalis, uel perfectiua ante subiunctiua uerba vt
frequentissime, praeципue post uerba Volo, Nolo, Ma-
lo, Precor, Rogo cum similibus, ut Cicero, Tu uelim
definas iam literis nostris uti. Idem, Nolim me iocari
putes. M. Brutus, Rescribas ad omnia rogamus. Prae-
terea post Oportet & necesse est, & licet, ut Cicero,
Hominem occidat oportet, qui &c. Idem, Hoc tu meū
consilium laudes, necesse est.

Etiā Ne finalis, nescio an post aliud uerbū, quam
Caeo, ut Caeu credas, Caeu titubes. Licetq; uel per
defectum horum, uel plenè pro arbitrio loqui, nisi for-
te cum uerbo Licet, post quod perpetuò uidetur, ut,
desyderari, Licet facias, licet uenias.

Quod

Quod idem
con. Quod quoq; idicon, ut, Volo scribas. V. elim nos facias certiores, pro quod scribas, quod facias.

Hanc uero post uerba, que in infinitum feruntur, quoties infiniti solutionem per finitum uerbū potius usurpare libet, suppressit ferē doctorum usus. Cicero ad Quintum fratrem, Non pretermittam ne illud qui dem, M. Furium Flaccū equitem Romanum hominem nequam Capitolini & Mercuriales de collegio eiecerunt, pro quod eiecerunt. Tere. Audiui Achyllis iam dudum Lesbiam abduci iubes. Idem, Ne tu istas faxo calcibus insultabis frustra. Supplendum enim, ut sit, quod iubes, quod insultabis. Idē, Hoc signi est, ubi pri mum poterit se illinc subducet, scio. Vbi Donati sententia deest, quod, & unde, ut sit, hoc est signi, unde scio, quod ubi primum poterit, se illinc subducet. Mihi uero minus durum uidetur, si uel uerbum, scio, per parenthesin legatur, uel, quod, his subaudiatur, quam il lud unde subjici, quod alibi subintellectū non legi. Adhibetur tamen sepiissimè eadē coniuctio, ut Mart. Hoc scio, quod scribit nulla puella tibi. Hor. Si tibi sitim leuaret copia lymphæ, Narrares medicis, quod quanto plura parasti, Tanto plura cupis. Seneca in natura question. Miramur quod accessionem fluminum maria non sentiant: aequē mirandum est, quod detrimentum exētium terra non sentit. Et alibi, Nos putamus quod quia nubes collisæ sunt, ideo fulmina emittunt. Plinius ad Seruianum, Gaudeo & gratulor, quod Fuso Salinatori filiam tuam destinasti. Cicc. in Salust. Credo

LATINI SERMO. LIB.VI 353

Credo quod non omnes tui similes in columnis in urbem uenissent. Hunc huius particulæ usum quidā interpres nimium refugientes, non insipide, sed etiam mea sententia citra ullum autorem pro ὅτι Græco, alij ut, alij quoniam, alij quia non raro posuere. Est tamen elocutio per, quod, ut Theodorus censet, magis supina, per infinitum magis erecta et uegeta.

Itē, quod, uel ut, uel ne, post uerba censeo, suadeo, nuntio, dico, caueo, facio. Cicero, Treuiros uides ceno. Idē, Id si est, esse dum aliquando suadeo capias. Quod ue
Cn. Plan. In quibus aperte denunciat uidcā, ne fallar: ut uel ne:
Idem, Caue festines, aut commitas, ut aut æger, aut hyeme nauiges. Idem, Tu fac habeas fortē animū.

Desyderatur coniunctionum ut, uel quod, alterutra post uerba Puto, opinor, credo, arbitror, fateor, & similia. Vatinius, Non puto repudiabis in honore, quem in periculo recepisti Cicero, Niobe fngitur lapidea, propter æternū credo in luctu silentium Tarent. Eius anus causa, opinor, quæ erat mortua. In quibus exemplis, uel per, quod, supplere quod deest licet, ut puto quod non repudiabis in honore, & Credo quod propter æternū in luctu silentiū. Vel per, ut: sic, Propter æternū ut credo silentium, & non repudiabis, ut puto in honore.

Omittitur in oratione nonnunquā & continuativa Si, ut in illis Dediſſes huic animo par corpus feciſſet quod optabat. Iuuenialis, Græculus esuriens in Coelum iuſſeris, ibit, pro ſi dediſſes, ſi iuſſeris. Potest tamen

354 DE EMEN. STRVTCT.

in his & illud, dedisses, accipi pro debueras dare, &, iusseris, Imperatiue. In illo tamen Mart. cum simili- bus, omnino subauditur, si, Ergo ero Vergilius, si mu- nera Mecœnatis Des mihi, Vergilius non ero, Mar- sus ero. Est enim sensus, Si non ero Vergilius, ero Marsus. Terent. Negat quis nego. Idem, Quam for- tunatus sum cæteris rebus, absq; hæc una foret, pro si negat, si absq; foret, id est, si abesset Horat. Decies centena dedisses. Huic parco paucis contento, quinq; diebus. Nil erat in loculis. Vergilius, tu quoq; ma- gnam partem opere in tanto, sineret dolor, Icare ha- beres, pro si dedisses, si sineret.

Præterea si non, uel si aliter, ut in tali figura dicen- di, qualis est Quintilianus, Quis non obtundi posset, si per totum diem cuiuscunq; artis unum magistrum ferat, mutatione recreabitur? Sicut in cibis, quorum diuersitate reficitur stomachus, & pluribus minore fastidio alitur. Aut dicant isti mihi, quæ sit alia ratio discendi, pro, aut si ita non est, dicant isti mihi. Et hæc ratio Græcis frequēs.

Illitutus. Desunt identidē & illatiuæ, ut Verg. Cesi & sub- lato montem genitore petiui, pro, igitur cesi, autore Seruio. Et Ouid. Hunc quoq; syderia qui tēperat omnia luce Cepit amor solem, solis referamus amores. Hians enim oratio est, nisi quare, uel aliquid simile subijcias, ut sit quare referamus. Et Terent. Hac non sucescit, alia aggrediamur uia, pro ergo alia uel qua- re alia. Et in illo Hora. Audict ciues acuiss ferrum

Por-

Porphirio subaudit, itaq;. Rursus in eo quod statim sequitur, Quem uocet diuum populus ruentis imperij rebus. Subaudit, ergo, additq; fere hunc morem Horatium habere transeundi sine coniunctionibus.

Aduersari-
us;

Aduersatiꝫ quoq; dec̄ſſe interdū uidentur, ut cum sine his legitur, Tamen. Cicero. pro Archia, Qui sedilitatē mali poete duxerit, aliquo tamen prēmio dignam. Idem pro Milone, Qui nondū libera ciuitate, tamen populi Romani comitijs liberatus est. Integra enim sunt, quamuis mali, quamuis nondum. Idem ad Att. Cæarem quidē Lucio Cæsare cum mandatis de pace missō, tamen aiunt accerrimè delectum habere.

Quam quoq; electiua post, plus minus, et amplus. et in summa comporatiua. Varro de re Rusti. Non minores oportet iniri bimas, ut trimæ pariant. Idem, Videndum ne sint minores trimæ, maiores decem annorum. Tere, Quintiliano autore. Accede ad ignem hunc, iam calesces plus satis. Idem, Plus milles audiui, quamuis Donatus in priori Pleonasmon potius uelit. Item plinius to, Plus uicena quina oua incubanda subiici uetant. Idem, Torrentes uero amplius centum. Liuius, Hostium plus mille cæsi, Romanorum minus mille interenti.

Mibi uero haec ipsa coniunctio cū adiūcto aliquo pro conditione materiæ desiderari ſepe uidebitur, ueluti post comporatiua, ut alibi dictū eſt, quoties ab ſolute proferūtur, ut Liberius uiuendi fuit potestas. Si mul enī audio, q; ante: Itidem in illo, Vbiſi qua eſt

Quam elec-
tiua;

Quam
adiūcto
aliquo

habitior paulo, pugile esse aiunt, uel q[uod] aliae, uel quid si
mile. Simile aliquid desiderari uidetur & cum illa si-
militudinis aduerbia ta, ita, perinde, adeo post negati-
uā absolutē ponuntur, ut in talibus. Non perinde gra-
tus, nō adeo multa, nō ita sero, nō ta pridē. Tere. Non
ita diſimili sunt argumēto Cic. Nec ita multo post ea
dictū Bruti, affertur & Caſij. Plin. A pluuijs serenis
tatē non perinde certā. Verg. Nec sum adeo informis
nup me in littore uidi. Idē, Nō obtusa adeo gestamus
pectorā Poeni, Nec tam auersus equos Tyria sol iun-
git ab urbe Quin. Videlicet ut Corpora infantū, nec
casus quo in terrā toties deferuntur, tam grauiter affi-
git, nec illa per manus, & genua reptatio. Non igno
ro hæc per ualde nonnullos interpretari solere, sed ta-
men tali quapiam, quali dixi ratione, huc uenerint.

Ad:

Iam An dubitatiua nonnunquam deesse in oratione
uidetur. Alias semel, ut cum in priori sensu, nec ipsa,
nec eius synonomous, ne adhibetur, ut Studies an scria.
Rursus superioris generis sunt tria, sit necne sit, quid
sit, quale sit, pro an sit. Liui. Hic Lucius Tarquinius
bis? Studies an non, uel nec ne? Cicero im partitionibus
Prisci Tarquinij regis filius neposne fuerit parum li-
quet, pro filiusne, neposne fuerit. Alias bis. Cicero de
natura deorū, Nec uero Protagoras, qui se negat om-
nino de diis quid liqueat scire, sint, non sint, qualesue
sint, quicquam, uidetur de natura deorum suspicari.
Terentius, Quid cum illis agas, qui neq[ue] ius, neq[ue] æ-
quum, neq[ue] bonum sciunt, melius, peius, profit, ob sit,
nihil

nibil uident? Horatius, Ludere par impar, equitare
in arundine longa. Idem, Serius oxyus,

APOSIOPEISIS:

REstat huius generis altera pars, in qua nimirum quod sermonis integratati deest, aliunde quoq; pe- tendum sit. Cæterum non quia certum est, uel quod ip- sa cōsuetudine subaudiri solet, quam quod plane uel affectu aliquo, uel transitus causa ad aliud, quod ma- gis urget, prætermissum est. Et affectu quidem multis modis. Nam & ira, ut in illo Verg. Quos ego, sed mo- tos præstat componere fluctus. Et pudore Verg.. No- uimus & qui se transuersa tuentibus hirquis. Et timo- re, uel religione. Cicero, De nostrū enim omnium, non audeo totum dicere. Idem, Data lupercalibus, quo die Antonius Cæsari: Transitus ad aliud gratia, ut in illo, quod Quint. affert. Cōmuni autem, tametsi ignoscite mihi iudices. Donatus aliter distinguit, & trifariam. Cum per se ipsum tacet quis, & ad aliud transit, quā uocat primā. Ter. Ecce aut̄ de integro, nisi quicquid est, uolo scire, Ver. Nec requieuit enim donec Calchā te ministro. Sed quid ego hæc aut̄? Vel tacet, nec ultra aliquid loquitur. Ter. Adel. Iam si uerbū ullū posthac Vel alterius interuētu psonæ tacet. Idē in Heaut. Ita res est nunc quasi cū. Interpellat enim Clitipho, Quas malū. ambages mihi narrare occipit? Idē Phor. Demi phonē si est domi uisam, ut quod Demipho, Nos ad te ibamus Phormio. Phor. De eadem hac fortasse causa. Nec ignoro Quintil ex his pleraq; in quibus scilicet

358 DE EMEND. STR VCT.

ex alijs certum est, quod omittitur ad figurā quā ille
sub Synechdoche cōprehendit, nos Eclipsin uocamus
referre. Ad apophesis uero ea duntaxat, in quibus
uel id incertū est qualia maxime sūt quæ per irā reci-
tētur, utiq; dū iratis ipsis non satis liquet, qbus uerbis
explicant, que minantur, uel certe id longiore sermo-
ne est explicandū, atq; idcirco potiore aliqua re instā-
te omīssū, Nobis apostapeseos appellatiōe latius uti-
cū grāmaticus, Quintilianī pace libuit? Cui tamen eius
sententia placebit, uidet, arbitror, quid sequatur.

A COMM VNI:

SEquitur detractionis genus, quod in pluribus eius-
modi clausulis consistit, inter quas aliquid est com-
mune, quod tamen in unica positiū, in reliquis est sub
audiendū. Itaq; Græcis generali nomine ἀπὸ κοινοῦ
dicitur quo etiā nomine Porphyr. & Prisc. aliquādo
sunt usi. Hoc genus in tres species à grāmaticis didi-
citur, Zeugma, Syllepsin, & de qua post agetur, Pro-
lepsin. Quintil. priora duo uno genere cōprehendit,
quod Synezeugmenon uocat, atq; ita finit, ut sit figu-
ra, in qua unū ad uerbū plures sententiae referuntur,
quarū unaquæq; desideraret illud, si sola poneretur.
sed grāmatici distinguūt, ac seorsum definiunt. Dona-
tus ad hunc modū, Zeugma est unius uerbi conclusio,
diuersis clausulis apte coniuncta, ut Troiugena inter
pres diuum, qui nomina Phœbi, Qui tripodas, Clarij
lauros, qui sidera sentis, Et uolucrum pennas, & p̄a-
petis omnia penn.e. Rursus Syllepsis est diuersarum
clausu-

Synezeu-
gemon:

Definitio
Donati:

clausularum per unum uerbum conglutinata conce=ptio, ut Hic illius arma, hic currus fuit. Et subdit, Hoc schema late patet, & fieri solet non solum per partes orationis, sed etiam per accidentia partium.

Diomedes sic, Zeugma est unius uerbi conclusio, diuersis clausulis coniuncta, cum duo aut complura ad unam partem orationis iungenda referuntur. Rursus Syllepsis est dissimiliū clausularum per unum uerbū conglutinata conceptio, cum singularis dictio plurali uerbo, uel posteriori tantum, uel ultimo redditur, ut, Hic illius arma, hic currus fuit. Sed cum multo latius pateant harum figurarum uocabula, quam pro iam dictarum finitionum angustia sicut Donatus ipse dicit, & tum ipse tū Seruius, & Porphyrio in Terentij Vergilij, & Horatij enarrationibus, subinde confirmant, nos alias, quae nominibus suis magis sint parres, nec tamen à sententia ueterū alienæ, adaptare temus. Esto igitur Zeugma, quoties in similibus clau= Ziegma quid: sulis cōmune aliquid in una positum, in alijs non mu=tatum desideratur. Syllepsis, cum in dissimilibus eius= Syllepsis quid: modi cōmune in una positū in cæteris satisfacere non potest nisi mutatum. De his, quoniam frequentissimus eorum est usus, et magnam cōpendij gratiam sermo=nī afferūt, nō ab re mihi uidetur diffusius, nō ut grāmatici (quod sciam) hactenus fecerunt, strictim, disse=rendū, præsertim qui singulas constructionis figurās, singula sermonis ornamenta, quae saltē grāmaticus conferre queat, existimem.

Variatio
zeugmatis
multiplex:

Fit igitur Zeugma siue id inspicias quod detrahitur, siue locum unde detrahitur, siue ea que clausulas coniungunt, multis sane modis. Quippe quod detrahitur in uniuersum triplex est. Aut enim ipsum est uerbum, aut aliquid quod uerbum præcedit, aut aliquid quod ipsum sequitur. Et uerbum quidem ipsum, sic, Non locus uirum, sed uir locum honestat.

Quod uerbum præcedit, quadrupliciter. Modo unica dictio, ut, Probus non solum præsentes amicos colit, sed etiam absentes amicos obseruat. Supplendū enim iterum probus. Modo plures, Qui uir probus uideri uolet, præsentes amicos colet, ex absentes amicos tuebitur. Vbi totum illud (qui uir probus uideri uolet) subdendum in secundo sensu est. Modo totum quod uerbum præcedit cum ipso uerbo, Qui uir probus uideri uolet, tuebitur amicos absentes, ne dū amicos præsentes. Petendū est enim à priori sensu totum illud, qui uir probus uideri uolet, tuebitur. Etiā cum aliqua parte eius, quod uerbum sequitur, ut si ē proximo exemplo, amicos, semel demperaris, sic, Tuebitur amicus absentes, ne dum præsentes.

Aliquid quod uerbum sequitur itidem quadrupliciter. Modo unica dictio, sic, Ut probus absentes amicos tuetur, ita improbus absentes destituit. Modo plures dictiones hoc modo, Ut probus absentes amicos sua opera tuetur, ita improbus destituit. Modo totum quod sequitur cū ipso uerbo ad hunc modum. Ut uir ingratus beneficio est indignus, ita ex qui facile obliuiscitur

uiscitur. Etiam cum aliqua parte eius, quod uerbum
precedit. Non solum Mutius hosti metum incussurus,
manum rogo intulit, sed etiam Agesilaus

Variatur Zeugma & a loco, ubi commune illud A loce:
quod alibi subauditur, est positū. Nam id uel in pri-
ore aliqua cauſula ponitur, uocaturq; Prozeugma, Prozeug-
ma.
ut, Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem
amentia. Vel in postrema, diciturq; Hypozeugma, ut Hypozeug-
ma;
Ouidius, Non Venus & uinum sublimia pectora fre-
git. Terentius, Hoc pater ac dominus interest. Vel in
media, cum Mesozeuma uocant, ut in illo supra po= Mesozeug-
ma:
sito, Troiugena interpres diuum qui numina Phœbi,
Qui tripodas, Clarij lauros, qui sydera sentis, Et uo-
lucrum pennas, & præpetis omnia pennæ.

Tertiam uarietatem accipit a particulis, quæ clau- A particu-
sulas committunt. Haec tribus quatuorue summum pa- lis quæ
tibus continentur. Nominе aduerbio, coiunctione, & clausulas
aliquando participio. Sunt igitur in nomine, quæ Zeu- cōmittunt:
gma faciunt, ea quæ relativa dicuntur, tū substantiæ,
ut, Vergilius est, qui enarratur, integrum enim est,
qui Vergilius enarratur. Tū qualitatis, ut Niger ho-
mo est, qualis Aethiops. Tum magnitudinis, Magni
nominis erat, quanti quisquam. Magnas copias se-
cum duxit, quantas Xerxes. Magnū pascit gregem,
quantum Anglorum quiuis. Tum numeri, ut Centum
uel multas exædificauit, naues quot non aliis.

Et redditua simili genere. Talis est hic, qualis ille
Tantum habet agri, quantum ciuis quisquam. Tot te-
net uersus, quot audit.

362 DE EMEND. STRVCT*i*

Et uniuersalia infinita. Quicunq; uult esse contine-
nens, potest.

In aduerbio uero, dictorum iam nominum aduer-
bia, ut facit apte, qualiter semper Studet impense,
quātōpere nullus, Pugnauit singulari certamine, quo
ties nemo aliis. Et per relatiua. Diu fuit absens, quā
diu præsens. Venit hora tertia, quando etiam præce-
ptor. Pergit ad urbem, quo tuus Pater. Transiuit Ro-
ma, qua noster hospes. Rediit Londino, unde noster
Morus, Studuit Patauij, ubi Latimerus.

Tum Collatiōis aduerbia, & similitudinis, Sic uel
ita tibi inuidit, ut mihi.

Tum paritatis. Tam deest auaro quod habet, quā
quod non habet. Tam sunt Arcturi sydera nobis, Hæ-
dorumq; dies seruandi, & lucidus anguis, Quam
quibus in patriam uentosa per æquora uectis, Pontus
& ostriferi fauces tentantur Abydi. Accipendum
enim à priori, sunt seruandi.

Item congregādi, siue negatæ solitudinis aduerbia.
Non solū nobis nati sumimus, sed etiā amicis, et patriæ

In coniunctione tum copulatiuæ. Socrates iudicatus
est sapiens, & Aristides iustus. Sol auget uentos &
comprimit. Mutat colores Scytharū Tarandus, nec
aliud ex ijs, quæ pilo integuntur.

Tum disiunctiue. Vel quod certo scis, uel nihil est
loquendū. Aut Ararim Parthus bibet, aut Germania
Tigrim. In hoc genere, ubi scilicet duplex est coniunc-
tio, uel particula. quæ similiter duos sensus nectit,
monet

monet Lau. si præcedat coniunctiones quod cū aliquo
sequentiu est cōstruendū, obsequi illi debere clausulas
qua sequantur, nō enim recte dici, Tu ne faceres, nec
ego te pmitterē. Dicendū namq; uel translata in prio
rē locū cōiunctione, sic, Nec tu faceres, nec ego te per
mitterē. Vel mutato secūdo uerbo, sic, Tu nec faceres,
nec à me permitteris. Rursus uitiosum esse, Potes cog
noscere partim ex aliorū sermone, partim docebit te
ipse tabellarius. Dicēdū enim uel sic, Partim potes cog
noscere ex aliorū sermone, partim docebit te ipse ta= =
bellarius. Vel sic, Potest cognoscere partim ex aliorū
sermone, partim ex tabellario. Accipiuntur enim hoc
loco, partim, una, pariter, simul, quasi coniunctiones
sint, cum ipsa quoq; priori loco posita clausulas ge= =
minent, sicut copulatiuæ, disiunctiuæ. Sed nec diuer= =
se constructionis uerba, cum talis, qualem diximus,
particula coniunctionem præcessit, coniugenda esse
idem Laurentius est autor, non enim satis latinum es- =
se, ille mihi nec nocuit unquam, nec adiuuit: Sed dicen- =
dum esse, aut sit. Ille mihi nec nocuit unquam, nec pro- =
fuit. Aut sic, Ille nec nocuit mihi unquam, ne me adiu- =
uit. Aliasq; diuersæ cōstructionis uerba uni casui sub
iecisse, parū terse latinitatis uidetur, nec studio sequē- =
dum, quod genus est illud Ouidij, Nescia gratentur,
consolentur ue parentem. Cæterum si quid apud ma- =
gnos autores cōtra Laurentij præceptum legitur, esto
Syllepsis, sicut illud Quintil. & quas res quoq; ho- =
mines, quibus rebus aut hominibus uel conciliaasset,
uel

364 DE EMEND^E STR VCT.
uel alienasset ipsa natura. Et illud Terentij, Quem no-
qua pudet quicquam, nec metuit quenquam, nec legē
se putat tenere ullam. De quo alio loco plenius.

Præterea Discretiuæ, ut Is adeo ex me natus non
est, sed ex fratre. Et Atheniensos Peloponesiacum bel-
lum gesserunt, Thucidides autem conscripsit.

Item rationis redditiuæ. Credibile est illum fecis-
se, nā frater non negat, uel quippe, uel etenim frater
non negat.

Et Subcontinuatiuæ, Quoniam hæc domus tibi nō
placet, altera tibi querenda est.

Et Continuatiuæ, Si alium succurrere prohibetis
saltēm hunc nc prohibete. Si tibi fui iniurius, qua que-
so in re? Terentius. Et hanc mihi nisi mors, adimet ne-
mo, pro nemo adimet. Nam si adimat, subaudias, Syl-
lepis erit.

Et perfectiuæ, ut, Adiisti me, non ut salutares, sed
ut tentares.

Et illatiuæ, Vnicus est patri, igitur hæres.

Et aduersatiuæ, Et si patri tuo multum debeo, non
tamen ē tibi.

Præterea, quam, electiuæ. Est magis amicus ti-
bi quam mihi. Et per synonima, ac, et atque, Ma-
gis alienus uisus est a nobis, atq; a reliquis item, Aliud
est esse ciuem, quam aduenā præstat in ægestate uiue-
re, quam in honeste.

Etiam Dubitatiuæ. Est ne Melibœi hoc pecus, an
tuum? In hoc genere s̄epe aliter sensuū desyderatur
totus

totus, cum tamen coniunctio alterum omnino exigat, ut quæ aliter coniunctionis numere fungi non possit: ut, an uenit: uel uenit ne: supplēda enim utrobiq; ora-
tio est per an non. Sæpe non modo aliter tantū sensus
cum signo, sed etiam ipsius positi sensus dubitationis
nota. Veluti in illis simplicibus interrogationibus, ibi
mus: pro an ibimus, an nō: Qualis fortasse subauditio
in illis nō requiritur, ubi per interrogationē aliquid
ueluti extorquemus, ut in illis, Tunc impune hoc fa-
cies? & ita ne paratus tandem aduenis? & Hoccine
est credibile aut memorabile, tanta uercordia innata
cuicquam ut fieri?

Incidit Zeugma & ubi interponitur, ne dicam, Ne dicam:
ut, An sperasset hoc uiuo Milone, ne dicam consule,
Dico.

pro consule Milone. In quo genere notat Laurentius,
ubi talis sermo per nominatiū figuratur, si propriū
appellatiuum ue præcedat, rectius subiici accusati-
um, ut, Crudelis Castor, ne dicam sceleratus, & im-
pium. Secus aut si sequitur, rectius enim dici, Crude-
lis ne dicam sceleratus & impius Castor: quam scele-
ratum & impium Castorem. Quæ diuersitas in alijs
casibus non accedit.

Fit & alias subinde Zeugmai in Epexegeſi uer-
bi dico, ut in illo Horarij, Tuitior at quanto merx est
in classe secunda, Libertinarum dico. Repetendum
enim ad absolutam structuram illud, classe, ut si dico
classe Libertinarum.

SYLLEPSIS:

Syllepsis, ut supra diximus, est cum dissimilibus clausulis commune aliquid, quod in una ponitur, mutatur aliquatenus in alia desyderatur. Fit haec (ut sub Donato autore praedictum est) et per partes et per accidentia partium. Et per haec quidem, ubi quod subaudiatur genere, persona, numero, casu, modo, uel tempore si adhibeatur, est mutandum. Per partes, modo cum eorum significatio est uarianda: modo aliter, ut post dicetur. Prior ratio, id est, quae per accidentia fit, per uerbum adiectiuū nomen, præterea nomen, pronomen uere relatiū, aut participiū fit, quae particulae in generis saltē numeri, et personæ syllepsi, tū singulariter cōmunis locum sustinere tum pluraliter possunt, et singulariter quidem posita confirmari cum aliqua particula clausulæ, in qua adhibetur, omnino debent, pluraliter cum eorum quibus in omnibus clausulis respondent maxime digno. Sed prius ut singulariter communis locum sustinent, agamus. Fit igitur Syllepsis communio eo, quod in clausulis est, singulari et per genus, si cut in illo Terentij ut Donatus cōfirmat, Utinam aut hic surdus, aut haec muta facta sit. Cui simile est illud eiusdem, Dati annuli, locus, tempus constitutum est. Et Vergilij, Tu quos ad studium atq; usum formabis agrestem. In hoc quoque genere monet Laurentius, ut si commune præcedat, quae subiiciuntur, in clausulis præsertim duplii coniunctione copulatis, tum appellatiū, tum propria omnino obsequantur. Non enim apud

apud Ciceronem recte legi, Optima sunt & mente &
uiribus: sed legendum esse, uel sic, Et mente optimas
sunt & uiribus, ut uidelicet commune illud appellati-
um sequatur, uel sic, Optima sunt mente & uiribus,
altera scilicet coniunctione detracta. Nec dicendum
esse, Nulla uirgo est dicenda corrupta uel mente uel
corpo, sed uel mutato altero appellatiuo, ut sint si-
milia, ad hunc modū. Nulla uirgo est dicenda corru-
pto uel animo uel corpore. Vel translato adiectiuo in
mediū uel postremū locū, qua ratiōe sub generali. Syl-
lepsos praecepto cadet, ut cū proximo appellatiuo con-
sentiat, hoc pacto, Nulla uirgo est dicenda uel mente
corrupta uel corpore. Vel sic, Nulla uirgo est dicēda
uel mēte uel corpore corrupto. Quare illud Gell. for-
tasse nō probabitur, In specio libro nullā esse in eo uer-
bo nec mendam nec uicium. Sed hic facile reiici culpa
in librarium potest scribentem mendam pro mendum
& nullā pro nullum. Per personam uero, & in commu-
ni clausulis singulariter positio. Cic. ad Quint fratre
Et pene ille timore, ego risu corru. Idē de somnio. Sci-
pionis, Ego illum de suo regno, ille me de nostra Re-
pub. Percontatus est. In hoc genere ubi collatio aliqua
subest, licet uerbum posteriori loco abhibeatur, tamen
cum prioris clausulae nominatiuo potius consentiet, ut
Tu melius ista, quam ego faceres, non facerem, Et
ego melius ista, quam tu facerem, non faceres. Simili-
modo, Tu ita ut ego haec fecisses. Ille perinde ut tu li-
ber est. Cic. ad Attic. Nunc cū hoc tempore nihil ma-

Syllepsis
per perso-
nam et cō-
mune siug-
lare;

363 DE EMEND STRVCT.

gis ego, quan uos subsidio, Domitio ire possum. Simili modo ubi, nisi clausulam subiungit, tametsi uerbum posteriori loco ponitur, tamen cū priori nominatiuo potius in accidentibus concordabit. Tere. Talem filiu nulla nisi tu pareret. Legitur tamē & aliter apud alios poetas, sed figurate. Verg. Nihil hic nisi carmina desunt. Ouid. Quid nisi secretæ læserunt Phyllida syl uæ? Idem, Dij maris et cœli (quid enim nisi uota super sunt?) Soluere quassatae parcite membra ratis.

Syllepsis
per cum

Fit personarum Syllepsis & per, cum, ut comitem significat, ut in proposita ratione, ubi scilicet communis particula singulariter adhibetur, ut in illo Ouidij, Tu quoq; cum Druso præmia fratre feres. Et Horatij, Tu quid ego & populus mecum desideret audi.

Per numeros & communi singulariter posito Syllepsis fit, ut in illo Vergilij. Hic illius arma, hic currus fuit. Item in illo eiusdem, Socijs & in rege recepto.

At cum plurale est id, quod in clausulis commune est, cum digniore in ipsis, ut dictum est, coaptabitur. Est porro inter genera masculinū dignius foemino & neutro. In personis prima præstantior, quam secunda et tertia, secunda uero quam tertia. Ergo per genera in hac ratione sic fiunt. Syllepses. Oui, Fast. Ianæ face æternos pacem pacisq; ministros. Idem, Mulcibaris capti Marsq; Venusq; dolis. Tere. Domus, uxor, liberi iuuëti inuito patre. Cic de Off. Propter summā & doctoris autoritatem et urbis, quorum alter te scientia augere potest, altera exemplis. Vergil. Cæsosq; reportant

Generum
dignitas

Syllepsis
per numeros

LATINI SERM. LIB. VI. 369
reportant, Almonem puerum fœdatiæ; ora Galesi.

Sunt qui fœmininum neutro præstare uolunt, quo-
rum est Priscianus, illo nimirum Lucani inductus,
Sunt leges & plebiscita coactæ. Ego contrâ, cum ali-
bi semper neutro potius cedere fœmininū obseruem,
illud & monadicon & alias ad corruptelā lubricum,
potius deprauatum censeo, cum diuersæ rationis exem-
pla sint plurima, ut Sallust. Præterea diuitiæ, decus,
gloria in oculis sita sunt. Idem, Genus, ætas, eloquen-
tia, propé paria fuere. Sueton. Pulsis cultoribus obti-
nuere terras, in quibus urbs & templum dedicatæ
sunt. Nec est quod quisquam illud Lucani, Græcorum
imitatione dictum, defendat, apud quos sicubi talis
locutio legitur, non nisi ubi sexus est discriminus. &
per participium id fieri obseruatur, ut in illo Home-
ri, οὐδέποτε μέτερας τὸν ἀλοχοῖ νοῆν πιστεύει. Εἰσε-
τὴν μεγάροις ποτὶδέγμεναι. Quasi dicas, At
uestre uxores, et pignora nescia fraudis, sub tectis re-
sident expectantes. Et per, cum. Ouidius Fast. Ilia cum
Lauso de Numitore sati.

Per personas et commune plurale ad hunc modum.
Cicero, Si tu & Tullia lux nostra ualeatis, ego & sua-
nißimus Cicero ualemus. Terent. Hæc si neq; ego neq;
tu fecimus, non sicut egestas facere nos. Vergilius, Spo-
lia ampla refertis Tuq; puerq; tuus. Horatius, Si mo-
do ego & uos Scimus in urbanum lepido seponere die
to. Et per, cum, Vergilius, Diuellimur inde Iphitus &
Pelias mecum.

Syllophis
per perso-
nas et com-
mune plus
ratae.

A

Per

370 DÉEMEND. STRVCT

Per numeros quoq; Syllepsin fieri sub hac ratione
volunt Grammatici, ut, Sunt nobis mitia poma, Casta-
neæ molles, & presi copia lactis. Ponitur enim hic
in una clausularum, quod etiam mutato numero sub-
audiendum est in alijs. Volunt & in talibus Syllepsin
esse, Cicero et Hortensius regnarent in causis, sed pa-
lo diuersa ratione, cum id quo singula sunt supple-
da, in nulla potest non mutatum ponit. In illo nanq; iu-
sta est syll. psis, uixit annis uiginti uno, siue uno & ui-
ginti dicas, cum sint potestate duo sensus, nec posse
utriq; pluralis ille, annis, scriuire.

Per cum. Ouid. Met. Fors eadem Ismarios Ebrum.
cum Strimone siccatur. Idem in primo, Litera cum plau-
su clamor superasq; deorum Impleuere domos.

Fit & per casus syllepsis, maxime in his clausulis,
que per prouocabula & relativa pronomina conne-
ctuntur, quoties scilicet quod per ea ad legitimos con-
structionis numeros repeti natura debet, in diuerso ca-
su ab eo, quo positiū est, desideratur, ut, Arma uirumq;
cano Troie qui primus ab oris. Nam si eodem, quo
in altera clausula sunt posita, in altera desiderantur
Zeugma faciunt, non Syllepsin, ut Ouidius, Hanc tibi
Naso tuus mittit Rufine salutem, Qui miser est, ulli
si suis esse potest. Itaq; tractari in Zeugmate magis
postulabat: nos petita uenia, de utraq; simul ratione,
que succurrent trademus: si pauca, quorū ad utramq;
rationum nonnulla pertinent, de uarietate eius, quod
repeti per suyradictas particulias solet, apposueri-

Syllepsis
per casus.

misso.

mus. Repetitur ergo per has particulatas modò proa
priū, ut in illo Ouidij modò posito exēplo, Hanc tibi,
etc. Modò appellatiuum, ut in illo, Fistula, Damætas
dono mihi quam dedit olim. Modò pronomen, ut , ille
ego qui quondam gracili modulatus auena Carmen,
et egressus sylvis uicina coegi. Modò aliquid loco no
minis. Cicero, Perdifficilis, Brute, questio est (quod tu
minime ignoras) de natura deorum. Repetitur enim
pro nomine sensus, perdifficilem esse quæstionem, sed
hoc penè in aperto est positiū. In illo enim Terentij, Et
laudare fortunas meas, qui gnatū haberem tali inge
nio præditū: id quod repetitur planè inclusum in alio
est, repetendus enim cum prouocabulo est nominati
vus pronominis primæ personæ, in possessiōne , meas,
inclusus. Est ubi in nullo includitur, sed ex alijs ueluti
certū habetur, ut in illo, Corā quē queritis, adsum. Et
in illo Ouidij, sed paulò durius, Præside tuta deo ne
morū secreta subibis, Nec de plebe deo, sed qui cœle
stia magna Sceptra manu teneo. Vbi ut sit à quo rela
tiū, qui casum, genus, et numerū accipiat, subaudien
dus ante id est ablatiuus, me, Ut sit, me, qui. Est ubi
quod per relatiū repetitur, in alio tanq; genus in spe
cie includitur, ut in illo Salustij cū similibus, Deinde
Philenorū aræ, quē locū Aegyptiū uersus finē imperij
habuere Carthaginēses. Et Vergilij, Arcumq; manus
celeresq; sagittas Corripuit, fidus quæ tela gerebat
Achates. Idē, Interea socios inhumataq; corpora ter
re Mandemus, qui solus honos Acherōte sub imo es

Huc arbitror parentheses illas referendas, Quæ tua
est humanitas, quæ tua est pietas, ut Cic. Attic. Quare
quoniā hæc a me sic petis, ut (quæ tua potestas est) id
neges me inuito usurum. Ouid Hæc quoq; dum stulte
meditor (quæ uestra libido est) Esse peregrino captus
amore potes. Quam figurā uarie interpretari posse
Laurentius docet, ut, Quia pietate es, cuius pietatis es;
Et Ea tua pietas est, uel, Eius pietatis es, uel, Ea pie-
tate es. Aliquando quod extrinsecus peritut, uidetur
omnino alicnum, ut Cic. ad Terentiā, Plancus me re-
tinet, sperat posse fieri, ut mecum in Italiam decedat:
quem ego dicm si uidero, Et in amplexum uestrum
uenero, satis mihi magnū fructum uidebor percepisse
Et uestræ pietatis Et meæ Et Cornel. Neps in At-
tici uita, Tranquillitatis autem rebus Romanis remi-
grauit Romam, ut opinor, Lucio Cotta, Et Luc. Tor-
quato Coss. quem diem sic uniuersa ciuitas Athenien-
sium prosecuta est, ut lachymis desiderij futuri dolo-
rem indicaret. Cic. Att. Quintiam feci quod prosector
ante me nemo, ut ipse me per literas consolarer: quem
librum ad te mittam, si descripserint librarij. Aliqua-
do generali posito, speciale quod ei subiectur repeti-
tum per relatiuum uideas, ut in illo Teren. in Phorm.
In quo hæc discebat ludo, exaduorsum ei loco tōstrina
erat. Est enim illud ei demonstratiuum, cuius indica-
tionem relatiuum cirounloquitur. Simile huic uideri po-
test Et illud Verg. in 7. Arte noua speculata locum,
quo littore pulcher Insidijs cursuq; feras agitatbat Ius
lute.

Ius. Et quod per relativum nomen repetitur, tot ferē
modis variatur.

Similis variatio et per pronomen relativū fit. Nam
et uocem quæ præcessit, alias sub eodem casu repetit,
ut, Scribo Vergilium, & cundem audio. Alias sub di-
uerso. Cesar, Extremum oppidum Allobrogum est,
proximumq; Heluetiorum finibus Geneua, ex eo op-
pido pons ad Heluetios pertinet. Et utroq; loco posī-
tum, ut in iam dicto exemplo, et in illo eiusdem, Diems
dicunt, qua die ad ripam Rhodani omnes conueniāt,
is dies erat ad Quintum Calendas Aprilis. Et genera-
lius aliquid quām præcessit, cum quo in accidentibus
conformetur, sibi subiicit, ut Cesar, Millia passuum de-
cem nouem, murum in altitudinem pedum sexdecim,
fossamq; perducit. Eo opere perfecto, præsidia dispo-
nit, castella communit. Plin. natu. hist. Nam Thoës lu-
porum id genus est, procerius longitudine, breuitate
crurum dissimile. Et isodynamō aliquod in alio inclus
sum, ut in illo Ciceronis ad Atticum, Bruto suades ut
rescribam, eas literas cras habebis. Quintil. De pädag-
ogis hoc amplius, ut aut sint eruditi, planè quā pri-
mam esse curam uelim, aut se non esse eruditos sciant.
Non ignorandū aut id quod repetitur, si diuersa uox
est ab ea, quæ in clausula præcessit, siue generale sit,
siue speciale, omitti nō posse. Sin eadem uox est, desi-
derari alterutro loco posse. In posteriori loco, ut in il-
lo Verg. Sunt mihi bis septem præstanti corpore nymphae,
Quarum que forma pulcherrima, Dciopeiam,

pro quarum nympharum. Adeoq; desiderari hoc loco solet, si priori adhibetur, ut Hieronymo uitiosum uidetur, si quis id apponat, & integrum locutionem faciat, ut qui in Rufino id taxet. Ceterū adhibetur pasim apud probatissimos autorum. Apud Cesarē certe frequentissimè, ut in 1, Erant omnino itinera duo, quibus itineribus domo exire possent. Et ibidem, Omnibus rebus ad profectionem comparatis, diem dicunt, qua die ad ripam Rhodani omnes conueniant. Idem, Ultra cum locum, quo in loco Germani considerant. Suetonius, Desedit apud Nicomedem non sine rumorē prostrate regi pudicitiae, quem rumorē auxit, &c. Plinius, Iuxta Mareotim lacum, qui lacus antea Arapotes nominabatur. Plinius de uiris illustribus, siue quisquis fuit autor, Vbi post annos arcula cum libris a Terentio quodā exarata, qui libri quia leues quasdam sacrorum causas continebant, ex autoritate patrum cremati sunt.

In priori autem loco desideratur etiam honestē si in secundo loco post relatiuum sit adhibitu. Quod oratores seruare Laurentius est autor, ut Quint. Vereor ut quos porrexerim cibos, uenena fiat. Et Terentius, Populo ut placerent, quas fecisset fabulas. Et, Posthac quas faciet de integro comedias. Idem, Nocte illa prima uirginē non attigit: quæ consecuta est nox, eā nibi lo magis. Iterum enim subaudiendus est ablatiuus nō etc. Poetæ tamen sub relatiuo id preponūt. Plau. Cur illum quicun queritis, ego sum. Idem Amphit. Nautiz cratem,

eratem, quem conuenire uolui, in naue non erat. An-
tiptosin in his esse, sicuti Seruius censet nimiæ uidetur
licentia, & quod autoribus imputare sic durum, cum
nec ulla uitatur ratione, & alioqui Syllepsin esse di-
cat, alia quidem ratione quam adhuc sit dicta, utique
generali, qua multa, de quibus nos alibi agemus, ad
Syllepsin trahit, ceterum cum nostra non pugnante.
Ait enim in illo Terentij cum similibus, Populo ut pla-
cerent, quas fecisset fabulas. Quod nomen, fabulas, ad
uerbum, fecisset, retulit, non ad uerbū, placerent. Qua-
ratione & Hellenis mon illum, Scim' me in quibus sim
gaudijs? ad hanc reducit figuram.

Mihi uero et illa Syllepses uidentur, siue ea per ca-
sum, siue aliter fieri dicas, qualia sunt Terentij illud,
Quem neq; pudet quicquam, nec metuit quenquam,
nec legem se putat tenere ullam. Et Vergili in octauo,
Quis neq; mos, neq; cultus erat, nec iungere tau-
ros, Aut cōponere opes norant. Non enim potest rela-
tivum, quod clausulis est cōmune, singulis earum, nisi
mutatum quadrare. Sicut Quintil. illud per genera,
Illud ingeniorum uelut precox genus non temerē un-
quam peruenit ad frugem, hi sunt qui parua facile fa-
ciunt. Et illud Ciceronis ad Petum, sed alia ratione, Il-
le uero putabat te quæsturum, an unum sit cœlum, an
innumerabilia. Et illud Salustij quod Seruius citat per
numeros, Quia Sertorio triplices insidiae per idoneos
saltus positæ erant, prima etc. Item alio genere illud
Vergili, in quo copulatur duo uerba, diuersi numeri

376 DE EMEND. STR VCT.

sub uno nominatiuo, qui tamen conuenire utriq; uerbo non potest, Troas reliquias Danaum , atq; immittis Achilli Arcebat longe Latio , multosq; per annos Errabant. Non enim potest prioris uerbi nominatiuus, Iuno, qui à superioribus petitur , secundo uerbo, cui nominatiuus de sit, satisfacere , sed petendum extinsecus est nominatiuus, illi.

In superioribus tamen exemplis Terentij et Vergili, Quem neq; pudet quicquā, et quis neq; mos, neq; cultus erat, quatenus obseruationi Vallæ de uerborū in talibus prime dictioni obsequale aduersantur, ana colutō esse dixeris. De qua figura quoniā affinis quā dantenus est his, quæ diximus, pauca in fine dicemus.

Per aduer-
bium ima-
genis.

Per modos sit syllēpsis , Alias cum inter clausulas intercedit imaginis aduerbum. Incedis ueluti rex, uel quasi rex. Fremis quasi leo. Subaudiendum enim in altera, ut sit plena constructio, uel idem uerbū in potentiali modo , sic , Incedis quasi rex incedat, incede-retue. Vel certe uerbum subsistendi in subiunctiuo & imperfecto tempore, Incedis ueluti e ss rex. Fremis quasi e ss rex. Hac uero posteriore ratione innuitur per aduerbum imago, potius quām priore. Ceterum Eclipsis potius est, quām Syllēpsis.

Per, ut, apo-
staticon

Alias ubi, ut, apostaticon interponitur. Horat. At est bonus, ut melior uir non aliis quisquam. Terentius, Et uultu Sosia adeò modesto, adeò uenusto, ut nihil supra. Supplendus enim utrobiq; defectus est per diuersum modum.

Item

Item per, ut, similitudinis. Horat. Præterea ne sic ut
qui iocularia ridens Percurram. Assumendum enim,
autore Porphirione, cum, percurram, etiam percur-
rit, qua ratione fit Syllepsis. Fit eodem loco & Zeu-
gma nomine iocularia, bis accepto, ut idē est autor.

Item per copulatiuam coniunctionem, ut, Et stu-
des, & hortor ne desistas. Item, Nec tu faceres, nec
ego te permetterem. Subaudienda enim infinita stude-
re, & facere, ut iusta sit constructio.

Et per, saltem, ut in illo Terentij, Itāne tandem ido
nus tibi uideor, quem tam aperte fallere incipias do-
lis: Saltem accurate, ut metui uidear. Vbi inquit Do-
natus, saltem accurate, Zeugma à superiore, fallere
incipias: aut certe Syllepsis fallere inciperes.

Similis Syllepsis & per prouocabulū fit, ut, Video
quos uolebam. Subauditur enim infinitū uidere: quod
ferè accidit, ubi secunda clausula deponitur in uerbū
desiderandi, opinandi, uel noscendi. Ditior est quām
opinabar, prudentior est quām intelligebam. Subau-
diendum enim utrobīq; esse.

Per tempora, ut, Cum ante te uirum ostendisti, Per tempo-
rum hic uel maxime. Addendum enim ad sensus abso-
lutionem, ostendis. Et longe doctior est, quām olim.
Subaudiendum enim est, erat. Quoties enim in clausis
ponuntur aduerbia diuersi temporis, necesse est uer-
bum uariari. Olim erat doctior quam nunc.

Sunt, non ignoro, & aliæ huius per tempora &
modos Syllepsicos rationes, sed quis non difficulter,

A § ut

ut spero, per se percipiet quisquis has perlegerit.

Syllepsis;
per partes;

Per partes uero ipsas uarie fit haec figura. Alibi enim aliquid detractum cernas, quod si tuoce tantum, non etiam significatione commune, ut in illo Ouidij de Trist. Non peto, quas quandam peti studiosus Athenas, Opida non Asiae noui mihi uisa prius, Non ut Alexandri claram delatus in urbem, Delicias uideam Nile iocose tuas. In prioribus enim uerbum, peto, pro adeo accipitur: in posteriore pro postulo. Et Iust. Prouoluta deinde genibus Alexandri, non morte, sed ut Darij corpus sepeliant, dilationem mortis deprecantur. Et eiusdem, ita egregius adolescens ex cædem patris, et necem fratri, et se ab insidijs Artabani vindicauit. In priori exemplo uerbum, deprecor, alibi pro precor, alibi pro precando auersor. In posteriori uerbum, vindico, priori loco pro ulciscor, post pro libero accipitur. Alibi tum uoce, tu significato diuersum est subaudiendum, cum id quod in altera est clausularum, aptari alteri omnino non posuit, ut in illo Vergilij in septimo, ipse Quirinali lituo, paruaque sedebat. Succinctus trabea. Non enim lituo succinctus, commodè dixeris, nec lituo erat, ut Gellius non satis Grammatice supplet. Sed nec promptum est, quo locum suppleas, nisi casum mutes, uel, insignis, subauditias, quod Vergilius alibi posuit. Et lituo pugnas insignis obibat et hasta. Et in duodecimo, Disce puer uirtutem ex me, uerumque laborē, Fortunā ex alijs: ubi, opta, subaudit seruius, non enim discitur fortuna, ait tamen esse Zevs

gma

gma nō interum. Zeugma quidem (ut ego existimō) quod diuersitas accidentiū in clausulis nō uisiturn. Nō integrum uero, quod unicum uerbū duobus respondere non potest, quæ generalis quædam syllēpses est ratio. Tale est eodem autore et illud in tertio, Nec iam amplius armis, Sed precibus uotisq; iubent exposcere pacem. Non enim uult dicere, iubent exposcere armis: sed, agere, potius subaudiēdum. Et Ciceronis illud, Et tamen suspicor iisdem rebus te, quibus meipsum inter dum grauius commoueri: Non enim utrobiq; apte refrigeret, suspicor. Et in Georg. Ne tenues pluiae, rapiunt uel potentia solis Acrior, aut Boreæ penetrabile frigus adurat. Vbi ad illud, pluiae, uel refrigerent, uel mergant, uel suffocent uel tale quippam addendū est. Nam quamuis cōstet adurere solere, tum solem, tū Boētā, nemo tamen id dixerit efficere tenues pluias. Seruius quoq; ipse simile sermonis genus Syllēpsin septimam uocat in illo secundi Aencidos, Sacra manu, uitiosq; deos, paruumq; nepotē ipse trahit. Licit enim (inquit) illud, trahit, nepotis tantum sit, tamen et superiora concludit, Sacra nimirum et uictos deos, quos tamen potius gestabat. Tale est & illud Vergiliū etiam tertio Aencidos, Sociis tunc arma capessant Edico, & dira bellum cum gente gerendum. In quo Fabius ait planē siguram esse, proptera quod diuersa sermonis forma coniungitur, diuersa nanque forma sunt, arma capessant, & bellum gerendum, quarū utriq; uiuum, edico, non conuenit. Itaque subaudendum.

386 DE EMEND. STRVCT.

dum aliud uerbū in altero membro uidetur, fortasse, iudico, aut mutandum illud gerendū in gerant. Quanquā simili dictionis forma Quintil. ipse uidetur usus in primo Institutionum, quum dixit, Nec ipse usq; ad extrema anxiatatem, et ineptas cauillationes descendendum, atq; his in genia concidi, & communi credo. Est Syllepsis & in illo Teren. Audistin, ex aliquo fortasse qui uidisse cum diceret exeuntem aut introeuntem ad amicā. Quo loco Donatus Syllepsis esse primā dicit. Veluti in illo eiusdē, in ludū ducere atq; reducere quod uidelicet illud, ad amicā, utriq; clausula nō quadrat: sicuti nec illud, ad ludū, sed ibi, ab amica, perēdū extrinsecus est, hic, à ludo. Simile quid apparet in illo Vergili & Aen. Hinc ex audiri gemitus, iraq; leonum Vincla recusantum, & sera sub nocte rudentum Se-tigeriq; sues atq; in præsepibus ursi Sæuire, ac forma magnorum ululare luporum. Non enim illud, hinc, in posterioribus clausulis rectē respōdeat, sed, hic, potius Aliquando incertum uidetur, quod uerbum subaudiri pos̄it, ut in illo Quintil. Si furem nocturnum occidere licet, quid latronem?

Aliquando in una clausula Syllepsin accidere uolunt poetarum interpretes, quorum est Donatus, cūm duarum dissimilium uocum, altera earum non ad uocem alterius, sed ad rem significatam refertur. Idq; modo per genera. Terentius And. Vbi illic est scelus, qui me perdidit? Vbi ait Donatus, Ad intellectum, non ad uerbum redigit: & est figura Syllepsis per genera.

genera. Idem in Eunicho, Ut illū dī deēq; omnes sexum perdāt, qui me hodie remoratus est. Idem Quintus etiam insuper scelus postquam ludificatus est uirginem. Idem, Eas se personas non negat transtulisse in Eunuchum suam. Et uergilius, Præneste sub ipsa. Quæ lis fortasse locutio est, Mea Glyceriū, cum similibus, cum sint Grecoū diminutiua neutra. Quod cōfirmare aliquantum uidetur tum Quintilianu uerba illa ex primo Instit. Nec statim diligentē putabo, qui promiscua, quæ epicena dicuntur, ostenderit, in quibus sexus uterq; per alterū apparet: aut quæ fœminina positio ne mares, aut neutrali fœminas significat, qualia sunt Murena & Glycerium. Et alibi ex eodem, In eadē specie sunt, sed schemate carent, ut suprà dixi, nominis fœminea quibus mares utūtūr, et neutralia quibus fœminæ. Tum Priscianus, qui docens primam & secundam personam primitiorum pronominum neutrum habere genus, hominum quoque inueniri propriæ neutra dicit. Marium quidem, hoc Basion & Heliconion: Fœminarum Glycerium, Dorcium. Donatus tamen fœminina censet. Huc referri quodam modo potest & illud loquendi genus, in quo neutrum latinum cum græco masculino coniungitur, quod sēpe usurpat autores. Columella, Vinū absynthiten, hysopiten & abrotoniten, & thymiten, & glyciriten sic cōdīre oportet. Sed differt hoc genus à prioribus, quod in eo non ad significatum nominis, uini refertur masculinum, sed ad aliam uocem, nempe græcam oīoīg. Non desit

52 DE EMEND. STRVCT.

desit similis rationis exemplum, ubi fœmininum adiecit in subiectur appellatio neutro latino, sed plane similis significacionis. Ouidius, Hoc pecus omne meum est, multæ stabulantur in antris. Etiam ubi fœmininum subiectur masculino. Idem, Est species exosus structura pumicis asper, Non homini facilis, non adeunda sera. Modò fit per numeros in una clausula Syllepsis. Vergilius, Pars in frustra secant. Ouidius, Pars uoluntates factæ. Modò per genera & numeros simul. Vergilius, Hic manus ob patriam pugnando uulnera passi. Idem, Pars mersi tenuere ratem. Liuius, Maxima pars ab equitibus in flumen acti. Idem, Pars per urbes dissipata. Sallustius, Maxima pars uulnerati, aut occisi. Talia sunt & illa. Liuius, Samnitium cæsi tria millia trecenti. Florus, Duo millia electi, qui mori iuberetur Curtius. Duo millia crucibus affixi. Hoc de quo agimus genus, etas que post doctos succedit. Synthesin appellat, nullo (quod sciām) ueterū autore sed Alexandro (ut uidetur) assensi, à quo Euocationem quoque ueteribus inauditam figuram didicit. Mihi sane piaculum sit ueterum sapientiam eius uel inscitiæ, uel infantiae damnare, ut quibus rebus hic præsertim noua nomina finxit, eos putem aut parum aduertisse, aut cloqui non potuisse: sed istum (si dijs placet) tot seculis defiderasse, à quo latine discerent.

Zeugma
& Syllepsis in re-
sponsioni-
bus

Vtriusque figuræ rationes, Zeugmatis dico & Syllepsos, in interrogatione & responsione incident.

Nam

LATINI SERM. LIB. VI. 383

Nam si quod in interrogacione est positum, in respon-
sione subijsdem accidentibus subticetur, Zeugma erit:
si sub diuersis, Syllepsis. Sunt tamen & alia in respon-
sionibus seruanda, quae hic non in commode referuntur.
Quoties igitur de agente uel paciente uel deniq; alia
quavis constructionis persona fit questio, responsio
hanc sub eodem casu cum eo, cui in interrogacione redi-
ditur, subiicit, uerbum autem utrobiq; erit commune
etiam cum appendice. Cuius rationis plenus sermo
talis est, Quis scribit? Morus scribit. Quis scripsit
Utopiā? Morus scripsit Utopiā. Zeugmate figuratus
talis, Quis scribit? Morus. Quis scripsit Utopiā? Mo-
rus. Non ignorandum tamen, si uerbum in questione
primae personae sit, uel secundae, alterq; respondeat, so-
lere id in responce mutari. Prima scilicet ibi, in se-
cunda hic: & secunda illuc, in primam hic. Cui scribo
hec: Studio sis lingue latine scribis hæc. Sin idem qui
querit, respōdet, non mutabitur persona. Cui domo le-
pidum nouum libellum? Corneli tibi. Tertiā personā
utrobiq; scrutatur, Quis scripsit Georgica? Vergilius.
Eadem ratio & in adiectiuis, ubi scilicet de accidentiis
bus queritur, seruanda erit. Quantus est mundus & im-
mensus. Qualis est terra? rotunda. Quot sunt stelle era-
rantes, septem. Aliquando tamen peculiaris ratio eius
quod redditur, recusat sub eodem casu inferri id cum
eo, cui in questione respondet, ut in illo Horati,
Quanti emptæ? paruo. Quantus ergo? octubibus
obea. Et, Damnatus ne ced furi? & Iunno alio erit.

384 DE EMEND STRVCT:

mine. Et, Cuius est codex meus, non autem mei. In generere uero et numero nihil prohibet dissydere id quod redditur ab eo, quod in questione ponitur: ut, Quis scripsit hendeca syllabos? Sappho. Quae est haec urbs? Thebea. Quot oculos habuit Poliphemus? unicum. Etiam genere pariter et numero, Quot sunt coeli stellati unus. Ad cundem modum, si de causa, loco, tempore, ratione interroges, subiectis in response, quae his statis faciant, uerbo ipso communis interrogationis uteris. Idque si figura uti placet, suppresso: si non placet, posito. Cur non uenisti citius? quia imber uetuit. Quando uenit Clemens dudu. Quomodo egit pedum mensuram magna dexteritate. At ubi de actione est questio, si per generale uerbum, ago, fit, uel facio, per speciale est respondendum, seruato si tertiae personae sit, nominatio uero utrobius communis in primae sit, aut secundae personae, sicut dictum est, mutato. Quid facit, uel agit preceptor? enarrat uel dicit. Quid facio? scribis. Quid agis? ludo. Ah. qd egi? erravi. At si per speciale sit uerbum, per idem respondetur. Recitat ne classes? recitant, uel non recitant. Responderi potest ex persona, sic, ita, uel etiam. Redditae ne sunt literae? sic, uel sic est, uel ita, uel ita est, uel etiam. Et per generale uerbum, facio. Dic du hoc rursum Cherea, tuam uestem detraxit tibi? Factum. Et eam est induitus? Factum. Et pro te hoc deducimus? Ita. Sicubi autem negare simul quod queritur, et corrigerem placet, per Imo respondeas. Conualuit ne Polus? Imo recidit in morbum.

Prolepsis.

PROLEPSIS:

Prolepsis, est quum generalis dictio, quæ in multitudinibus numero ferè præcedit, rursus in partibus in eligitur, nec adhibetur. Alter Prolepsis est, quum generale præcedit, & idē diuiditur in partes, in quibus etiam subauditur præterea coniunctio aliqua, quæ uel copulativa sit, uel discretiva, ut, Aquilæ uolant, hæc ab oriente, illa ab occidente. Cepere captiuos, partim integros, partim saucios: pro & hæc uolat ab oriente, & illa uolat ab occidente. Vel, & hæc quidem ab oriente, illa uero ab occidente. Obseruatū est in hac figura præsertim extra carmē, si uerbū plurale in collectione præcedit, merito quoq; nominatiū una precedere, et contra, si nominatiū præcedat, etiam uerbū plurale præcedere, ut in iam dictis exemplis.

Sin uerbum in partibus adhibetur, genitiū in collectione præcedere debere, ut Aquilarum, alia ab oriente uolat, alia ab occidente. Ciuiū alios regere decet, alios parere. Quod tamē in collectione præcedit, plurale omnino esse postulat, uel uoce, ut in superioribus exemplis: uel certe significatione, ut, Auitium genus, partim terrestre est, partim aquatile. Et auitij generis, aliud est terrestre, aliud aquatile, Humani generis, pars corpus excusat, pars animum. Non ignorandum, ut doctissimus Gaza præcipit, singulari eiusmodi alias in singularia licere diuidere, alias in pluralia. Humanū genus, partim sui iuris est, partim alieni i humani generis, alij probi sunt, alij improbi. Quan-

386 DE EMEN. STRVTCT

quam hic duplex est figura, fortasse triplex, ut post apparebit. Et rursus plurale ijsdem modis, ut, Hominum, aliis est frugi, aliis nequa. Et ciuium, alij presentiunt, alij parent. Potest autem utrumque, & quod in collectione, & quod in partibus sumitur, per obliquum efferi, si participium loco uerbi sit positum, & transitus personae fiat, ut, Aquilarum uolantium alterius ab orto, alterius ab occasu, par est uelocitas.

Fit Prolepsis per omnia, quae generale in partes diducunt. Per nomina, ut. Alius, alter, unus. Per pronomina, ut Ego, tu, hic ille. Per aduerbia, ut Partim, modo, aliquando, cum similibus. Etiam sine his per sola interdum appellatiua, uel propria, ut Verg. Interrea reges, ingenti mole Latinus Quadrijugo uechitur curru: bigis it Turnus in albis, Hinc pater Aeneas Romanae stirpis origo, Et iuxta Ascanius magna spes altera Romae Procedunt castris.

Et quando unico membro generalitatem sequente, formula quedam huius figurae repræsentatur, ut Sallust. Cœpere se quisque magis extollere. Terentius, Aperite aliquis actutum ostium. Supplendū enim ita quod defit, Aperite ostium, & aliquis actutum aperiatur. Et cœpere se extollere, & quisque magis se extollere. In illo uero Terentij, Verum Demea curemus equam ueterque partem: tu alterum, ego uero alterum. Vtraque earum quas nunc retulimus formarum, cerni potest, & prioris que integra est, & posterioris, in qua unicum membrum generalitati subiectur.

PLEO-

PLEONASMOS:

Diversum ab his genus est, quod excessus constat,
Pleonasmos generatim appellari solet. Accidit au-
tem, cum una pluresue dictiones ad legitimam con-
structionem non necessarie in oratione redundant. Id
sanè fit per uarias partes.

Nam & appellatiua nomina interdum sic redun-
dare uideas, ut Vergil. Sic ora locuta est. Terentius,
Pleonasmō
appellati-
uorum.
Hisce oculis egomet uidi. Item genitiui illi, loci, &
gentium, constructionis legibus nihil conferunt. Te-
rentius. Te interea loci cognoui. Nonunquam epithet
sin aliquam adiiciunt. Idem. Sed ubinam gentium esse
In appositione quoque si speciale præcedit generale,
ipsum generale. Quintil. sententia, abundat, ut si pro,
fratres gemini, gemini fratres dixeris, quod tamē in
telligentū est de ijs, quæ publicē sunt nota, ut Mulier,
ancilla, urbs Roma, cum alibi generalitatis appositio
fortasse superuacua non sit, ut Sabrina flumen. Sicuti
nec cum æquiuoco sit appositiō, ut Taurus mons. Et
alioqui non uidetur antiquitatis redundantia hanc ne
in notisimis quidē ualde refugere, ut ex multis, hoc
in capite liquere poterit, cū et gemini fratres, et alia
similia sēpe legas. Cicero, Procles & Calisthenes La-
cedemoniorum reges gemini fratres fuerunt. Sueto.
Cæsare, ut enim geminis fratribus aedes in foro con-
stituta tantum Castoris uocaretur, etc. Plinius, Fru-
etus magnitudine auellane nucis. Cæsar, Proximi Re-
no flumini sunt. Linius, Tyberi anni septus. Curtius,
Nilo

388 DE EMEND. STRUCT.

Homo.

Nilo amne uectus. Hominis quoq; uocabulum in eiusmodi sermonibus abundant, quales sunt Terentij, Ego hominem callidiorem uidi neminem, quam Phormionem. Et Suetonij, Ex nonnullis comperi per suassimū habuisse eum neminem hominem pudicum. Et Ciceronis, Neminem tibi profecto hominem ex omnibus aut ante posuisse unquam, aut etiam comparasse.

Adiectiu-
rum pleo-
nasmis:

Et adiectiva, ut Cicero Verr. Omnia que cūq; Carpinatus postulabat, facere et decernere solebat. Et Valerius Maximus in, Mox humani ingenij prona uoluntate uetita scrutandi, pone respiciēs, animaduertit immensae magnitudinis serpentem, concitato impetu omne quicquid obuium fuerat, proterentem. Suet. Salig. Omnes Germanico corporis animiq; uirtutes, & quantas memini cuiquam cotigisse satis constat. Satis enim fuerat, que cūq; & quicquid, que ipsa uniuersalia sunt, et nemini, detracto illo cuiquam. Simile est illud Ter. Comperiebā nihil ad Pamphilū quicquā attinere. Vbi parelcon esse illud, quicquā, Donatus ait.

Paruus &
minutus.

Paruus quoq; & minutus, cum diminutiis adduntur, redundare uidentur. Cic. Parado. Accipies igitur hoc paruum opusculum. Idem, Minutis interrogati culis, quasi pūctis id quod proposuit, effecit.

Nescio an alio quam hic referam, quod de interrogatiuī neutrō, Quid, obseruo, ut in illo Cic. in Partit. Quid orationis, quot sunt partes? Et iterū, Quid quæstio, quæ non partes? Et rursus, Quid in deliberatione, quid spectas. Item, quid in iudicijs, quæ est collatio?

Videtur

Videtur enim eo dempto, nihilo minus stare sensus, si modo ordo paulū mutetur. Etiā in illis Quin. Quid Herculis acta non bene Pisandross? Quid Nicandrum frustra secuti Macer atq; Vergilius? Quid Euphorionem frustra transibimus? Quid Horatius frustra Dirceum Homero subiungit? Et Teren. Quid pædagogus ille qui citharistriā, quid regerit? Item, Quid senem quoad expectatis uestrū? Vbi Donatus inquit, Quid, secundum morem quotidianum tunc dici, cum transitus sit à mentione alterius rei in alteram.

Geminatorū etiam in accusatiuo & ablatiuo pro nominū, si alterū redūdat, quoniā alio quam huc refe
rā: ut in illis Vergilij, Me me adsum, quid feci, in me conuertite ferrum, O Rutuli. Item, Me me duce ferrū Corripite o Rutuli. Item, Verte omnes te te in facies. Et Quint. Tete hoc loco mulier interrogo. Ter. Que se in ignem iniçere uoluit. Et in nominatiuo aliquā do, ut Cicero in Philip. Tu tu faces illas incēdisti. De, se geminato & simplici Serui. ex Cœsare hoc notat, Se simplex ponimus, cum aliquis se in aliū quid fuisse fatetur: Sese cum in seipsum.

Ille relatuum s̄epe poetis græco et Homericō more redundant. Vergil. Multū ille & terris iactatus. Idem, Nunc dextra in geminās iectus, nunc ille sinistra. Idem, Quid maiora sequar? Falices humilesq; geniste, Aut ille pecori frondem, aut posterioribus umbram Sufficiunt. Idem, undiq; iam tergo ferratos sustinet orbes, Puppibus illa prius, patulis nunc hospita plaustris.

396 DE EMEND. STRVCT.

Hic & is
relativa

Præterea hic & is relativa. Prius certe cum mira gratia ut apud Liuium, ita geniti atq; educati, quum primum adoleuit ætas, nec instabilis, nec hi ad pecora segnes uenando per agrare saltus. Posterius, ut Sal. in Catil. Sed urbana plebs, ea uero præceps erat multis de causis. Et Teren. Sed eas fabulas factas prius latinas scisse scese, id uero pernegat. Idem, Tum hoc alterum, id uero est, quod ego puto palmarium me repe- risse. Idem, Id propterea nunc huc uenientem sequor, Huc pertinet & illud Ver. Sed reuocare gradū, supe rasq; euadere ad auras, Hoc opus, hic labor est. Sa- tisfactum enim construettonis legibus fuisset, si supe rasq; euadere ad auras est opus & labor, dixisset, sed minus uehemens fuisset oratio. Item illa paulo du- riora, meo iudicio, maxime quod in principio oratio- nis sunt posita. Aemilius Probus, Chabrias Athenien- sis, hic quoq; in summis habitus est ducibus. Idem rur- sus, Timotheus Cimonis filius fuit Atheniensis, hic à patre acceptam gloriā multis auxit uirtutibus. Et Te- rentius, Pamphilus ubi nam hic est? Cic. ad Atticum, Posthumius autem de quo nominatim senatus decre- uit, ut statim in Ciliciam iret, Eusonoq; succederet, is negat se iturum sine Catone.

Ipsa epita-
gmaticon:

Ipsa quoq; epitagmaticon, siue subiectuum, quum post Met. diſcretionis item particulam adhibetur, ut Ter. Sed quod modo hic nos Antiphonem monuimus, id nos metipſos facere oportet Phedria. Et Cicero de Officijs, niſi nos metipſos amabimus ualde.

Ex

Ex uerbis quoq; peculiariter, dico, præsertim apud Dico;
 Ciceronem, ut in illo, Cui cum familiaris quidā quere
 retrur, quod diceret uxorem suam suspendisse se de fi-
 cu. Idem Gregalesq; eum cum nō uenisset in campum,
 requirerent, excusauit Vespas Terentius, quod eū bra-
 chium fregisse diceret. Hic enim satis erat, quod bra-
 chium fregisset: ibi, quod uxor sua de sicu se suspende-
 rat, omisso utrobi; illo, Diceret. Non dissimile his ui-
 detur & illud eiusdem de lege Manil. Reliquū est, ut
 de Q. Catuli autoritate dicendum esse uideatur. Satis
 enim esset, ut dicatur. Cæterum in his nulla sit debitæ
 structuræ iniuria: sic uiri nec in illis periphrasibus, que
 tamen redundantia omnino præ se ferunt, quales sunt
 & illa Teren. in Hecyra. Sic est ut uelut reducere uxo-
 rem, licet: pro si uelut. Et eiusdem in Phorm. Si est pa-
 true, culpā ut Antiphon in se admiserit: pro si admisit
 ut Donatus interpretatur. Idem, Si est ut dicat uelle se
 redde. Si est, ut nolit, recte consului gnatæ meæ.

Participiū quoq; nonnunquā in structura redundantat,
 sed græco more, proinde Hellenismis dicetur.

Ex præpositionibus uero ijs, que cum uerbis com-
 ponuntur, etiā nonnullæ ad constructionē superfluunt
 Teren. Adeon ad eum? Sal. Tanta uis auaritiae in ani-
 mos eorū, ueluti tabes inuaserat. Starct enim tum sen-
 sus tum constructio, si demeres hic In, ibi Ad. Sed hunc
 pleonasmon in alijs quoq; præpositionibus affectare
 uidetur antiquitas, ut in superiori libro multis exem-
 plis uideri licet.

Pleonasmos præ-
positionibus:

392 DE EMEN. STRVTCT.

Re quoq; in compositione non minus apud probatissimos autores saepe abundat, ut Cicero de fato, Ad Chrysippi laqueos reuertamur: Nihil enim aliud uult dicere, quam uenimus. Quintil. Si uerū est post multa secula & inumerabiles reddi rursus alijs corporibus animas, fortassis in me renatus sit aliquis ex illis. Et Terentius. Renuntio here futurū. Quo loco Donatus, re, syllaba, inquit apud ueteres interdum abundat, ut renuntio, pro nuntio,

Ad, ab et
per.

Aduerbio-
rum ipleo-
nasnot:

Ante

Simul:

Qua longū

Qua breue

Item ante nomnia urbium & oppidorum, Ad ab, & per, ut Cic. Ea die Verres ad messanam uenit. Sall. Nā Brutus ab Roma aberat. Vergil. Illis qui ad Troiam forte diebus Venerat. Cic. Circiter Idus sextiles ab Epheso in Syriam nauibus profectus est.

Ex aduerbijs autem post uerba quæ à re, componuntur, cum retro, sequitur, uel ipsum retro, uel certe re abundant. Vergil. Asper acerba tuens retro redit. Idem, Et retro sublapsa referri. Et ante, post uerba composita à præ. Nonne oportuit praescisse me ante? Et simul cum uerbis à Con compositis. Idem, Multa simul, concurrunt, qui coniecturam hanc nunc facio. Vbi etiam qui, pro unde uidetur accipi, nisi fortasse quis scribendum pro quibus. Sicut in illo forsitan, Non qui argumentum narrat, qui pro qua.

Qua longum quoq; redundat, ut Vergilius, Si qua fata sinant. Idem, Ne qua scire dolos mediusue occurseret posset. Item qua, breue. Vergilius, Phœbe diu res si qua diu mortalibus ulla est.

Negatio

Negatio præterea uarijs modis abundat. Alias post
compositam negationem primo loco positam. Com-
positas uoco, quales sunt, Nego, nescio, nequeo, nemo,
nullus, nunquam. Terent in Phorm. Negat neq; eius
patrem scire quis fuerat. Cicero de finibus, Sed quan-
quam ne gent. Stoici nec uirtutes, nec uitia crescere.
Et nescis nec in pace, nec in bello uiuere. Vergilius,
Nulla neq; aminem Libauit quadrupes, nec graminis
attigit herbam. Cicero Academ. Nullam deniq; esse
artē, nec dicendi, nec desserendi putant. Nam si post-
ponatur composita dedecet altera reliquarum. Ter.
Agrum in his regionibus meliorem, neq; pretij mai-
ris habet nemo. Si enim alteram apposuisset, aut com-
positā præposuisset, aut postremo pro ea posuisset af-
firmatiuā particulam, ut quisquam, uel ullus. Decla-
rat autem, quod in his redundant negatio, quod una
detracta, idē sensus seruatur. Neq; eius patrem ait se
scire. Nec in pace scis uiuere, nec in bello. Nec ulla
quadruples libauit amnē, nec attigit herbam. Aliter
quoq; superfluit negatio, ut in illo Ter. autore Dona-
to. Neq; haud tu dicas tibi non predictum cauc. Item
aliter. Sed cum quadā ui, ubi nimirum per secundam
negationem adstruitur quicquā ueluti maius, ut in ta-
libus, Non eam, ne nunc quidē quū accersor ultro? Ci-
cero ad Lentulū, Neq; errarent ne aduersarij quidem
Quorū non admodum diſsimile est illud Terentij, Per
omnes tibi adiuro deos, nunquam eam deserturū, non
si capiudos mihi sciam inimicos omnes homines. Fi-

394 DE E MEND. STR VCT.
gura certe est & cum affirmatiū per duas negotia-
nes interpretamur, ut Ver. Nec nocturna quidē car-
pentes pensa puellæ Nesciuere hyemē. Et, Ne queo nō
mirari. Et, Nemo non stupidus. Sed non huius loci.

Coniunctio-
nium pieo-
nasmos:

Coniunctionū uero quædā huic figuræ adeo sunt ob-
noxiae, ut cum nihil ad constructionē, uel sensum con-
ferant, expletuæ, uel ornatiuæ tantū dici meruerint,
ut sunt, Num, nam, dum, in, etiamnum, numnā, & ad
sum, aliæq;. Tere. Numnam perimus? Idem Ehodus
bone uir ad me. Idem, Dic dum. Verg. Nam neq; Par-
nasi nobis iuga, nam neq; Pindi.

Copulati-
væ:

Præterea copulatiuæ, ut Multa quoq; & bello pas-
sus. Redundat enim &. Idem Verg. Atq; hinc atq; il-
linc humeros ad uulnera durat. Sed hæ sèpissime cum
Epexegesin tantum astruunt, ut in illo Ver. Iudicium
Paridis, spretæq; iniuria formæ. Est enim interpreta-
tio iudicij Paridis, spretæq; iniuria formæ. Talia sunt
& illa, Mollemq; & montes in super altos Imposuit.
Item, Dixitq; & prælia uoce diremit.

Vt quoq; cum ei succedit ne, uel ipsa otiosa est, uel
nepro non accipienda, ut Teren. Ego pol te pro istis
dictis & factis ulciscar scelus, ut ne impune in nos il-
luseris. Idem, Misericet me. Itaq; ut ne uiderem misera,
effugi hac foras. Quanquam græca potius talia uiden-
tur, pro iuva pñ.

Et ne, ut in illo Horatij in Sermonibus, Nemō ut
quarus se probet. Item in illo, O seru studiorum, qui ne
putetis difficile & mirum, Rhodio quod Pitholeonti
contigit

contigit, autore Porphirione. Quanquam Priscianus confirmatiuam in talibus dicit pro etiam, ut Terent. Nunccine demum istuc uerbum in te incidit?

EPANALEPSIS:

HVC spectat & Epanalepsis in primis scitu digna figura. Hæc accidit, quum post aliquam multa interposita, uel claritatis, uel alia quapiam causa resumimus quod in principio collocauimus, cū alio qui sine eo constructio suos numeros haberet. Resumimus autem uel iisdē uerbis, ut Ver. Talis amor Daphnī, quæ lis cū fessa iuuençum Per memora atq; altos querēda bucula lūcos. Propter aquæ riū uiridi procumbit in herba. Perdita, nec seræ meminit decadere nocti. Talis amor teneat. Et Cic. ad Bru. Cauē enim existimes Britonum quanquā nō est necesse ea mea ad te, quæ tibi nota sunt scribere) cœuē putas probitate, cōstantia, cura studio reipub. quidquā illi esse simile. Idem in lib. de Oratione, Nostra est enim, si modo nos oratores sumus, si in ciuium disceptationibus, si in periculis, si in de liberationibus publicis adhibenda autores & principes sumus. Nostra est, inquam, omnis ista prudentiæ doctrinæq; possessio. Vel diuersis uerbis ab his, quæ sunt proposita, alias potestate paribus, ut Cicero in Tusculan. Confirmato illo, de quo si mortales animi sunt, dubitare nō possumus quum tantus interitus in morte sit, ut ne minima quidē suspicio sensus relinquatur, hoc igitur probè stabilito & fixo, illud excutiendum est, ut sciatur quid sit carere. Alias magis generalibus. Idem

pro

396 DE EMEND. STRVCT.

pro Marco marcello, Verum animū uincere, iracundiam cohibere, uictoriam temperare, aduersarium nobilitate, ingenio, uirtute prestantem, nō modo extolle re iacentem, sed etiam amplificare eius pristinam dignitatem. Hec qui faciat, non ego summis uiris comparo, sed similimū deo iudico. In his si demas in prioribus, talis amor, et caue putas, in tertio illud, hoc igitur, stabilito et fixo, in quarto, nostra est inquam, nichil minus integra ubiq; constructio fuerit. In quinto exemplo Cicero figuram mutauit, ut magis apē claude ret. Adhibentur in hac figura aliquando notæ quædā quales sunt, inquam igitur, & similia, ut, in modo dictis exemplis patet. Præterea sed, ut Cicero in Philip: prima, Collegam tuum diunt in hac sua fortuna (quæ bona ipsi uidetur) mihi, ne grauius quippiam dicam, auorum et auunculi sui consulatum si imitaretur, fortunatior uideretur, sed eum iracundum audio factum Idem alibi, Quum audio socrum meam Læliam facilius enim mulieres incorruptam antiquitatem conseruant, quod multorum sermonis expertes, ea tenent semper quæ prima didicerunt) sed eam sic audio, ut Planum mihi, aut Ncuium uidear audire.

HYPERBATON:

CVm ordo legitimus dictionum, clausularumue mutatur, Hyperbaton Grammaticis dicitur. Derecto huius generis seorsum tractauimus tractatu, quem de ordine inscribimus. Huius uarias species faciūt Grammatici, Anastrophē, Hysterologia, Tmesis, Synthesis, Parenthesin

Parenthesin. Dictionum præpostorum ordinem, Andro-
stophen uocant. Accidit hoc multis præpositionibus,
ut, Italiam contra. Et His accensa super, Et, Maria om-
nia circum. Et, Spemq; metumq; inter dubij. Et, Mul-
tade nocte profectū. Et, Quē penes arbitrio est. Item,
Mecum, tecum, quicum, quibuscum. Sed non ignoran-
dum quoties præpositionis alicuius casus in genitiū
transit, relatiui sustentia, præpositionem cum suo ca-
su plenerūq; in Hyperbato legi, ac genitio subiici, ut
Cuius de honore agitur. Cicero, Cuius cum patre ma-
gna mihi fuit amicitia. Idem, Cuius ob oculos Graij
ora obuerbant sua. Idem, Quorum ē numero pri-
mus est ausus Leontinus Gorgias in conuentu posse-
re questionem. Idem, Cuius in labris ueteres comici,
etiam quum illi maledicerent, quod tum Athenis sic
ri licet, leporē habitasse dixerunt. Idem, Cuius ad
excitatam speciem imitando referuntur ea, quæ sub
oculos ipsa non cadunt. Accidit præterea aduerbijs
& coniunctionibus. Quum, ut Cæsar. Frequentissime
diutius quum nostrorum impetum ferre non possent.
Item, Diu quū esset pugnatum. Item, Ipse quū primum
pabuli copia esset inciperet, pro quum diutius, quum
diu, quum ipse. Item, ut, Terentio, & Ciceroni, & Cæ-
sari paſsim. Terentius, Nec te quiuit hodie cogere, il-
lam ut duceres. Et, Huc face ad me ut uenias: &, Atq;
ex incommodis alterius sua comparent ut commoda
Cæsar, Eaq; res consilium ut diremisset. Idem, Breui
ſpatio intericto, uix ut his rebus quas constituisset,
collocandis

398 DE EMEND STRVCT

collocandis atq; administrandis tēpus daretur. Enī
ut Terentius, Enī non sinam. Quæ, copulatiua, ut
Horatius in car. seculari, Orbis ut cantus referatq; lu-
dos. Idem, Ore pedes tetigitq; crura. Idem, Magna so-
nabit, cornua, quod uincatq; tubas. Tibul. Messalā ter-
ra tum sequiturq; mari. Ne, ut Horatius, Cum faber
incertus scannū facereine Priapum. Sed hæc ordinis
mutatio in, que, et ne, duriſima est, quare imitandam
non censeo. Sed enī, Vergilius, impius ex quo Tyti-
des sedenim scelerumq; inuētor Vlysses, pro sedenim
ex quo. Quoniam, Idem, insanire libet quoniam, pro
quoniam libet. Relatiuum quoq; substantiæ loco suo
nonnunquam abest, non sine gratia, ut Cicero, In me-
dio relictis quod erat populo Romano adiudicauit.
Terentius, Mater quod suasit, sua adolescens mulier
fecit. plautus, Vix apud me sum, uigilans qui prope
dormio. Sicubi tamen lōgius a loco suo dictio est trā-
gressa, Hyperbaton etiam speciali nomine dicunt, ut
in illo Ciceronis notat Quintilianus, Animaduerti iu-
dices omnem accusatoris orationem in duas diuisam
esse partes. Rectum enim esse ait, in duas partes diui-
sam. Ad hanc Hyperbeton referri potest & dictio,
que inter adiectiuum positum in accusatio, & ap-
pellatiuum in genitio est interposita, quod saepissime
facitatum ab autoribus leges, ut Terentius, Paululum
da mihi opere Cicero, Sed amor uoluntatisq; coniun-
ctio plus habet suavitatis. Idem, Neq; repeto pro illa
quicquam abs te precij.

HYSTE

HYSTEROLOGIA:

Cum præpositio nō casui cui seruit, sed uerbo, quasi
cum eo compositum sit, iungitur, Hysterologian.
Seruus uocat, ut Tyriam qui aduenoris urbem, pro
ueneris ad Tyriam urbem, Et, Quas uento accesserit
oras, & Atq; rotis summas leuibus perlabitur undas.
Et Horatius, Inmati triujs. Donatus Hysterologian, si
ue ὑστεροπ, prepostorum ordinem sensuum
uocat, ut, Et torrere parant flammis, & frangere sa-
xo. Sed hæc ratio ad constructionis rationem parum
pertinet. Huc pertinet illa, Vrbem quam statuo, uestra
est: Et Naucratem, quem conuenire uolui, in naue non
suit. Rectum enim non erat, Quam urbem statuo, &
Quem Naucratem cōuenire uolui. Qualis ordo apud
oratores obseruatur, nu ante est dictum.

T M E S I S:

T Mesis uocatur, quum composita uoce diuisa, di-
ctio aliqua eius partibus interponitur, quod facere
autores libenter uidetur, ut Quuntil. Nam rogationi-
bus plebis ue scitis sancta sunt ista præcepta. Vergil.
Septemq; subiecta trioni. Et Terent. Que meo cunq;
animo libitum est facere. Idem, Thais maximo orabat
opere, ut eras redires. Idem, Omnia prius experiri q
armis sapientē decet. Plau. Sedne ego stultus, qui rem
curo publicam? Cice. Quam rem procul inquit dubio
dixisset. Idē, rem uero publicā penitus amisimus. Idem
Ante Salaminā ipsam Neptunus obruct, quā Salami-
nij Tropæj memoriam: prius p Boetio Leuctra tolleis
tur,

400 DE EMEND. STRVCT.
tur quam pugnæ Leutricæ gloria. Nō minus libenter
& illa cōgregandi aduerbia, non modo, non solum,
non tantum interposita dictioni dirimunt. Quint. Sen-
tentijs quidem poetarum non orationes modo sunt re-
fertæ, sed libri etiam pilosophorum. Cic. Est enim mu-
nus ciuius non in genij solum, sed laterum etiam, & ui-
rium. Idem, Nec uero dubitet agricola quāuis senex,
quærenti cui serat, respondere, diis immortalibus qui
me nō accipere tan̄um a maioribus uoluerunt sed etia-
am posteris prodeſſe.

PARENTHESIS:

Parenthesis est sensus quispiam sermoni antequam
absoluatur interiectus, qui quanquam eius uiribus
aliquid confert, tamen sublatuſ legitimum sermonem
relinquid, ut Iupiter hospitibus (nam te dare iura lo-
quuntur) Hunc lētum Tyrijsq; dicm Troiaq; profa-
ctis esse uelis. Horatius, Cetera de genere hoc adeo
sunt multa) loquacem Delassare ualent Fabium.

SYNCHYSIS:

Synchysis est ordo dictionum confusior, alicuius
incontinuitatis uitandæ causa susceptus. Donatus
Hyperbaton obscurum, & ex omni parte confusum
interpretatur, ut, Treis notus abreptas in saxa laten-
tia torquet, Saxa uocant. Itali medijs quæ in fluctibus
aras. Quod sic ordinat, Treis naues abreptas notus
torquet in saxa, quæ saxa in medijs fluctibus latentia,
Itali uocant aras. Sed hic confusio in una relatiui est
clausula. Aliquando duarum clausularum miscentur
dictio

dictiones, ut apud Hor. se penumero, ut in illo, Namq; pila lippis inimicū et ludere crudis. Idē, Pene macros arsit, dum turdos uersat in igni. Et alibi, Cum mea ne mo scripta legat nulgo recitare timentis ob hanc rem quod sūt, quos genus hoc minimē iuuat, utpote plures Culpari dignos Et in illo anonymi autoris, Nā lachry mis struit insidias dum femina plorat: est enim ordo ibi, Ludere pila est inimicū lippis & crudis. Et dum uersat macros, turdos pene arsit in igni: hic, Sunt plus res, quos genus hoc minimē iuuat, utpone culpari di gnos. In quibus exemplis hinc maximē confusio oriatur, quod que dictiones alteri sensui debentur, in alte ro sunt positae. Vtitur hac compositiōe supra ceteros omnes (quod sciam) autores Horatius, ut eiā in Satyra 8, Lanea & effigies erat, altera carea. Et paulo post, Serpentes atq; uideres. Infernas errare canes. Est enim ordo, Erat lanea effigies, & altera carea. Item, Videret serpētes errare, atq; infernas canes. Vbi Porphyrio ait, sic fere instituere Horatiū coniunctiones, ut non suo loco ponat, Et iterum in arte poetica, Qui uariare cupit rem prodigialiter unā, Delphinū syluis appingit. Et in eadem, Chorusq; turpiter obtiuit su blato iure nocendi. Sic enim ordino, Prodigialiter ap pingit, & iure turpiter nocendi.

Huc quodammodo spectat & illud Hypallages genus, quale est Verg. in secundo, Ibant obscuri sola sub nocte, pro soli sub obscura nocte. Idē, Scelerata intor serit hastā, pro ipse sceleratus. Idem, Namq; omnem

402 DE EMEND STRVCT.

cursus mihi prospera dixit Religio, pro omnis religio dixit prosperum cursum ut Seruius enarrat.

Est Hyperbaton & cum relativum qui, non ex proxima clausula, sed superiore aliquid recipit, ut in illo Vergilij, Me puer Ascanius, capitisq; iniuria chari Quem regno Hesperie. Tale uult Seruius & illud esse, Sunt & Amnæ uites, firmissima uina, Tmolus & assurgit quibus, & rex ipse Phaneus. Ad uites enim referri ait, non ad uina, ne forte uinis dicere cogatur. Sed frustra, cum non solum eo casu latiniſimi utantur, ut Plinius, uasa uiatoria ex ea uinis in Gallia facta mortifera fuisse compertum est. Sed etiam genitiuo. Idem de Faſtino Solum uiuorum hoc flamma acceditur. Ut merito coargueda in talibus grammaticorū superflitio sit, qui contra usum summorum in Romana lingua uirorū multa temere præcipiunt, ueluti etiam propria carere plurali.

Metathesis Ad hunc locum pertinet & naturalis ordo sensuum mutatus, siue Hysterologian, siue ὑστεροπαθεια, siue sensuum metathesin siue quocunq; huc nomine appelles. Cuiusmodi est tū in eo, quod συναντηται in Græcis dicitur, ubi relatiui sensus demonstratione pronomini, cuius pemonstratione interpretatur, præponitur, ut in illis. Cic. Sed hoc nō concedo, ut quibus rebus gloriemini in uobis, easdem in alijs reprehendatis. Idem, Quotus enim istud quisq; fecisset, ut quibus partibus in dissentione ciuili non esset receptus, essetq; etiā cum crudelitate eiecius ad eas ipsas rediret;

ret? Tu ubi relatiū sensui, ad quē refertur, postponi-
tur, ut Ouid. de Ponto, Quodq; soles animo semper,
quod uoce precari, Omnia Cæsaribus sic tua facta
probes. tale est illud Liuij cum similibus, Quod bo-
num, fauſlū felixq; sit, inquit, Quirites regē create.

Etiā talia, licet sit Enallage relatiui, quale est Cic.
ad Rufum, Tamen quæ tua suauitas est, quiq; in me
amor, nolles à me hoc tēpore estimationē accipere.

Tum uero in illa figura, que Grecis est uistatissi-
ma, in qua relatiū diuersitatis sensus, quæ natura se-
qui debeat, preponitur, ut in illo Cicer. Cæteris sa-
tisfacio omnibus, mihi ipse nunquā satisfacio. Idē, Cui
quidem amori utinā Cæteris rebus possem, amore cer-
te respondebo. Terent. Adel. Pisces cæteros purga-
Dromo, congrum istum maximum finito in aqua lu-
dere paulisper. Celsus, Ex ijs cætere quidem futuræ
in unguem commictuntur: hæ uero, quæ super aures
transuersæ sunt, totis oris Paulatim extenuatur.

Tum in illa figura, ubi est obtestatio cū compreca-
tione, ut in illo Vergili, Sic tua Cyreneas fugiant exa-
nima taxos, Sic cythiso pastore distentent ubera uaccæ,
Incipe si quid habes. Hor. Sic te diua potens Cypri.
Sic fratres Helena lucida sidera, Ventorumq; regat
pater, Obstrictis alijs præter Iapyga Nauis, quæ tibi
creditiū Debes Vergiliū finibus Atticis reddas inco-
lumē precor. Natura enim precatio præcederet, ut in
illo Ouidij de Poto, Idq; facis, faciasq; precor, sic ma-
ter et uxor, Sic tibi sint fratres, totaq; salua domus.

404 DE EMEND STRVCT.
EORVM QVAE PARTIBVS
accidunt Enallage.

SEQUITUR accidentiū enallage, quā ideo in hunc locū
dissulimus, quod ea maxime legitimae structuræ le-
ges perturbat: quippe quæ in his potissimum ueretur.

Antiptosis
Nominati-
vus pro uo-
cativo.

Casum igitur pro casu positum, quæ Antiptosis di-
citur, multis modis apud illustres autores legimus, nā
& nominatiivus pro uocativo, ut Verg. Projice tela-
manu sanguis meus, pro mi. Idem, Corniger Hesperi-
dum fluuius regnator aquarum, pro fluui. Idem, Mu-
scosi fontes, et somno mollior herba. Et quæ uos rara
uiridis te git abutus umbra. Solstitiū pecori defendi-
te, pro arbute, quæ eos tegis rara umbra. Et Persius,
Vos ô patritius sanguis, pro patritie, Tale mibi uide-
tur & illud Plinij, Salue primus omnium parens pa-
triæ appellate, quod exilius fortasse sonasset, si primæ
dixisset rectius tamen casset dictum, cum in eandem re-
cidat personam cum appellate.

Vocationis
pro nomi-
natio:

Et contra, uocatius pro nominatio, ut Persius, Cen-
foremne tuum, uel quod trabeate salutas, pro trabea-
tus. Et, Macte uirtute esto, inquit sententia dia Cato-
nis, apud Horatiū Donatus uero ait, ut in illo Teren-
tij uocatuum ponи pro nominatio, Tu modo anime
mi nolite macerare. Sed frustra, ut mihi uidetur.

Nominati-
vus pro ge-
nitivo:

Rursus nominatiivus pro genitivo, Prisciano autore
ut Liuius, Periti religionū iurisq; publici, quādo duo
ordinarij consules eius anni, alter ferro, alter morbo
perirebant, suffectū consulem negabant comitia habere
posse

RVCT.
ARTIBVI
ge
lūtū in hōc
tīme
pōnūtū vētū
vētū
vētū
Verg. Propr.
Carmag. H
pro flātū
rū. Et quē
tīcī pōnūtū
tīcī uātū
tīcī uātū
tīcī fōndūtū
tīcī fōndūtū
tīcī fōndūtū
tīcī fōndūtū
tīcī fōndūtū

LATINI SER M. LIB. VI 405

posse. Salust. Igitur initio reges(nam in terris no-
men imperij id primum fuit) diuersi, pars ingenium,
alij corpus exercebant. In hoc tamen genere possunt
& alij casus in priori loco ponи, ut Plautus in Caßid.
Habet gladium, sed duos, quibus altero te occisurum
ait, altero uillicum, pro quorum. Quintil. Sed autores
alios in ordinem redegerint, alios numero exemerint
Ceterum ubiq; rectius & magis ex arte, genitiuus in
priori loco poneretur. Non infrequens tamē est diuer-
sus usus, & gr̄ecis usitatiſimus.

Genitiuus pro ablativo, ut in illo Plinij, quod plane
est Solēcophanes, modo recte scriptum sit, Omnim
triumphorū laureā adepte maiorem, pro omni trium
pho. Num igitur forte omissum est laurēis, fuitq; ue-
tus lectio, omnium triumphorum laureis laureā ade-
pte maiorem, aut laurea scriptū? Cic. Attico, In oppi-
do Antiochiae, pro oppido Antichia. Et pro accusa-
tione, ut in illo Vergiliū cum similibus, Et celsam Bu-
troti ascendimus urbem. Et, Fontē superare Timauī,
Esset enim magis ex consuetudine locutio, Butrotum
celsam urbem, & fonte Timauum.

Datiuus pro nominatiuo, uel accusatiuo, ut Ver. At
puer Ascanius cui nunc cognomē Iulo. Liuius, Scipio,
cui Africano fuit cognomen. Item, Faustulo fuisse no-
men ferunt. Recta enim locutio in omnibus talibus est
per nominatiuum, uel accusatiuum, Iulus, Africanus,
& Faustulū, ut Cicero, Argentarius Sextus Clodius,
cui Spuridion fuit cognomen. Teren. Hecyra est huic

Genitiuus
pro ablativ
uo:

Datiuus p
nominati-
uo uel ac-
cusatiuo.

426 DE E M E N D . S T R V C T .

nomen fabulae. Frequens tamen est datiuus usus. De his supra dictum in primo libro est.

Datiuus pro genitiuo, ut Vergil. Ceruix cui lactea erines Accepit: pro cuius ceruix. Idem in septimo, At iuueni oranti subitus tremor occupat artus. Quia dius, Ille pater, rectorq; deum, cui dextra trisulcis Ignibus armata est, pro cuius. Et illud Terentij in Phor. Vim primum hodie facere, quod ego gaudeam Nausicistrata, & quod tuo uiro oculi doleant? Nisi, quod, pro ut, audis. Vergil. Et cultor nemoru, cui pin- guia Cæc Tercentum niuei tondent dumeta iuuenci.

Datiuus quoque pro accusatiuo uarie usurpatur. Alias pro simplici, percipue post infinitum, esse, ut in talibus quale est illud Horatij, Mediocribus esse poe- tis non dij, nō homines, non concessere columne. Et Brutus ad Ciceronē, Et quis supplicat, ut optime me- ritis de Rep. liceat esse salutis? Martialis, Nobis non li- cet esse tam discretis, Qui musas colimus seueriores. Rectum enim in his est, mediocres, saluos, discretos, ut Quintil. Procuratorem tibi esse non licuit. Terentius, Nam expedit bonas esse uobis. Sed sunt in datiuo ad Græcorum potius imitationem prolata. Alias pro ac- cusatiuo cum præpositione, duntaxat poetis, səpissi- meq; Vergil. ut, It celo clamor. Ter. Interea mulier quædam ab hinc trienniū commigravit huic uicinię, pro ad hanc uicinię. Donatus aduerbiū in loco di- cit huic uicinię, e cuius ad locum sit, huic uicinię, quod tamen non congruit cum uerbo commigravit.

Hunc

LATINI SERMO. LIB. VI 407

Hunc datiuum, octauū casum esse Sergius ait. Etiam
alio modo cum, apud, præpositione, uel, secundum, ut,
Pridie Nonas Ianuarias Cefari Delphinus matutino
exoritur, pro apud Cæsarem, uel ut alio Græco more
sunt locuti, secundum Cæsarem, uel iuxta Cæsarem.

Accusati-
us pro ab-
latiuo:

Accusati-
us pro ab-
latiuo:
Ablatiuus pro ablatiuo, ut Horatius in Epop.
Senem quidem omnes rideant adulterum nardo per-
uinctū, quale nunquam perfectius mæ laborauerunt
manus. Hoc modo & nominatiuus pro ablatiuo Idem
in primo. Ser. Occurrunt animæ, quales neq; callidio
res Terra tulit, pro quale & qualibus. Ponitur enim
utrobiq; relativum in ipso casu, quo demonstratiuum
talis, (quod Prisciano autore, ubi adiectiuū non præ-
redit, subauditur) ponи deberet.

Ablatiuus pro genitiuo, ut Vergilius, Et iniquo Ablatiuus
pondere rastri. Et alibi, Et acuto robore uallos. De
quo genere alibi inter legitimas constructiones me-
minimus. Item ablatiuus cū præpositione pro geniti
uo, ut in illo Terentij, Adibo, atque ab eo gratiam
hanc quā video uelle, in ibo, ubi Donat. Gratiam ab eo
in ibo, pro eius gratiā merebor. Nā adeo amat Teren
tius, ab eo, pro eius, ponere, ut in Andria, Ea primum
ab eo animaduertēda imiuria est, id est, eius iniuria.

Ablatiuus pro datiuo. Vergi, Hæret pede pes, den- Ablatiuus
susq; uiro uir, pro pedi. Sunt & qui uoces illas Sena= pro datiuo
tu metu, ornatu, ablatiuos pro datiuis positos putent,
ut in illo Verg. Parce metu Cytherea, quum sint ip=

se potius datiui a uulgatis genitiuis Senatus, metus,

408 DE EMEND. STRVCT.

ornatus, ut Cæsari ex Gellio placet, non aliter quam illi Senatui, metui, ornatui à priscis et exoletis genitius Senatuis, metuis, ornatuis. Cuius generis apud Tarentium legitur, Eius anuis causa. Sic in prima inclinatione antiquis genitiis finiebatur in as. Ennius, Dux ipse uias. Liuius Andronic. Mercurius, cumq; eo filius Latonas. Cuiusmodi genitiui ratio in paterfamilias & materfamilias adhuc durat. In tertia uero terminabatur in i, presertim in proprijs, ut Verg. Et uulnere tardus Vlissi. Cicero, In Timarchidi postestate sociorum populi Romani antiquissimorum, atq; amicissimorum liberos, matres, bona, fortunas omnes fuisse. In quinta per es, ij, uel e exist, ut Huius dies, huius dij, huius die. Cicer. Equites uero datus illius dies poenas. Vergil. Munera letitiamq; dij. Sallustius, Vix decima parte die reliqua. Nec lectorem perturbet, quod quedam ex his ad Anacoluthon restulimus, quin sit diuersa utriusq; loci ratio. Hic nanq; accidentium immutatio tantum spectatur, ibi confectionis à superioribus variatio.

GENERVM ENALLAGE

Masculinū pro foemino: EX generibus uero masculinum pro foeminino aliquando ponitur, ut, Amare cortices, & ualidi siles, pro amari, & ualidæ. Et apud Horatium, Et mammae putres, equina quales ubera, pro qualia.

Hoc autem pene Solœcophanes est utpote disidente adiectuo ab eo, cui innititur appellatiuo.

Masculinū pro neutrō

Masculinum pro neutrō, ut in illo Quintiliani, Ne miremur

miremur, quod ab antiquorum plerisque Aenea & Auchisia sit dictus nisi quis particulam, nominatiuum subaudiat. Sunt enim quæ ὄγκως dicuntur, omnia neutra, nec declinata. Itaque interpretes aliquando neutrum articulum Græcum ijs præponunt, ut Dominatus super illud in Andria, ego ne dicam? tò ego, inquit, emphasis habet. Que ratio si in multis seruatur, non parum claritati conferret. Nos aliquando eiusmodi uoces nota, que eum articulū quodammodo representet, à fronte includimus, semicirculo à tergo, ita nimirum à parenthesēs consuetis notis has distinguentes. Non ignorandum oratores rem pro uoce in quibusdam huius generis loqueliis libentius usurpare, ut Virtus à uiro est appellata, potius quam nomen uirtus est dictum, uel deductum à uiro. Cicero, Ipse animus ab anima dictus est. Vtriusq; tamen descendē generis exemplum est in illo Ciceronis. Ab inuidendo autem inuidentia recte dici potest, ut effugimus ambiguū nomen inuidiae. Quod uerbum ductū est à nimis intuendo fortunam alterius, ne quis altero tantummodo loqui putet licere.

Neutrum pro foeminino. Terentius in Eunicho, Neutrum
de ancillis loquens, Continuo hæc adornant, ut lauet,
pro foemi:
Idem in Phor. Hæc ille erant itiones. Idem in Heaut.
Vel uirtus tua me, uel uicinitas, quod ego in propinqua parte amicitiae puto. Item in Eunicho, Ego quoq;
una pereo, quod mihi charius est, pro qui mihi charior sum, ut inquit Donatus. Et Plinius de tempesta-

410 DE EMEND. STRVCT^T
tum præfigijs, Nube grauida candicante, quod uo-
cant tempestatem albam, grando imminebit. Et Ver-
gilius de capris, Hec quoq; non cura nobis leuiore
tuenda. Simile his fuerit & illud eiusdem. Hic illius
arma, hic currus fuit. Hoc regnum dea gentibus esse.
Nisi quis pro illo, hoc, aut hic, aut hanc scribendum
putet: resertur enim plane ad Carthaginē. Nec igno-
ro h.ec, quoniam in diuersis sunt sensibus, ad Syllepsin
posse referri.

NUMERORVM ENALLAGE:
EX numeris quoq; singulari pro plurali, ut Sa-
lustius, Interea seruitia repudiabat, cuius rei ini-
tio ad eum magnæ copiae concurrebant, pro quo-
rum. Terentius, Cuius maximē mos est consimilis.
uestrum, hi se ad uos applicant. Idem, Adeon ho-
mines immutarier ex amore, ut non cognoscas eundē
esse? Et Horatius, At uestri proaui Plautinos & nu-
meros & Laudauere sales, nimiū patienter utrumq;
Ne dicam sulte mirati. Et Ouidius, Et flesti, & no-
stros uidisti flentis ocellos, pro flentium: nisi nostros
pro meos dixeris Cicero ad Cælium, Vel quia totum
negotium non est dignum viribus nostris, qui maiora
onera in Repub. sustinere et possum, & solecam. In pri-
ma tamen persona tolerabilius hoc est, quod in ea plu-
ralis pro singulari etiam cum gratia frequentissime
poni soleat: in secunda & tertia non item. Huius ge-
neris est & illud Plauti cum similibus. Nominandi
tibi istorum magis erit, quam edundi copia. Nisi Dio-
medis

LATINI SER M. LIB. VI 411
medis sententia magis placet, qui participialia uerba certam habere personam aut numerum, aut significatum negat.

Singularis pro plurali est & in illo Cn. Pomp, Singularis
ad L. Domitium, Aequū est me à te impetrare, ut co-^P plurali:
hortes quæ ex Piceno et Camarino uenerunt, quæ for-
tunas suas reliquerunt, ad me missum facias: Sed hoc
genus nunc in Archaïsmo abijt.

Et pluralis pro singulari. Plinius, In Africa ma= Pluralis p
ior pars ferarum aestate non bibunt inopia imbrium. singularia
Vergilius, Pars in frustra secant. Ouidius, Pars uolu-
cres facte. Idem in Fast. Hoc deditimus nos tibi nomen
eques. Sunt qui hæc Syllepses uocant, ut ante est dictū.
Cæterum huius generis sunt & illud Vergilij, Frater
ut Aenæs pelago tuus omnia circum Littora iacta-
tur odio Iunonis inique Nota tibi. Vbi notum potius
uidetur dicendum, quum referatur ad sensum. Sensus
autem omnino singularis est numeri. Item illud eiusdem
Fulmè erat toto gentior quæ plurima cœlo Deiicit in
terræ. Et Cic. pro Milone, Si tempus est ullū iure ho-
minis necandi (quæ multa sunt) certe illud non modo
iustum, uerum etiam necessariū, quum uis illata defen-
ditur. Et Terent. in Eunicho, Eunuchum dixii uelle te
quia sole his utuntur reginæ.

PERSONARVM ENALLAGE:

Personæ quoq; permotatur, sed minus usitate, ut Dœ-
nai qui parent Atridis, contra Priamū, arma sumi-
te. Cui tamen nō ualde diſimile uidetur illud Vergilij
Muscoſi

Muscosi fontes et somno mollior herba, Et quæ uos rara
ra uiridis tegit arbutus umbra, Solstitionum precori de-
fendite. Aliter quoq; fit mutatio personæ, sed tollera-
bilius, ut Terent. in Phormione, Si quis me quæreretru-
fus. Præsto est, desine, pro præsto sum, nam de se loqui
tur. Personæ Enallage est in illo, Dij faciant sine me
nō moriatur ego.

MODORVM ENALLAGE.

Finitimus
pro imper-
atiuo.

Frequentissima tamen in omni ueterum lectione est
immutatio modorum. Nam finitiuum pro imperati-
uo legimus, Itis, paratis, pro ite, parate. Et indicatiuum
pro potentiālī, maxime in præterito iperfecto, ut Ver-
gilius, Et si non alium late iactaret odorem, Laurus
erat, pro esset. Plini. 8, Figura & magnitudo erat la-
certi, nisi crura essent recta, et excelsiora. Idem 18 de
erisimo, Idemq; erat, nisi pinguis esset. Et pro subiu-
ctiuo. Cicero ad Atticum, Dices quid: quasi istuc erat
magnum, pro esset.

Futurum
indicatiui
pro imper-
atiuo.

Rursus futurum indicatiui pro imperatiuo. Cice-
ro ad Trebatium, Sed ualebis meaq; negotia uidebis,
meq; dijs adiuuantibus ante brumam expectabis, pro
uale. uide, expecta.

Imperati-
tus pro fu-
turo indi-
catiui:

Contraq; imperatiuus pro futuro indicatiui. Ver-
gilius, Nunc te marmoreum pro tempore fecimus, at
tu Si fætura gregem suppleuerit, aureus esto: pro au-
reus eris. Et Ouidius in Metamor. Dent ocyus omnes
quas meruere pati. Sic stat sententia, poenas, pro da-
bunt

bunt, nisi potentiale em dicas, pro debent dare, qui tam
men isodynamos est futuro.

Rursus imperatiuo pro optatiuo, ut Vergilius, Vi Imperati-
uite felices, quibus est fortuna peracta iam sua, pro ui- uis pro op-
uant. Qua interpretandi ratione non erit Enallage
in sua.

Subiunctiuus quoq; pro imperatiuo, quum alibi, Subiuncti-
sicut predictum est, ut Terent, Quiescas. Tum ubi im- uis pro im-
peratiuo deest præcipue, ut uelis, malis.

Et subiunctiuus, uel potius potentialis pro indica- Subiuncti-
tiuo, ut in quotidiano usu, Velle adesset, nolle abces- uis uel po-
set Ouidius, Nūc uellem formosa forem, pro uolebam.
Nulla enim ratio est, cur subiunctiui sint, aut optatiui
huiusmodi uoces. Ne in illo quidum Verg. Hoc Itha-
eus uelit, quod Quintilianus pro, uellet exponit. Dona-
tus autem in illo Terentij, Ita uelim me promercentem
ames: Velim inquit, antiquè, pro uolo.

Præterea infinitus modus pro præterito imperfe- Infinitus
cto finitiui, ut Terentius. Facile omnes perferre, ac pa- modus pro
ti cum quibus erat cumq; unā: pro perferebat & pa- præterito
tiebatur. Idem, Ego illud sedulò negare factum, quod imperfetto
tamen Prisciano atq; etiam. Quintiliano per defectū
uerbi Cœpit, exponitur: ut, cœpi negare, ut Vergilius
Ex illo fluere, ac retro sublapsa referri. Spes Danaū.
Hac figuram historicam uocat Seruius, sed usurpatur
et ab oratoribus aliquando, ut Cicero, Galba autem
alludens uariè & copiose multas similitudines affer-
re, multaq; pro æquitate ius dicere, interdum uere uis
detur

414 DE EMEND. STR VCT

detur infinitum pro præterito perfecto ponit, ut Ter. in Adel. Ille cōtra hēc omnia, ruri agere nūtā, semper parce ac duriter se habere: pro eo quod est, egit, habuit. Nā & sequitur, Vxorem duxit, nati filij duo sunt. Et in Phor. Ita ne tandem uxorem duxit Antipho in iussu meo? Nec meum imperium (age mitto imperiū) non simultatem mēcā reuererit, pro reueritus est. Etiam pro supino in sum, uel tum. Teren. Vultis ne eamus uiri? Sed hoc Grecum est.

TEMPORVM ENALLAGE:

Presens &
imperfect
et perfecto

Energia:

Tempus uero pro tempore positum frequentissime inuenias. Nam & presens pro imperfecto ex perfecto, tam in prola, quam in uersu positum legas, maxime quā rem quasi geris. & sub oculis ponit studeamus. Vnde Energia grammaticis dicitur. Tere. Accedo ad pedissequas, quae sit rogo, sorore esse aiut Chrysidis, pro accessi, rogaui, dixerūt. Vergilius, Et omnis humo fumat Neptunia Troia, pro fumauit. Idē in 4, At regina graui iam dudum saucia cura, Vulnus alit uenis, & Cæco carpitur igni, pro alebat, & carpebatur. Idem, Quintiliano teſte? Hoc uelut hic uelit, & mano mercentur Atride, pro mercarentur. Et post continuatas, si, & nisi, etiam eleganter, ut idem, Niſaciat Maria, ac terras, cœlumq; profundum Quippe ferant rapidi secum, uerrantq; per auras, pro facerent ferrent, & uerrerunt. Plinius de erinatijis, Si non sint illi aculei, fruſtra uellerum mollities in pecude mortalibus data: pro si non effent. Terent. Tu si hic sis, ali ter

ter sentias, pro eſſes, et ſentires. Talia uidentur & il la paſsim uſurpata, quid facias, & quid faciat. Sic ui- Imperfetū
detur et imperfectum, pro plusquamperfetto in Adel p plusquam-
phis poni, ut Nam ſi eſſet, unde id fieret, faceremus, perfecio.
pro fuſſet, et feciſſemus. Etiam perfectū pro pluspuā perfectum
perfecto, ut Verg. Et nimia cura reſiſtat, iam flammæ p pluspuā-
tulerint, inimicus et haſuerit eniſis: ubi tulerint pro tu perfecio
liſſent poſitum eſt. Sic Liuius, Me quoq; iuuat, uelut
in parte fuerim laboris. Præſens pro futuro, præſer- Præſens p
tim in infinitiuis. Ver. Progeniem ſed enim Troiano a futuro in
ſanguine duci audierat: pro ducentā eſſe. Item aliter
ut Seneca in nat. queſt. His hoc nomen Imponimus, an
facio quod Vergilius, qui dubitat de nomine? Deinde
id de quo dubitauit poſuit. Item præteritum pro fu- Preteritū
ro, ut in illa dicendi figura, qualis eſt Hanibalis apud pro futuro
Liuium, Si tales animos in prælio habebitis, quales hic
oſtenditis, uicimus. Et Quint. Si tales milites omnes ha-
bemus, mari uicimus.

Cæterum præteritum perfectum pro imperfecto Preteritū
adeo frequenter, ut niſi quum rem inchoatam nec ab perſecuā
ſolutā ſignare ſtudemus, translatitie fero pro ea poni pro iu per
uideatur, Quod liquido in narratione illa Thaidis in fecio
Eunucho perſpiceti patet, Samia mihi mater ſuit, ea
habitabat Rhodi, Et mox, ibitum matri paruula puel
la dono quidē mercator dedit. Et Paulo post, Matris
nomen & patris dicebat ipſa, patriā et ſigna cætera
neq; ſciebat, neq; per etatem tum potuerat Mercator
hoc addebat & iterum, Sororem pleriq; eſſe crede- bant

416 DE EMEND. STRVCT.

bant meam. Ego cum illo quo cum uno rem habebam
tū hospite, abij huc, qui mihi reliquit hæc quæ habeo
omnia. Et post pauca, interea miles qui me amare cœ
perat, in aream est profectus, te interea loci cognou-
ui. Et iterum, Forte fortuna affuit hic meus amicus.
Quid autem ad Eunuchum legentes remitto? quasi nō
ipsa prima scena Andrie narratio Simonis, clariſſime
quod hic p̄cipimus ostendat. Ponitur et pro p̄ra-
fenti: sed poete duntaxat, ut Verg. Quanquam anima-
mus memini ſſe horret, luctuq; refugit.

Præteritū
Periculum
pro futuro

Et aliter præteritum perfectum pro futuro, ma-
xime in potentiali modo, ut in talibus. Terent. in He-
cyr. Deniq; hercule aufugerim potius, quam redeara
Quo loco Donatus coniunctuum dici pro indicatiuo
positū futuro, uel ut alij dicūt, promiſſuo. Et in Heau
In mea uita tu tibi laudēis quæſitū ſcelus, Vbi ſi pau-
lulū modo quid te fuderit, ego perierim. Et in Adelp.
Obſecro hercule hominem iſtū impuriſimū quam pri-
mū absoluitote, uel ſi magis irritatus ſiet, aliqua ad pa-
trem hoc permanet, atq; ego tunc perpetuo perierim
plusquam perfectum pro imperfecte, Cice. ad Att. Fit
ſenatus consultum, ut Vectius quod confessus eſſet ſe-
cum telo fuiffe, in uincula coiſceretur, qui emiſſet co-
tra Rempublie. eſſe facturum, pro qui emitteret Cæ-
ſar Comment, Nonulli etiā Cæſari nuntiabant, quum
caſtra moueri, aut signa ferri iuſſiſſet, non fore dicto
audientes milites.

Plusquam-
perfectum
pro imper-
fecto;

Huc ſpectat et quod, fore, quoq; pro eſſe legitur, ut
Cic.

Cic. ad Att. Addis si quid secus te ad me fore uentu-
rū: Cum alioqui, ut notat Valla, huic infinito partici-
piū subiici nō liceat, quòd participium in se includat,
ac sicuti subiectū legi uidetur, ibi nominis uice pona-
tur, ut Cic. Spero amicitiā nostram notam posteritati
fore. Et in illo Cæsar is, Non fore dicto audientes mili-
tes. In his notā et audiētes, nominū uice funguntur, ut
etiam docet constructio cū datiuo. A fore quoq; com-
positum pro præsenti accipi in illo Cic. ad Sulpitium
uidetur, Quo magis te expecto, teq; uidere quam pri-
mū cupio, maior mihi ratio a fore nulla potest, quam
coniunctio consuetudinis, sermonumq; nostrorum.

Porrò legitur nonnunquā & futurum uerbum cum Faturum
futuro participio coniunctū. In quibus Enallage est uerbum cū
uel participij, uel certe uerbi. Ouid. Si quis tamē Her
cule, si quis Forte dēū dolitus erit. Idem, Tu procul
absenti cura futurus eris. Prop. - Et si quid dolitus
eris. Mart. Mergite me fluctus, quum reditus ero
Rufus Ouidius, Ensifer Orion aspiciēdus erit. Idem,
Huic pater ante oculos durus habendus erit. Cicero ad
Atticum, Tu tamen si quid cum Silio uel ipso die, quo
ad Sicam uenturus ero, certiore me facias.

Sunt & aliæ nō paucæ sermonis formulæ, in quibus
legitima et naturalis emendatæ structuræ ratio in ge-
nere & numero ad unguē non seruatur, maxime ubi
inter appellatiua quæ idem aliquo pacto significant,
uerbū subsistendi uocandue intercedit, in quibus cum
ratio uerbum, participium, & relatiū, ad prius refe-

418 DE EMEND. STRVCT

ferenda postulet, usus etiam ad posterius subinde refert. Verbum quidem, ut Ter. Amantium irae amoris redintegratio est. Et Ouid, siue aliqua est oculos in me diecta modestos, Vror, & insidiæ sunt pudor ille mœ. Idē, Vesteras quas geritis, sordida lana fuit. Plin. Iustum erat due librae in semodios. In hoc genere sunt qui notent uerbum ad id quod proxime ipsum præcedit, quamuis in ordinando sensu post sit ponendum, aptari, debere, ut in iam dictis exemplis. Sed huic observationi reclamare uidetur illud Luij, Patres certe ab honore, patritijq; progenies eorū appellati. In prima quoq; appositione similis legitur generis, itemq; numeri Enallage, ut in illis Plinijs, Tungri ciuitas Gallicæ fontem habet insignem. Et Vulsinij oppidum Tuscorum opulentissimum, totum concrematum est fulmine. Participiū uero ad posterius refertur, ut in illo Terentij, Nunquam æquè paupertas onus uisum est mihi graue & miserum. Relatiū uero, ut Salustius, Est locus in carcere, quod Tullianum appellant. Et Cicero, Tum domicilia coniuncta, quas urbes dicimus. Et Luius, Anxur fuit, quæ nunc sunt Tarracina, urbs prona in paludem. Quidam. Nec miretur, cur ex scanno fiat scabellum, aut à pinnia, quod est acuum, securis utrinq; habens aciem bipennis. Idem, Accensus, quas Græci prosodias vocant. Vergilius, Hic su buam canibus rabiem Cocytia uirgo. Obicit & noto nares contingit odore, Ut ceruum ardentes agerent, que prima malorum Causa fuit.

HAS

Has sermonis formulas, q̄ in prōptu credo nō erat,
ad quā maxime figurarū species referrent, ueteres (q̄
sciā) in incerto reliquerūt. Nobis uel propter exami-
nis methodū, quā latinæ linguae tyronibus huic operi
subjicere destinauimus, ad certum locum reuocand.e
sunt uise: Itaq; quod commodiſimū est uisum, in ac-
cidentium Enallagen ea retulimus, ut sit in alijs nume-
rus pro numero, in alijs genus positum pro genere.

In illis uero Terentij cū similibus, Et quod nunc tu-
te tecum iratus cogitas, Egone illam? que illum? que
me? que nō? sine modō, mori me malim, sentiet qui uir
siem. Hæc uerba una me hercle falsa lachrymula, quā
oculos terendo miscre, uix ui expreſſerit, restinguet.
Et Quod pleriq; omnes faciunt adolescentuli, ut ani-
mum ad aliquod studium adiungant, aut equos alere,
aut canes ad uenandum, aut ad philosophos. Horū ille
nihil egregie præter cætera studebat. Duplex ratio
est. Nam uel Synestrامmenon facias, estq; sic Enalla-
ge singularis pro plurali relatio, ut sit quod pro
que nunc tute tecū iratus cogitas. Et, que pleriq; om-
nes faciunt adolescentuli. Vel Epanalepsin, cū ita con-
cines sermonē, ut sit duplex figura, Eclipsis, subau-
ditio pronomine demonstratiuo, illud, Et Epanalepsis,
resumpto diuersis uerbis quod prius erat positū, hoc
pacto, illud qd nunc tute tecum iratus cogitas, Egone
illam etc. Hæc uerba. Et, illud quod pleriq; omnes fa-
ciunt adolescentui ut animū ad aliquod studiu adiūgat
etc. Horum ille nihil egregie præter cætera studebat.

DE anacolutho, quod huc distulimus, scire licet grā maticorū sentētia id tum accidere, cum ab ea quæ ponitur in protasi, dis̄sidet uox, quæ adhibetur in apō dō: sicut notat Donatus in illo Teren. Omnia prius experiri uerbis, quām armis sapientem decet. Vbi ait & vñkōλ&θop esse armis pro arma. Item in illo Eunu. Phaedr. Cur ergo in his ego te conspicior regionibus? Thraso, Vobis fretus: anacoluthon esse ait, & uitiosa ratio est, Est anacoluthon & in illo Colum. Nullum enim temere uidemus locum, qui modō pigrum contineat humorem, non cūdem uel nigrum, uel cinerei coloris. Nec minus in illo Teren. Nos omnes, quibus est alicunde obiectus labor, omne quod est interea tempus, priusquam id rescitum est, lucro est.

DE VARIIS IN EADEM
oratione figuris.

Has simplices figuras quisquis rectē percep̄erit, facile deprehēdet, sicubi bimae ternae ue coierint. Nos exempli causa paucas delibabimus. Incidūt pariter in eundem sermonem eclipsis & syllepsis, ut in illo Vergili, Vnde hominum genus, & pecudes, unde imber, & ignes. Est enim eclipsis uerbi Sum. Quod tamē nisi mutatu accommodari quatuor diuersis non potest, quæ ratio syllepsos est: nam siue sit subaudias, non respō debit pluralibus: siue sint, nō cōueniet cū singularibus Prolepsis quoq; ipsa multæ plane sunt figure. Nā & eclipsis in ea coniunctionis est, ut dictū suo loco est, & sepe

s̄epe anastrophe uel hyperbaton, ut cū genitiuus p̄ae
 ponitur dictioni, quæ in cū transit, & zeugma uel syl-
 lepsis, semper cū quod in partibus desideratur, a prio-
 re petatur. In illo quoq; Salustij triplex non minus fi-
 gura est. Igitur initio reges (nā in terris id nomē im-
 perij primum fuit) diuersi, pars in genium, alijs corpus
 exercebant. Nam & enallage in illo, reges pro regū
 & p̄aeter prolepsin etiam syllepsis in uerbo exerce-
 bant. Accidit autem prolepsis cum alia syllepses ra-
 tione in illo Terentij, Verūm Demea curemus aequans
 uterq; partem, tu alterum, ego item alterū. Refertur
 enim illud alterum ad rem, non ad uocem. Cum prole-
 psi uero etiam eclipsis alicuius generalis uerbi, in illo
 Vergilij deprehenditur, Continuo reges, ingēti mole
 Latinus Quadrijugo inuehitur curru, bigis it Turnus
 in albis, Tum pater Aeneas Romanæ stirpis origo,
 Et iuxta Ascanius magnæ spes altera Romæ. Simul
 enim cum illo reges audiendum est uerbum procedūt,
 uel tale quippiam. Iam in illo quoque Terentij, Scin-
 me in quibus sim gaudijs: notat Donatus duplēcēm fi-
 guram, syllepsin, quod pronomen ad, scis, declinatum
 est, non ad, sim. Archaismōn, quod huiusmodi elocutio
 iam inueterauit, & quasi exoleuit. Mihi tamen Helle-
 nismōn esse magis placet, quam Archaismōn, cum sit
 Gracis sermo talis familiarissimus, ut p̄ost dicemus.
 Duplex figura est & in illo Horatij, Fulvius acer am-
 bulat & Caprius Rauti. Nempe syllepsis et zeugma

422 DE EMEND. STRVCT.
HELLENISMOS.

RESTABANT tradenda duo, Hellenismos & Archaismos (quorum uterque à trita Românis emendatae structuræ ratione nonnihil deflectitur) nisi mihi posterioris generis illustriū Grammaticorū Festi, Nonij, Donati, & Seruij diligentia laborē demeret, qui ferè quicquid huiusce figuræ apud uetusissimos eorum, qui extant, Plautum, Terentium, Ciceronem, & Vergiliū legitur, studiose notarunt. De reliquis enim, qui uel non extant, uel si extant ad stylum Latinū efficiendum nō multum conferūt (qua de ijs quoq; memorati grammatici curam habuerunt) quid attinet esse sollicitos? De altero, cuius illi minus meminerunt, quoq; autores qui habentur, frequentissime utuntur, potius quæ succurrunt, sed ad constructionem dunt axat pertinentia, age nōnulla de libemus.

Græcæ constructiones sunt, in quibus dictio non ei casui iungitur, quæ latina proprietas exigit, sed græca, quales sunt illæ Vergilij, Cui nec certauerit ulla. Et Ouidij, Dum nouus est etiā cœpto pugnemus amori: pro cum qua, & cū amore. Sic enim Græci ἐγισοφάνκς ἔγω τερι ταύτης οὐ μάχθυαι σοι, Præterea Horatij, Desine curarum, pro i curis. Græcè enim, λᾶ γε τὸν τῶνωρ, ait Isocrates. Eiusdem Horatij, Aliū sapiente bonoq; Sic Græci, Ἀλλορ, τε σοφὸς καὶ γαβότε. Nam Latini alium à sapiente dicunt. Item

Ciceronis

Ciceronis ad Quintum fratrem, Nam quod inertiam accusas adolescentium. Et Aemil. Probi in Lyandro, In quo accuratissime eius avaritiam perfidiamque accusarat. Sic enim Græci. Isocrat. Μὴ δὲ καταγνωσθεῖτω πωροστάτη μυσυχίαρι. Idem, οὐκέπιστις οὐκέπιστις αὐτός αὐτός καταγνώσεται τούτη μεγίστηρι ζημιάρι. Nam Latine, Accusas adolescentes inertiae. Et, Accusarat cum perfidiæ potius dicetur. Item Horatius, Agrestium regnauit populorum. Græci, Βασιλεύωσον. Thucyd. Επὶ κύρου τερψθῶντος τερψθῶντος. Et statim post, δος μετὰ καμβύσημον τερψθῶντος. Nobis enim absolutum est. Et Terentius, Ut uobis decet Græce, ὡς τρέπεται υμῖν. Latine enim decet uos dicitur. Xenophon Apologia, ὡς τε τρέπουσαρ φαίνεται τούτη μεγαλυγορίαρι αὐτοῦ τῆς διανοίας. Lucianus, οὐδὲ τρέπορτα σεαυτῷ:

Ad græcam etiam formam figurata constructio est & quoties in masculino præsertim, uel fœminino ex intrasitiua fit transitiua, appellatio in genitiū pluralem mutato, & adiectiuo genus ab eo sortiente, ut Plinius, Plani piscium, quibus cauda non obest. Idem, Surdis etiam rerum sua cuique sunt remedia. Idem, In capite paucis animaliū nisi uolucribus apices. Idem, Canum degeneres caudam sub aluum reflectunt. Idem, Nigræ lanarum nullum colorem bibunt Sic Græci. Isocrates, Αἰσχρότοὺς μέρη γραφεῖς ἀπεκόλευτα τάκαλα των ζώων, τούς δὲ ταῦθας μή με-

424 DE EMEND. STRVCT.

εἰδού τοὺς στονδαίους τῷ γονέωρ.

Græca metabasis et illa est, omnibus fere uerbis communis, quam Græci nat̄ ἔλληφι vocant. Verg. Nec memini latoruc laborū. Cui simile est illud eiusdem, Q[uod] os illi leta laborum. Ipsa suis quondam manib[us] Sidonia Dido Fecerat. Itē, Iustitiae prius miser, belline laborum? Supplendum enim utrobiq[ue] est, ut sit causa laborū, causa iustitiae. Sic illi, Plutarchus Aristide, τοῖς μὲν πολεμίοις συγγνώμαις ἔχει φάσκοντες, εἰ πάντα ὥλούτηνθε γνημάτωρ ὕνιανομίζοιεν. Xenoph. pædia Cyri, ἐγὼ τούτην τὴν διηγάνων, εἰ μὲν ἄγασται τὸ πατέρος, οὐδὲ βεβονλευτὸς, οὐδὲ πέπραχε τὸ δοκεῖ πανταχοὶ μαρτικένοι πάνυσοι συμβλέψω τότο μεμέθοι. Huc spectat et illud Salustij in Jugurtha, Quæ postquam glorioſa modo neq[ue] belli patrandi cognouit. Vbi Priscianus, causa subaudit.

Græca nō minus constructio est, et quā Latini post uerba, quæ in infinitū non feruntur per defectum, ut finalis, per infinitum tamen eloquuntur, sed quod per, ut, est interpretandum, ut illa est Persij. Et pectore læuo Executiar guttas, letari præterpidū cor. Similiter post Adiectiuia, ut Vergilius, Pestis acerba boum, pecoriq[ue] aspergere uirus. In talibus enim subauditur, ut, pro ὕστε, quod apud Græcos infinito sēpissime iungitur. Isocrates προσνικολέα, ηγέρτοι κλειστοὶ γενόμενοι ηγημάτωρ πλειστοὶ πραγμάτωρ μεγιστωρ διὰ τὸ μὴ καλῶς γνηστα

Tautous

τάνταις ταῖς ἀφορμαῖς πεποιήκαστι, ὡς
 τολλοὺς ἀμφισβητεῖρ πότεροι ἐσὶ μέγιορες
 λέόδης οὐβίωρ, τὸν δὲ ἴδιωτῶρ μετρίως ἢ προτε
 τόντωρ, ἢ τὸν δὲ τυραννεύοντωρ. Latinum enim
 potius sit, Ut lætetur Ut aspergat. Huc ipse cū Seruio
 & illa Vergilij referenda putem, Dederatq; comes
 diffundere uentis. Et, Ille suo moriens dat habere ne
 poti. Et, Magnum dat ferre talentum. Nisi Quinti
 lianus & post eum Donatus in postremo Enallagen
 facerent uerbi pro particípio, ut sit, Dat ferendum,
 Seruius tamen nobiscum Græcam ait figuram, prout
 diffunderentur, uel potius ut ipse interpretor, ut dif
 funderent se. ἀριστοφάνης, εἴ μοι πορίσας ἔστορ
 τίνει πεπειμένορ, δοίκε καταφαγεῖρ. Theo
 critus, θόσκερ δὲ μοι αὗτας ἔδωκερ. Et in his
 quidem tacetur particula, ut, In illa uero Horatij uix
 detur adhibita, Tu ne quæsiceris scire nefas, quem
 mihi, quem tibi Finem dij dederint Leucothoe, neu Ba
 bylonios Tentaris numeros, ut melius quicquid erit,
 pati: pro ut melius quicquid erit, patiaris. At in illo
 Terentij in Adelph. Itaq; unam hanc rem habere me
 preter alios precipuam arbitrio, fratrem hominem
 neminem esse primarū artium magis principem. Vi
 detur, ut, particula subaudienda, sed Apostaticῶς
 non telicῶς, ut sit sensus, Fratrem talem, ut nemo ho
 mo sit magis princeps primarum artium.

E Græco & illa Eclypsis accepta est, qua passim Eclypsis
 pro particularibus utimur. Est qui, Sunt qui, Est
 Greca;

D 5 quando

416 DE EMEND. STRVCT.

quando, Est ubi Horatius, Sunt quos curriculo puluerem Olympicū collegisse iuuat. Et iterum, Est qui nec ueteris pocula Majisci. Dicunt enim Græci, ἐσὶν δὲ,
εἰσὶν οὐδὲ, οὐδὲ εἰσὶν δὲ ποτὲ οὐδὲ. Etiam illa, Deiphobe Glauci, & Hectoris Andromache, pro Glauci filia, & Hectoris uxor. Hoc genere (Scruiio autore) circa patres & maritos duntaxat utimur. Græci, Aristoph. ἐπείτε ἔγκυα μεγαλέστερα τὸ μεγαλέστερον ἀδελφόν. Aliquando tamen uidetur & ad seruos referri: ut Ter. Forte huius video Birriam.

Græca Eclipsest, & quum in citandis autoribus ablatiuo utimur sine in præpositione, ut Terent. Eu-nucho, Verg. Aeneide, Plaut. Mil. Quod genus lo-quendi frequens est quū apud alios, tū maxime apud Nonium Marcellum. Sic enim Græci. Plutarch. in Pa-rallelis, οὐδὲ ισορικτόλαος τρίτη ἡ πρώτως τῷ πόλεμῳ σεντέρω μάκεδονικῶν. οὐδὲ οἰστεῖδης ἐννεακαὶ δεκάτω ιταλικῶν.

Græcam esse figuram affirmat Scruius etiam in illis elocutionibus, Expleri mentem nequit. Et, Os, humerosq; deo similis. Idem, Omnia Mercurio similis, uoce et cœlo, colore et cœlo. Et, Nuda genu. Et, Faciem mutatus & ora. Cum sint ad similes Græcas affictæ, in quibus deest præpositio κατὰ. Latine enim per ablatiuum potius loquimur, ut Mart. Ore tener, latus pe-ctore, crure glaber. Græci per accusatiuum & præ-positionem subauditā, ut Isocrates, Αλλαχθωστὰ τῷ πρέπει τῷ θεῷ σπεραιοι τειφυκέναι. δοξούσι.

Et

Et Theocrit. Μορφὴ μὲν ἀγχθῷ τὸν δὲ τρόπον
οὐκ ἔσθισμοι. Ex hac, quod in ea plerumq; proprietas partis toti tribuitur, præbita est neotericis erroris occasio, ut quod in structuræ ratione hic nouatur, Synedochæ non appellarent cum sit in græcis synechdoche tropi species, non lexeos figura. Id est Ser. ait hanc rem poetarū propriam. Reperitur tamē et apud historicos. Pomp. Mela de priscis Britannis, Vltro corpora infestū. Idem alibi, Sermatae torū brachati corpus, et nisi qua uident, ora tecti. Mihi quoque accusatiuus adiectiū nominū, quæ ad quantitatē referuntur, ad cūdem modū p̄ eclipsis greco more positus uidetur, Multum paulū, paululū, nimiū, minimū, plurimū, Aliquid quid piā, aliquantulū, quantum. Addantur his, ceterum et cetera, præcipue cum uel comparatiuis iunguntur, ut Teren. Eius frater aliquantulū ad rem est audior. Et Quintilianus, At quidam si forte suscepint negotia paulum ad dicendum tenuiora. Valer. Max. Quantū domo inferior, tantum gloria superior euasit. Varro Praxiteles propter artificiū egregium nemini est paullū modo humaniori ignotus. Vel ijs uocibus, quæ comparatiuorum uim habent, ut Vergilius, O prestantis animi iuuenis, quantum ipse feroci Virtute exuperas. Vel supra necessarias uerborum transitiones adhibentur, ut Cicero pro Plancio, Quoniam istis uenbris lachrymis, de illis recordor, quas pro me sæpe et multum profudisti. Verg. Hei mihi qualis erat, quantum mutatus ab illo Hectore. Terentius, Num illi moleste

428 DE EMEND: STRUCT.

ste quippiam hæ sunt nuptiae? Columella, Circa uillam
dcinceps hæc esse oportebit, furnum & pistrinum,
quantum futurus numerus colonorum postulauerit,
piscinas minimum duas. Plin. de canibus, Ferunt 70
diebus, & plurimum tribus mensibus. Et de ursis, Pa-
riunt plurimum quaternos. Pro hoc uulgas, ut pluri-
mum, dicit Græcorum more, qui ὡς ἐτὶ τὸ πλεῖστον
dicunt, sicut & ὡς ἐτὶ τὸ πολὺ, quod ad consue-
tudinem etiam refertur. Eodem modo ex quid, usur-
patur, licet ad quantitatē nō referatur. Quint. Quid
tibi tantum mali feci? Quid offendit? Terent. Homini
homo quid præstat? In quibus Laurentius, Quid pro
inquo accipit. Quo modo etiam Græci tī pro na-
tā tī. Aristoph. τοῖς δὲ μεθαδίοις τī χρήσει
τī εἰπέ μοι. Demosthenes, τī δὲ χροσόμεθα δὲ
δρεσσοθηκάτοι τούτῳ. Aliquando simile quid in pro-
nomine accedit. Cicero, Hoc præstat amicitia pro-
pinquitati. Terentius, Hoc pater ac dominus interest;
Nec obstat huic sententie, quod in idiomatis uerbo-
rum de interest aliter præcepimus: & Cicero, Scipio
Africanus id ætatis, atq; ijs rebus gestis. Et Vergilius,
Teq; adeo decus hoc æui te consule imbit. Terentius,
Ego isthuc ætatis amori operam non dabam. Nisi duo
posteriora temporis esse accusatiuos mavis. In, illis
uerò, Multum uigilo plurimum ambulo, transitionem
uerborum, ut alibi diximus, explet, nec ulla opus est
præpositione subauditæ. Declarant ea que suprà dixi-
mus, accusatiuos esse potius quam aduerbia, quod
etiam

etiam aliqua ex ijs in multitudinis numero leguntur.
 Vergil. Multa gemēs ignominiam, plagaſq; superbi
 Victoris. Liuius, Ergo uirum, cætera egregium, ſecu-
 ta, quam in petendo habuerat, etiam reguātem, ambi-
 tio eſt. Plinius. Tradunt in Myſia feram, quæ Bonasus
 uocetur, equina iuba cætera tauro ſimile. Græci. Plu-
 tarach. in Cicerone, Πολλὰ ἄντιόχες παρακελευο-
 μένα τοῖς κοινοῖς ἐπιβαλεῖν πράγμασι. Et in ui-
 ta Aut. Ηἱ δὲ ή τὰ πολλὰ ἁμακίοις ἐπαχθίσ-
 ἔτῶμ τριῶμ ἀρχή. Sic etiam dicunt uulgo μέγα, ετ-
 μείω φρονεῖν. Isocrates, Πλεῖστα ὀφελῆσαι δι-
 νηθῶσι. Idem in Areopag. Οὐ τοῖς τείχεσι μέγε
 σα ιδῇ καλλιστα περιβελλένεοις. Et statim pōst,
 Άλλα τοῖς ἄριστα ή σωφρονέστατα τὸ ἀντ-
 διοκέσσιρ.

Græca mihi uidetur Eclipseſ in illo Quintilia-
 ni in primo, de quo alibi diximus, Quamlibet mul-
 ta egerimus, quodam tamen modo recentes ſumus ad
 id, quod incipimus. Quis non obtundi poſſit, ſi per
 totum diem cuiuscunq; artis unum magiſtrum ferat?
 mutatione recreabitur, ſicut in cibis, quorum diuersi-
 tate reficitur ſtomachus, & pluribus minore fastidio
 alitur, ut dicāt, iſti mihi quæ ſit alia ratio diſcendi. Vi-
 detur enim deſſe ſermoni, Si non ita eſt, ut ſit, aut ſi
 ita non eſt, dicant mihi. Sic Græci. Demoſth. Olynth.
 καιρὸς ἡ ἀνδρεῖς ἀδινίαλον πρόστο τάρει φι-
 λιτωφ τὰ πράγματα ἢ παρελθών τις ἐμοὶ
 μᾶλλον δὲ ὑμῖν δίχατω, ἢ ὡςο ὥκ ἀληθῆ ταῦτ-

250 DE EMEND: STR VCT.

Ἐγώ, οἵτις οἱ τὰ ἀρχῶν ἐξηπατημένοι τὰ λοις πά σιστύσσειρ αὐτῷ. Eclipse uero illa Cæcilijs I linij ad Cæstrijum Tyroneum, Incuruerat ualeudo, quam temperantia mitigare consueuit, tentauit, per seuerantem constantia fugit. Iam dies alter, tertius, quartus abstinebat cibo, etc. ad illam Demosthenis formata uidetur. Demosthenes, καὶ μετὰ ταῦτα διελθόντος τὸ ἐνιαυτὸν τέττα, ἐκατομβούρῳ, μεταγειτνιώῳ, βιδρομιώῳ, τούτου τὸ μηδὲ μόλισ μετὰ τὰ μυσήσα δέκα ναῦς ἀπεσίλα τε ἔχοντα χαρίσκμονενας ἡ τέντε τάλαντα ἀργυρίου.

Eclipse Græca est, & in illo Terentij in Adelp. Ne nimium modo bonæ istæ tuæ nos rationes Mitio, & tuus iste animus equus subuertant: pro uide ne subuertant. Sic Græci Aristop. ὅπως δὲ μοι καὶ τὸ ἄλλο συμπαρασάται ἐστοθε, οὐ σωτῆγες ὄντος ηθος:

Atticos imitari uidemur & in nominibus oppidorum & urbium, quoniam tres motus localis differentias, quas illa diuersa duntaxat uocis terminatione sunt, δηρ, & δέ, discernunt, nos tribus casibus citra præpositionem efferimus. Vbi enim illi ad questionem τοῦ ἀθήνας respondent, nos per accusativum Athenas dicimus. Vbi illi ad questionem τοῦθεν, ἀθήναθεν nos per ablativum Athenis. Vbi rursus illi ad questionem τοῦ, ἀθήνασι dicunt, non alias per ablativum uel dativum, nonnulla circa id doctorum discordia, ut Carthagini, uel Carthagine. Alias per genitivum, ut Ro-

mæ.

me. Simili cum illis ratione & in uocabulo domus
utimur. Sicut enim illi οἰνοθή, οἰνάδε, & οἴκοθεν
dicunt, ita nos domi, domum, & domo dicimus. Hac
fortassis interpretatione quidam etiam docti sunt in=
ducti, ut dubitent, an aduerbia sint censenda. Quum
tamen nomia esse illud haud dubie uincat. qnod adie
ctiuis & relatiuum accidentium legem præscribunt.
Adiectiuis, ut Ouid Doctas eat inquit Athenas. Ver=
gil. Tyria Charthagine qui nunc expectat. Suetonius
in Galba, Charthagine noua conuentū agēs tumultua
uit. Titus Liusius, Capuam flectit iter luxuriantem lon
ga felicitate ac indulgentia fortunæ. Relatiuis, ut
Cicero ad Lentulum, Te cum classe & exercitu pro=
ficii Alexandriā, ut eam cū pace præsidijsq; firma=
res. Lentulus Ciceroni, Nulla alia re confusus, Laodi=
ccam, quæ est in Sirya, sc contulit Seruio tamen aduer
bia esse placet, super illo Verg. Oia ni repctat Argis.

Græci sunt & illi Pleonasmi. Ver. Oestron Græci
uertere uocantes. Idem in Georgic. Scpe uolutabris
pulso sylvestribus apros Latratu turbabis agens.
Et in Aeneide, Et diuū amplexe simulachra tene=
bant. Et rursus, Clypeoq; sinistrā insertabam ap=
tans. In quibus uel redundant participia illa, Vocan=
tes, Agens, Amplexæ, Aptans. Vel subaudiendum est
pronomen pro loco, illum, illos, uel illa, ut sit Eclip=
sis, Græcis nāque hæc ratio familiarissima. Aristoph.
Ἄλλα οὐ λαχόσ ἐπινες ἐμ τῷ γράμματι Idem, φέ
γε νῦν νόμος γάρ εστι, τα καταχύτματα του
τι καταχέω

Pleonasmi
Græci.

432 DE EMEND. STR VCT.

τι Καταχέω σου λαβέσθα. Idem, οὐκυορ ἐργίς ζε
νύσσασα κνισμόρ τίνα.

Pleonasmus ad imitationem Græcorum est & in
illo Terentij in phorm. Negat, neque eius patrem se-
scire qui fuerit: negat. Neq; Stilphonem ipsum scire,
qui fuerit: negat. Integra enim est locutio, si demas
neq; sic Græci, θέλαγνός τοι μηδ ιδερ με πώ-
τωτε. In illo enim Horatij, Neq; se fore posthac tā fa-
cilem dicat: Hypallage Græca potius uider. Sic Græ-
ci, οὐ φασι πράξα γνέδη, pro, φασίρ δυ ταρφα
γνέδη. Homerus & Iliad. Οὐγαρή γάρ σέο φυμί^{τη}
χεριότερορ βροτῷρ ἀλλοιρ ἔμμεναι. Αριστοφ.
Εἰ τότο γένοιτο διποθεῖται μετέου φήμι θηλυστετε
λεῖρ σφῶρ.

Enallage
Græca:

Enallage Græca est & cum presens pro futuro
accipitur, ut in illo Phormionis, Quid agos dic He-
gio. Sic Græci τι δέρω. Αριστοφή τατί τού τοις
δέρω. Preterea Terentij illa, in qua ad singulare redi-
ditur plurale, Si quisquam est, qui placere se studcat
bonis quam plurimis, & minime multos lèdere, in his
poeta hic, nomine profitetur suum. Sic Demosthenes in
Olynthiacis, Εἰ μὲρ γάρ τις ανίρ ἐρ αὐτοῖσοις
ἔμπειρος τολέμειης ηγέτης γάρνωρ, τότες μὲν φιλο-
τιμία τάντας ἀπωδεῖμ αὐτοὶς εφι.

Si pro An.

Græca Enallage est & cum, Si, pro An ponitur,
ut in illo Terentij, Est ne ea intus? Si sit rogas? Idem,
Visam si domi est. Columella, Animaduertat an pulli
rostellis oua procuderint, & auscultetur si pipiant.

Aristoph.

Aristophanes τῷ οὐτώ, πενσόμενος ἐν χρή μετα
ειλόντα τούτῳ τρόπους εἴναι παντεγομ, ἀδι=
κορ, ὑγίεια μηδέν.

Item, Nisi pro Sed, ut Terentius, Nescio, nisi deos Nisi pro
fuisse iratos mihi satis scio, qui illi auscultauerim. Et sed
sæpe alibi. Græci enim. Aristophanes, εὗτοι λέγειν
ζευς γε φαίνεσθορ παντα, τῷ οὐτῷ ἐπ μόνον δε=
δοῖνα.

Preterea quum, hoc, pro partim legitur, ut Ver= Hoc pro
gilius Georg. Iamq; reperti, Qui saxo super, atq; in= partim:
gentis pōdere testæ Vrgerent, hoc effusos munimē ad
imbres, Hoc, ubi hiulca siti findit canis æstifer arua.
Ισοκράτης συμμαχικῶν κτοῦτο μὲν γαρ τὸ πε=
σῶν δύναμιρ ἀπαντεις ἵστοι τηλικαύτων τὸ
μέγιθο γεγενημένων, οὐ διάτλωτῶν αὐ=
θέων φρένησιρ ἀλλα δτι μᾶλλον τῶν ἀλλωρ
τῶν βασιλεαρ τιμῶσι τοῦτο δὲ διόνυσορ τὸ
τύραννορ δτι παραλαβέων πλι καὶ ἀλλων στα=
κελιαρ ανάσατορ γεγενημένων πλι δ αὐτὸς
παρηίδη πολιορκουμένων οὐδὲ μόνον αὐτοὺς
τὸ παρόντωρ κινδύνωρ ἀπηλλαξειρ, ἀλλα καὶ
μεγίστων ἔλανιδωρ πόλεωρ εποίησεν.

Et quum, At pro ergo uel quare, sicuti ἀλλα δ E. pro
pud Græcos. Ouidius in Metamorphoseos secundo, lices:
Vix me patiūtur ubi acres In caluere animi, cœruixq;
repugnat habenis. At tu funesti ne sunt tibi muneris au
tor, Nate caue. Sic homerus,

434. DE EMEND. STR VCT.

Ἄλλα τοι μηέρθιτε σαύτερος ὥστε νέννοι. Idem,
Ἄλλα πίθεοθήν υἱούμενος, ἐπεὶ πείθεσθαι θεούς.

Est, quoq; pro licet ad imitationem Græcorū simili figura uidetur dictū, ut Verg. Cernere erat, pro licet. Et plinius de Erinatijs, aliter nō est occidere, et tergori parcere. Idem, Nocturnorū animaliū, ueluti filium in tenebris fulgent, radiantq; oculi, ut contueri non sit. Et affirmatiue, ut alibi diximus. Plinius, De nostris moribus benc sperare est, si tanta apud maiores fuere auaria. Horat. Cois tibi pene uidere est ut nudam. Et Gellius s̄epe, Ut multos uidere est pecuniae cupidos. Idem, Animaduertere est pleraq; uerborū Latinorum ex ea significatione, in qua nata sunt, deceſſisse. Sic Græci ἐσὶ pro ἔξεσι dicunt. Demosthenes κατὰ μεδίσ, οὐ μόνον δὲ ιπὲ τάτωρ τοῖς ἐκ προαιρέσεως ὑβρισίαις χαλεποὺς ὄντας id ēπεστι τοὺς νόμους ἀλλὰ καὶ ἐφ ἀπάντωρ.

Preterea, In, pro inter simili imitatione ponitur, ut Plinius de Cilio, Hoc uulnere diductum non coalescit in paucis humani corporis membris. Lucianus, ταῦτα μὲν ταῦτα κέννα δράμουνται τοῖς θεοῖς

Græca imitatione usurpata est illa locutio Plinij, de helpide & leone, cum similibus, Miremur postea uestigia hominis intelligi à feris, quum etiam auxilia ab uno animalium spercent? Terentius, Echo nonne hæc iusta tibi uidentur postea? Et Græce, Aristophanes, Εἰτὸν ἔντυχοι τὸν ἐπινοιακὸν θεόν. Idem, εἰ μη ωτατε

LATINI SERM. LIB. VI. 433

εὐτατε ἀνδρῶμ ἀπάρτωμ ἐιτ̄ ἐσίγας τλούτος
ώ. Hanc figuram per, & nonnunquam efferre
uidentur latini Vergilius, Et quisquam numen Iuno-
nis adoret, Præterea, Aut supplex aris imponat hono-
rem in quo genere aduertendum Latinos ferē uel po-
tentiali modo uti solere, uel eius periphrasi, ut Ciccr.
Et dubitari potest, quin ille seu uictus, seu uictor redie-
rit, cædem facturus sit:

Casus quoq; nonnunquam ad Græcū idioma im-
mutatur. Alias in tali figura, qualis est Terentij, Cum
me ipsum noris, quam elegas formarū spectator siem.
Idem Rursus, Scin me in quibus sim gaudijs? Idem, Ob
serues filiū, quid agat. Sic enim Græci sèpissime Aris-
toph. Pluto, Ἀγέ δ' ήσου τρόπον σαντόν ὅσις
εἰ φρόσορ. In his enim omnibus Latina potius locu-
tio est per nominatiū, Cum noris quam elegans ego
ipse formarū spectator siem. Et Scin in quibus ego sim
gaudijs? Et, Obserues quid filius agat. Alias sub hac fi-
gura, qualis est in Rheticis ad Herennium, Inter
insinuationem & principium hoc interest, quia prin-
cipium eiusmodi debet esse, ut statim apertis rationi-
bus, quibus præscriptimus, aut beneuolum, aut atten-
tum, aut docilem faciat auditorem. Et Tere. Restitue
in quem me accepisti locū. Utrobiq; enim prouocubu-
lū, qui, non adsum, sed præcedens uerbum refertur,
cum rectum sit, quas præscriptimus, et in locū, in quo
accepisti. Ita Græci. Isocrates, τοῖς γαρ ἀλλοισ οἰς
ἔχομερ οὐδὲν τῷ μὲν ἀλλωμένῳ φιαφέρομερ,

Aristophanes Pluto, τάλαιν ἐγώ τὸς ὑπερωστὸς
ὑεργομου.

Alia rursus figura nominatiuus pro accusatiuo,
Nempe post infinitiuū quoties ea uerba sequitur, quæ
in sensu infinitiuī duntaxat feruntur, qualia sunt, Di-
co, Sentio, Aio, cū synonymis, & eadē est agens perso-
na uerbi finiti, et infiniti: ut Catul. Phasellus iste, quem
uidetis hospites, ait fuisse nauium celerrimus. Et Paro-
dia de hoc ipso, Sabinus ille, quem uidetis hospites, ait
fuisse multo celerrimus. Ouid. Sed enim quia retulit
Ajax Esse Iouis pronepos. Verg. Sensit medios illa-
sus in hostes. Teren. Que sepe opinauit inhoneste pa-
rare hic diuitias potius, quam in patria honeste pau-
per uiuere. Lucan. quoq; paulo etiā durius, Tutumq;
putauit iam bonus esse sacer. Nec minus dure, ut uide-
tur, Ouid de Trist. Acceptū refero uersibus esse no-
cens. Sic Græci. Isocrat. οὐδὲ σεαυτόμων ἀνθρωποσ
ῶν ὑπομιμνήσκεις. Δημοσθένης δὲ τῷ ταξα-
πρεσβεῖας εἰ μὲν γαρ ἀπαντα δέ τοι ὑπέχειν ὑμῖν
ἐκτὸς εἰσλύκεγονε. Τοσαύτης ἀνανθρίας καὶ πανί-
ας δημολογεῖτε ὑμεῖς εἰναῦ μεσοί.

A Græcis plane & illa casus mutatio accepta est,
cum ablatiuus in consequentia diuersa persona nō est
ab ea, quæ finitu uerbum præcedit, ut Qu. Tul. ad Ty-
ron. Nō potes effugere huius culpa pœnā te patrono,
Marcus est adhibendus, pro ipse patronus, uel si ipse
sis patronus. Volcatius. Se digitus apud Gell. Eum me
iudice

iudice errorē dissoluā tibi. Sic Greci. Plato. Apolog.

Ἄλλα ἀπογία ἡ ἔλωνα οὐ γέντιοι λόγων ἄλλα
το λαῆς καὶ αὐτοσχυτίας οὐχὶ τοῦτο οὐδὲν λέ
γει πρὸς ἐμάς τοι αὐτὰ σᾶν οὐκέτι ἡδίσα
αὐτῷ ἀκούειν. Θεωρήστος μου οὐχὶ διδυσκολίας ηγί^η
ἄλλα ποιήσῃ οὐχὶ λέγοντας τοιαῦτα σαξια
ἐμάς οὐ γέγονε.

Sed et illa, quum præpositioni, In, pro ablative
subjicitur accusatiūs, ut Gellius notat in oratione Ci
cer. de imperio Cn. Pompei, Cum nostros portus, atq;
eos portus, quibus uitā ac spiritū ducitis, in prædonum
fuisse potestatem sciatis. Et in Amphit. Plauti, Nunc
uerò mihi in mentem fuit, pro in potestate, in mente,
quod cōtra raro aut uix fit. Ideoq; illud Vergilij, Ra=
puitq; in somite flammam. Seruius eſſe ait pene Solœ
cophanes. Tale tamē est et illud Ouidij Met. Aspice
uultus Ecce meos, utinamq; oculos in pectora posses
Inserere. Nisi quis in pectora scribendum censem. Plu=
tarach. In Antonio, Αὐτῶνος δὲ τὸν πόλιν ἐκλιπὼρ
οὐχὶ τὰς μετὰ τῷ φίλῳ φιλίας ἀσούκησιν ἔνα=
λιον ἀπεσκέψαθεν αὐτῷ περὶ τὴν φάσον εἰς τὸν
δάλασσαν.

Græcam Antiptosin uocat Sernius, cum post Pas=
sua daitius loco ablative cum præpositione adhibe=
tur, ut Ver. Nec cernitur ulli. Horat. Scriberis Vario
fortis et hostiū uictor. Xenophon, δοτίως μοι Καὶ
καίως ἀπαντατὸν βίον βεβιωμένον. Isoc. ad Dæ

Datus i.
co ablative
cū præpo-
titione:

438 DE EMEND. STRVCT.

monicum, ὡςε μοί μηδὲ τὸν ἀπαρτα χρόνον δύνασθαι μηδέ τῶν ἐμποιήσαι τῷν ἐκείνοις πεπραγμένων.

Nomen p
aduersio

Grece non minus sunt et illae, de quibus supra in Enallage dixi, Nobis non licet esse tam desertis. Et Macrobius, Si uobis uolentibus est. Sic Greeci. Aristoph. οὐτως γάρ ἔσι τλαχσίοις ἀπασιρ ἥμηρ εἶναι. Et οὐ μοι θελομένω οὔτι

Greca quoque antimeria est, cum nomen pro aduerso summitur ad hunc modum. Plini. Hec singula et matutina et uesperina datur, pro mane et uesperi. Ver. Nec gregibus nocturnus obambulat, pro noctu. Idem Rursus, nec minus Aeneas se matutinus agebat, pro mane. Huc attinet et illud eiusdem, Vibranti gladio connixus ab aggere dexter Occupat. & 150. Δῆλος δὲ ξειρ ὅτι τὸ πράγματος ἀκήκοει τι τῇ βασιστῇ τῷ τάχῳ. Homerus, Άλλοι δὲ φανοίτε Κανέρες πιποκοι γυσταὶ εῦδοροι ταννύχιοι. idem, οὐ χει παννύχιοι εῦδοροι βαλκόφοροι μέρες

Greca uidetur, et illa Enallages forma quae in Prolepsi saepe usurpatur, ut Salustius, Itaque initio reges diuersi, pars ingenium, alijs corpus exercebant. De qua in Enallage diximus. Est enim Greecis familiarissima, Cebes, αὐται τοινω ἐφη μηδὲ τιν μάσι γαῖα χουσκι αλληται τιμορία ή δὲ τιν μέφαται η τοις γόνασιν ἐχεστα λύπη ή δὲ τὰς τρίχας τιλλεται εκυτοῖς οὖσιν

Græcum

Græcum est & illud Salustij cum similibus, in quibus post masculina & fœminina subiicitur neutrum. Huic adolescentia cœdes, rapine, discordia ciuilis gratia fuere. Terentius, Atq; hæc qui misit non soli sibi postulat te uiuere. Ad Eunuchum enim & ancillā refertur illud, hæc. Idem, Tamen uel uirtus tua me, uel uicinitas, quod ego in propinqua parte amicius puto, facit ut audacter moneam & familiariter. Cic. de off. Quā similitudinē natura, ratioq; ab oculis ad animum transferens, multo etiam magis pulchritudinem, constantiam, ordinem in consilijs, factisq; conseruanda putat. Sic Græci. Isocrat. Κόσμορ Αἰσχύνηρ Δικαιοσύνηρ, Σοφοσύνηρ, τούτοις γάρ ἀπαστοκεῖ κατεῖδος &c. Tale putat Seruius & illud Terentij, Qui habet saltem, quod in te est.

Homerica figura est, qua utitur Vergilius in comparationibus interdū, qualis in illa cernitur, Qualis populea mœrens philomela sub umbra, Amisso que ritur foetus, quos durus orator obseruans, nido im plumes detraxit. Et, Qualis ubi in lucem coluber mala grama pastus. Et Ouidius, Falcata nouissima cauda est, Qualia dimidiæ sumuantur cornua luna. Est enim Enallage, Qualis, pro qualiter, ut in illa Homeri,

Οὐκ δὲ στρεμμις εῖσι κατ σύρεος ιοχέαιρα,
Η κατατηνύγνετορ πτερι, μίκετορ κέρνυμανθορ
τερπομένη κάποιοι καὶ ὠκείαις ἐλάφοισι.
Τῆδε δὲ οὐμα νύμφαι κέραι διὸς αἰγιόχοιο

ΑΥΓΟΝΟΜΑΤ

440 DE EMEND STRVCT

Αγεονόμωι ταῖς θσκές τέκνοθε δέτε φρύνα ληώ.
πασῶν μὲν ὑπερήγε κάρη ἔχε πᾶντα μέτωπα,
πεντάλ αξίσυντη πέλεται καλαι δέπε πάσσαι,
δις ἕκατε αμφιπόλοις μετέρεπε πάρθενος ἀδμήν.

In illa tamen primi Aeneidos, quæ ex hac est uersa,

Qualis in Euroteripis, aut per iuga Cynthi,

Exercet diana choros, quam mille secutæ

Hinc atque hinc glomerantur Oreades.

Eclipsis uel prouocabuli, qui, uel aduerbij, quando,

magis quadrare uidetur propter Apodosin illam, Ta-

lis erat Dido, ut sit, qualis Diana, quæ exercet, uel

qualis Diana, quum uel quando exercet choros. Si-

mile est & illud Horacij in Sermonibus, Eoq;

Non ut magna dolo factum negat esse suo pars,

Quod non ingenuos habeat, clarosq; parentes.

Sic me defendam. Sic Theocritus,

Ἄδιοι ποιμαν τὸ τεῖρον μέλος οὐ τὸ κάταχες τοῦ

ἄνδρος πέτρας καταλέιβεται οὐτόδει οὐδωρε.

In illa uero sexti Aeneidos, uix hoc sufficiat.

Quale solet syluis brumali frigore uiscum

Fronde uirere noua, quod non sua seminat arbos,

Et crocco fetu teretes circundare truncos:

Talis erat species auri.

Supplendum enim uidetur, quale est uiscum, quod ui-

scum solet brumali frigore, &c.

F I N I S.

INDEX